

ความรู้ความเข้าใจ ของประชาชนต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา :
กรณีศึกษาในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์

KNOWLEDGE AND COMPREHENSION OF PEOPLE TOWARD
THE ROLES OF SENATOR : A CASE STUDY OF
BURIRAM PROVINCE

วิทยานิพนธ์

ของ

ถาวร พานิช

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์

พฤษภาคม 2552

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ชื่อเรื่อง	ความรู้ ความเข้าใจต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา : กรณีศึกษาในพื้นที่ จังหวัดบุรีรัมย์		
ผู้วิจัย	ถาวร พานิช		
กรรมการควบคุม	รองศาสตราจารย์ ดร.จรัส สว่างทัฬห	ประธานกรรมการ	
	รองศาสตราจารย์ ประชัน คณะวัน	กรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วุฒินันท์ รามฤทธิ์	กรรมการ	
ปริญญา สถานศึกษา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	สาขา ปีที่พิมพ์	รัฐประศาสนศาสตร์ 2552

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา กรณีศึกษาในพื้นที่ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 400 คน จำแนกตามลักษณะทางประชากร เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น 0.8942 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 50.30 มีอายุระหว่าง 33 - 47 ปี ร้อยละ 44.80 สำเร็จการศึกษาในระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา ร้อยละ 44.70 ประกอบอาชีพเป็นพนักงานลูกจ้าง ร้อยละ 27.50 และมีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือน 5,001- 10,000 บาท ร้อยละ 38.00
2. ความรู้ ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ รายด้านและภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านแล้วพบว่า ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา มีค่าเฉลี่ยจากสูง ไปหาลด ดังต่อไปนี้ ด้านการพิจารณากลับกรองกฎหมาย ด้านการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับสูง ด้านการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งองค์กรอิสระและให้ความเห็นชอบ และด้านการควบคุมบริหารราชการแผ่นดิน
3. ความรู้ ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีความรู้ความเข้าใจต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ความรู้ ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีความรู้ ความเข้าใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ความรู้ ความเข้าใจของประชาชนที่มี การศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือนต่อ
บทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนมี
ความรู้ ความเข้าใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับลักษณะพึงประสงค์ของสมาชิกวุฒิสภาในจังหวัดบุรีรัมย์
สรุปแยกออกเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

6.1 บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ ยังขาดความบทบาทหน้าที่และความ
รับผิดชอบ ในเรื่อง ความถูกต้องยุติธรรม การตรวจสอบฝ่ายบริหาร ความซื่อสัตย์ การบริหาร
ราชการแผ่นดินและการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล

6.2 ลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกวุฒิสภา คือ ควรถ่วงรองกฎหมายให้
มากขึ้น มีความเที่ยงตรง กล่าวทำในสิ่งที่ถูกต้อง ตรวจสอบทุกองค์กรที่ทำงานเกี่ยวกับราชการ
แผ่นดิน ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจถึงบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา

6.3 ความคิดเห็นอื่น ๆ พบว่าประชาชนเห็นว่าสมาชิกวุฒิสภาควรมีจิตใจ
เข้มแข็ง ไม่อ่อนไหว กล่าวตัดสินใจ สร้างความสนใจและประชาสัมพันธ์ให้คนในจังหวัดทราบและ
ได้ร่วมให้ความคิดเห็น

TITLE Knowledge and Comprehension of People toward the Roles of Senator:
A Case Study of Buriram Province

AUTHOR Tarvon Parnit

ADVISORS Associate Professor Dr. Jarous Sawangtap Thesis - Advisor
Associate Professor Prajan Kanawan Co - Advisor
Assistant Professor Wuttinan Ramrit Co - Advisor

DEGREE Master of Public Administration **MAJOR** Public Administration

SCHOOL Buriram Rajabhat University **YEAR** 2009

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the knowledge and the understanding of 400 people of Buriram Province toward the senators. The instrument used in this research was the questionnaire with the reliability of 0.8942. The statistic used in this research consisted of the percentage, mean and standard deviation. The results were found as follows;

1. Most people were male (50.30%) with the age between 33 – 47 years old; and 44.70% of them graduated higher level than high school. 27.50% of them were employees and 38.00% had the income 5,000 – 10,000 baht per month.

2. The knowledge and comprehension of people towards the roles of senator were at moderate level as analyzed through the whole figure and the separated issues. The order of means from most to least was law consideration, expelling the high position politicians, establishing persons to hold positing politicians, establishing persons to hold positions in independent organizations and provided approval, and controlling country administration.

3. The knowledge and comprehension toward the senators' roles of Buriram people who had different sex were statistical significant different at .01 level.

4. The knowledge and comprehension toward the senators' roles of Buriram people who had different age were statistical significant difference at .05 level.

5. The knowledge and comprehension toward the senators' roles of Buriram people who had different educational level, occupation, and income were statistical significant difference at .01 level.

6. The suggestions and comments about the desired traits of the senators were as follows;

6.1 The roles and responsibilities. The senators lacked fairness, administers' monitoring, honesty, country administration, and government's monitoring.

6.2 The desired traits of senators. The desired traits were the senators should be able to refine more laws than before, have validity in working, dare to do the right things, inspect all organizations relating to government administration, and should publicize the senators' roles to people.

6.3 Other suggestion or comments. The study found that people wanted the senators to have strong commitment, be stable, dare to make decisions, interest and encourage people to participate by giving opinions about country's administration.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์ ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องจากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.จรัส สว่างทัฬห ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ประจัน ตะเนวัน ผู้ช่วย ศาสตราจารย์ วุฒินันท์ รามฤทธิ์ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และดร. นฤมล สมคุณา ผู้ช่วย ศาสตราจารย์ สายใจ ทันการ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่เอื้ออำนวยและ ประสานงานในการจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ คือ นายประสัทธิตี ตั้งศรีเกียรติกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 3 จังหวัดบุรีรัมย์ นายสุวิทย์ ญาตินิคม ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดบุรีรัมย์ และอาจารย์ สุทธิพงษ์ ประดับวิทย์ อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่กรุณาตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย

ขอบคุณ คุณหนู คุณแม่มั่น คุณศิริลักษณ์ พานิช และบุตรธิดาทั้ง 2 คน ที่สนับสนุนและ ช่วยเหลือในทุก ๆ เรื่อง และให้กำลังใจตลอดเวลาในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณบิดา มารดา คณาจารย์และผู้ที่มีส่วนพูนฟูัก และให้กำลังใจในการศึกษาแก่ผู้วิจัย

อวร พานิช

พฤษภาคม 2552

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดและบริบทเกี่ยวกับบทบาท.....	9
แนวคิดและบริบทเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ.....	12
ทฤษฎีการเรียนรู้ทางการเมือง.....	13
ทฤษฎีประชาธิปไตย.....	17
ทฤษฎีการมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	23
บทบาทหน้าที่รับผิดชอบของสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่ง.....	26
ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (ฉบับที่ 16)	
บริบทจังหวัดบุรีรัมย์.....	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	42
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	43
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	43
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	51
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	81
ความมุ่งหมายของการวิจัย	81
สมมติฐานของการวิจัย.....	81
วิธีดำเนินการวิจัย	82
สรุปผลการศึกษา.....	84
อภิปรายผล.....	88
ข้อเสนอแนะ.....	92
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	92
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป.....	92
บรรณานุกรม.....	93
ภาคผนวก.....	97
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ	98
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้แบบสอบถาม	102
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม.....	103
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	106
ภาคผนวก จ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	114
ประวัติย่อผู้วิจัย	116

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดบุรีรัมย์ 2543	36
2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดบุรีรัมย์มี 3 แนวทาง.....	36
3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งใน 23 อำเภอ ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์	44
4 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	52
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นที่มีต่อความรู้ ความเข้าใจในบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่ โดยภาพรวม.....	54
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นที่มีต่อความรู้ การความเข้าใจบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ด้าน การพิจารณากลับกรองกฎหมาย	55
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นที่มีต่อความรู้ ความเข้าใจบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ด้าน การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน.....	56
8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นที่มีต่อความรู้ ความเข้าใจบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ด้าน การบทบาทแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งองค์กรอิสระและให้ความเห็นชอบ ...	58
9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นที่มีต่อความรู้ ความเข้าใจบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการพิจารณาและมีมติให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ระดับสูง.....	60
10 ผลการเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทของ สมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ.....	63
11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความรู้ ความเข้าใจของประชาชน ที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามอายุ	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความรู้ ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามอายุ ..	65
13 เปรียบเทียบรายคู่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาของประชาชน ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามอายุ โดยวิธีของเซฟเฟ (Sheffe's Method)	66
14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความรู้ ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามระดับการศึกษา	67
15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความรู้ ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามระดับการศึกษา	68
16 เปรียบเทียบรายคู่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาของประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยวิธีของเซฟเฟ (Sheffe's Method)	70
17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความรู้ ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามอาชีพ	71
18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความรู้ ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามอาชีพ	73
19 เปรียบเทียบรายคู่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาของประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามอาชีพ โดยวิธีของเซฟเฟ (Sheffe's Method)	74
20 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความรู้ ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
21 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความรู้ ความเข้าใจของประชาชนค่อ บทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามรายได้ ต่อเดือน	77
22 เปรียบเทียบรายคู่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ของประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน โดย วิธีของเชฟเฟ (Sheffe's Method)	78

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	42

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Briaram Rajabhat University

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2489 มาตรา 17 กำหนดให้ รัฐสภา มีระบบ 2 สภา ประกอบด้วยพฤฒสภาและสภาผู้แทนราษฎรเป็นครั้งแรก และเป็นจุดเริ่มต้นของการมี พฤฒสภา มีอำนาจหน้าที่เป็นเพียงยับยั้งร่างพระราชบัญญัติของสภาผู้แทนและควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีเท่านั้น ภายหลังจากเมื่อประกาศใช้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2490 ได้เปลี่ยนชื่อเป็นวุฒิสภา โดยพระมหากษัตริย์เป็นผู้แต่งตั้ง ได้มีการคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ ในด้านวิชาการและกิจการต่างๆเข้ามาดำรงตำแหน่ง เพื่อตรวจสอบการทำงานของสภาผู้แทนและรัฐบาล บทบาทหน้าที่ของวุฒิสภาที่มาจากการแต่งตั้งนั้นทำหน้าที่ได้อย่างละเอียดรอบคอบและแทบจะไม่มีข้อผิดพลาด ทั้งนี้เนื่องจากเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญหลายสาขา ส่งผลให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จากนั้นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้มีการปรับปรุงแก้ไข โดยคณะรัฐประหารเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2494 ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับที่ 6, 7 เป็นฉบับชั่วคราวและไม่มีสมาชิกวุฒิสภาภายหลังประกาศใช้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ 8 กำหนดให้มีสองสภา คือ วุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร จากนั้นได้มีการปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญในการปกครองประเทศ และประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญไปแล้ว 17 ฉบับ มีการปฏิวัติรัฐประหารทั้งหมด 18 ครั้ง (ปริญญา เทวานฤมิตรกุล, 2544) ประเทศไทยอยู่ภายใต้การปกครองระบบเผด็จการและกึ่งเผด็จการรวมกันแล้วเป็นเวลา 72 ปี แม้ยุคเผด็จการผ่านพ้นไปแล้วแต่การเมืองไทยก็ยังประสบปัญหาใหม่คือ การทุจริตการเลือกตั้ง การซื้อเสียงและการทุจริตคอร์ปชั่นของผู้ที่มาจากเลือกตั้ง ทำให้ระบบรัฐสภาไทย เกิดความอ่อนแอ และได้เกิดเหตุการณ์ทางการเมืองขึ้น เช่นประชาชนเรียกร้องให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยขึ้นมาใหม่ โดยคณะสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ (สส.ร.) เป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการร่างรัฐธรรมนูญที่เป็นของประชาชน และได้ประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 114 ตอนที่ 55 ก. ลงวันที่ 11 ตุลาคม 2540 (ฝ่ายผลิตเอกสารรัฐสภา กองการประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มิถุนายน 2542)

ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 90 กำหนดให้มี สองสภา ประกอบด้วย วุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภาเกิดขึ้นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 121 กำหนดให้วุฒิสภามาจากการเลือกตั้งของประชาชน ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับที่ 16 ด้วยความกิดพื้นฐานที่เห็นว่าในอดีตนั้น สมาชิกวุฒิสภา ที่มาจากการแต่งตั้งมีปัญหาเรื่องความชอบธรรมของที่มา มักจะมีการแต่งตั้งผู้ที่เป็นข้าราชการประจำตามตำแหน่งและเครือข่ายของตนเองเป็นส่วนใหญ่ โดยไม่ได้มีการพิจารณาจากความรู้ความสามารถหรือความเหมาะสมกับ ภารกิจหน้าที่ ของสมาชิกวุฒิสภา ดังนั้นเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับที่ 16 ต้องการให้ สมาชิกวุฒิสภา มาจากการเลือกตั้งจากประชาชน จึงมีการจัดการเลือกตั้งขึ้นเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์การเมืองไทย เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2543 โดยมีคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการเลือกตั้ง ให้เป็น ไปโดยสุจริตเที่ยงธรรม ผลจากการเลือกตั้งได้จำนวน สมาชิกวุฒิสภาครบ 200 คนตามรัฐธรรมนูญกำหนดไว้

จากผลงานการทำงานของสมาชิกวุฒิสภา ชุดแรกที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนนั้น ได้สร้างความผิดหวังให้กับประชาชนเป็นอย่างมาก ในการแสดงบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา เพราะการปฏิบัติหน้าที่ในหลาย ๆ เรื่องที่ไม่ชัดเจนและตรงไปตรงมา ถูกแทรกแซงการทำงานจากฝ่ายการเมือง ตำแหน่ง สมาชิกวุฒิสภา ถือว่าเป็นตำแหน่งที่สำคัญมากที่สุดของการเมืองไทย (หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันอังคารที่ 18 เมษายน 2549) และ ตลอดระยะเวลา 6 ปี คณะสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) ใช้เสียงส่วนใหญ่ทำความผิดพลาคต่อหน้าที่ที่ประชาชนมอบหมายให้ ยกตัวอย่างเรื่อง การสรรหาผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน เลือกกันเสร็จนำตุลเกล้าถวายไปเรียบร้อยแล้ว แต่กลับมีการร้องเรียนให้ตีความจนกลายเป็นปัญหาใหญ่ตามมา หรือกรณีการเลือกคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) มีการเอื้อประโยชน์ให้กับคนของรัฐบาลเข้ามาเป็นคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เพื่อประโยชน์ในทางคดี (หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันพฤหัสบดีที่ 20 เมษายน 2549)

ส่วนคณะกรรมการการเลือกตั้งประสบปัญหาเช่นเดียวกันกับการเลือก คณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) นอกจากนี้ยังมีเรื่องข้อกฎหมายอื่นๆ ที่มีความสำคัญไม่ผ่านการพิจารณาก็เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับรัฐบาล แทรกแซงการทำงานของข้าราชการประจำทำตัวเป็นเจ้าของมุลนาย ไม่ให้ความสำคัญในการเข้าร่วมประชุม การเลือกตั้งแต่งตั้งให้คำแนะนำหรือให้ความเห็นชอบบุคคลที่ดำรงตำแหน่ง ในองค์กรอิสระ สมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) ไม่สามารถทำหน้าที่ได้ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่กำหนดไว้ เพราะถูกแทรกแซงจากกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมือง ทำให้ขาดความเป็นอิสระและเป็นกลางทางการเมืองเพราะมีความใกล้ชิดฝ่ายการเมืองทั้งฝ่ายค้านและฝ่ายรัฐบาล ดังนั้นเมื่อสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้ง

ครั้งแรกจะครบวาระในวันที่ 21 มีนาคม 2549 และรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งวุฒิสภา ขึ้นภายใน 30 วัน (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 131) คือ วันที่ 19 เมษายน 2549 ที่ผ่านมาโดยเป็นวันเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ทั่วประเทศเป็นครั้งที่ 2 และผลการเลือกตั้งครั้งนี้ไม่แตกต่างจากการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2543 กลุ่มบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับ นักการเมืองมีฐานเสียงเดิมอยู่แล้วจะได้เปรียบผู้สมัครที่ไม่มีความสัมพันธ์กับนักการเมืองเพราะ กฎหมายเลือกตั้งมาตรา 91 กำหนดไว้ว่าห้ามโฆษณาหาเสียง เมื่อผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภา ไม่สามารถ หาเสียงได้ประชาชนก็ต้องเลือกคนของนักการเมืองที่พบเห็นประจำ เช่น ภรรยาของสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎรญาติของนักการเมือง จึงเกรงว่าจะเกิดปัญหารัฐสภาไทยมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาเป็นสามี-ภรรยาและเป็นเครือญาติกัน ทำให้ไม่สามารถทำหน้าที่ได้ครบถ้วน ตามความต้องการของประชาชนและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญได้ เพราะนักการเมืองส่วนใหญ่จะ แสวงหาผลประโยชน์จากตำแหน่งให้ตนเองและพรรคพวก ส่งผลให้เกิดความเสียหายแก่ ประเทศชาติและประชาชน (หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ประจำวันที่ 18 เมษายน 2549) ด้วยเหตุนี้ คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ได้ทำการ รัฐประหารยึดอำนาจการปกครองแผ่นดินเมื่อ วันที่ 19 กันยายน 2549 ที่ผ่านมานี้ ด้วยเหตุผล ดังกล่าวข้างต้น

ปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าว ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจต่อบทบาทหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา สอดคล้องกับ ปิยะนุช เงินคล้าย (2540 : 83) ได้กล่าวว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจต่อบทบาทเพียงในด้านการแก้ปัญหาของประชาชนและท้องถิ่น เท่านั้น ส่วนบทบาทอื่น ๆ ประชาชนยังมีความรู้ความเข้าใจน้อยมาก ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมซึ่งเป็นอาชีพหลักและมีการศึกษาอยู่ในระดับไม่สูงมากนัก จึงทำให้มีความรู้ทางการเมืองการปกครองไม่มากนัก มองเรื่องของการเมืองเป็นเรื่องไกลตัวและไม่เกี่ยวข้องกับตนเอง จึงทำให้ขาดโอกาสและการตัดสินใจทางการเมืองไม่ถูกต้อง ดังนั้นจึงเกิดช่องว่างทางการเมืองขึ้นทำให้ประชาชนบางส่วนในจังหวัดบุรีรัมย์ถูกชี้นำเกี่ยว วัฒนธรรมทางการเมืองที่ไม่ถูกต้อง ไม่ว่าจะเป็นการซื้อเสียง การซื้อสิทธิ์ และแม้กระทั่ง การรับ ข่าวสารทางการเมืองในด้านต่าง ๆ ด้วย จังหวัดบุรีรัมย์ สามารถมีสมาชิกวุฒิสภาได้จำนวน 5 คน ส่วนใหญ่เมื่อการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภามักจะได้ สามี ภรรยา ญาติหรือบุคคลที่ใกล้ชิดผู้ที่ได้รับเลือกตั้งให้เป็นสมาชิกผู้แทนราษฎร ด้วยเหตุผลนี้จึงทำให้เกิดปัญหาในด้านต่าง ๆ เนื่องจากสภาพที่ มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันในด้านของตัวบุคคล การทำหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรจึงไม่ให้เกิดการถ่วงดุลอำนาจหรือตรวจสอบซึ่งกันและกัน ตามแนวทางของหลัก ประชาธิปไตย

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นทำให้ ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความรู้ความเข้าใจของประชาชน ค่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภากรณศึกษาในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อที่จะ ได้นำข้อมูลที่ได้จากการ ศึกษาวิจัยไปวิเคราะห์เป็นแนวทางในการพัฒนา ส่งเสริม ให้ความรู้ ความเข้าใจในบทบาทของ สมาชิกวุฒิสภาที่แท้จริง เพื่อพัฒนาการทางการเมืองของจังหวัดบุรีรัมย์ ให้เจริญก้าวหน้าอันจะเป็น ประโยชน์กับประชาชนและเป็นข้อมูลให้กับประชาชนที่มีปัญหาในลักษณะคล้ายคลึงกันนำไป ศึกษาหาความรู้ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. ศึกษาความรู้ความเข้าใจของประชาชนค่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา กรณศึกษาใน พื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์
2. เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของประชาชนในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ค่อบทบาทของ สมาชิกวุฒิสภา จำแนกตามลักษณะของประชากร
3. ศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับลักษณะพึงประสงค์ของประชาชนต่อ สมาชิกวุฒิสภาในจังหวัดบุรีรัมย์

สมมติฐานของการวิจัย

1. ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ที่มีเพศแตกต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจค่อ บทบาทของสมาชิกวุฒิสภาไม่แตกต่างกัน
2. ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจค่อ บทบาทของสมาชิกวุฒิสภาไม่แตกต่างกัน
3. ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความรู้ ความ เข้าใจค่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาไม่แตกต่างกัน
4. ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจค่อ บทบาทของสมาชิกวุฒิสภาไม่แตกต่างกัน
5. ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีความรู้ ความ เข้าใจค่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาไม่แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงความรู้ความเข้าใจของประชาชนในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ค่อบทบาทของ ประชาชนในเขตจังหวัดบุรีรัมย์

2.1.3.3 ปริญาตรี

2.1.3.4 สูงกว่าปริญญาตรี

2.1.4 อาชีพ

2.1.4.1 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

2.1.4.2 พนักงาน/ลูกจ้าง

2.1.4.3 อาชีพส่วนตัว/ค้าขาย

2.1.4.4 นักเรียน/นักศึกษา

2.1.4.5 เกษตรกร

2.1.4.6 อื่น ๆ

2.1.5 รายได้ต่อเดือน

2.1.5.1 รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท

2.1.5.2 รายได้ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท

2.1.5.3 รายได้ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท

2.1.5.4 รายได้ระหว่าง 15,001 – 10,000 บาท

2.2 คิวเปอร์ตาม คือ การมีความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทของ ส.ว. ในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมีบทบาทของ ได้แก่

2.2.1 การพิจารณาถ่วงดุลกรงกฎหมาย

2.2.2 การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน

2.2.3 การแต่งตั้งองค์กรอิสระและให้ความเห็นชอบ

2.2.4 การถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับสูง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สมาชิกวุฒิสภา หมายถึง คิวแทนของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (ฉบับที่ 16) ซึ่งมีหน้าที่ต่างจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่มาจากการเลือกตั้งเหมือนกัน และมีหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (ฉบับที่ 16) และเป็นส่วนหนึ่งของรัฐสภาไทย ซึ่งมีสมาชิก 200 คน มีวาระดำรงตำแหน่งคราวละ 6 ปี

2. บทบาทสมาชิกวุฒิสภา หมายถึง บทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและพฤติกรรมตามสถานการณ์ที่กำหนดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (ฉบับที่ 16) โดยมีหน้าที่แบ่งออกตามกรอบ 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

2.1 การพิจารณาถ้อยแถลงของกฎหมาย หมายถึง หน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญในมาตรา 174, 176 และ 180 ในการกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการในการพิจารณาถ้อยแถลงกฎหมาย คือ กำหนดเวลาพิจารณา ขั้นตอนการพิจารณาและผลการพิจารณา โดยมี 3 ขั้นตอน คือ เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร ไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร และเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมกรณีถ้าไม่เห็นด้วยกับวุฒิสภา

2.2 การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน หมายถึง หน้าที่ในด้านการควบคุมตรวจสอบบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งสามารถกระทำได้ คือ ตั้งกระทู้ถาม อภิปรายทั่วไปโดยไม่มีการลงมติ อภิปรายทั่วไป

2.3 การแต่งตั้งองค์การอิสระและให้ความเห็นชอบ หมายถึง หน้าที่ในการเลือกตั้ง แต่งตั้ง ให้คำแนะนำหรือให้ความเห็นชอบบุคคลดำรงตำแหน่งในองค์กรตรวจสอบต่าง ๆ

2.4 การถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับสูง หมายถึง การถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง วุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540 (ฉบับที่ 16) ซึ่งมีฐานะเป็นสภาตรวจสอบ มีอำนาจในการพิจารณาและมีมติถอดถอนข้าราชการการเมือง ข้าราชการประจำหรือเจ้าหน้าที่ในองค์กรตรวจสอบต่าง ๆ ออกจากตำแหน่ง

3. ความรู้ ความเข้าใจ หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทสมาชิกวุฒิสภาของประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ การพิจารณาถ้อยแถลงกฎหมาย การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน การแต่งตั้งองค์การอิสระและให้ความเห็นชอบ และการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับสูง

4. ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่อาศัยหรืออยู่ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ในระหว่างช่วงระยะเวลาที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจ คือ ตั้งแต่ พฤษภาคม 2550 – พฤษภาคม 2551

5. เขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ หมายถึง พื้นที่ทั้งหมดในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ โดยแบ่งออกเป็น 21 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา กรณีศึกษาในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจของประชาชนในด้านเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีของความรู้ความเข้าใจ และค้นคว้างานวิจัยต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ตามลำดับต่อไปนี้

1. แนวคิดและบริบทเกี่ยวกับบทบาท

1.1 ความหมายของบทบาท

1.2 ลักษณะของบทบาท

1.3 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท

2. แนวคิดและบริบทเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ

2.1 ความหมายของความรู้ความเข้าใจ

2.2 ลำดับขั้นคอนการเรียนรู้

3. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางการเมือง

3.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางการเมือง

3.2 การเรียนรู้ทางการเมือง

3.3 ลักษณะการเรียนรู้ทางการเมือง

3.4 ขั้นตอนการเรียนรู้ทางการเมือง

4. ทฤษฎีประชาธิปไตย

4.1 ความหมายของการเมือง

4.2 ความหมายของการปกครองระบอบประชาธิปไตย

4.3 การมีส่วนร่วมทางการเมือง

4.4 วัฒนธรรมทางการเมือง

5. ทฤษฎีการมีส่วนร่วมทางการเมือง

5.1 ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

5.2 รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง

6. บทบาทหน้าที่ที่ความรับผิดชอบของสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (ฉบับที่ 16)

- 6.1 ด้านนิติบัญญัติ
- 6.2 ด้านควบคุมตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดิน
- 6.3 ด้านการแต่งตั้งกรรมการ
- 6.4 ด้านการเลือกแต่งตั้ง ให้คำแนะนำหรือให้ความเห็นชอบบุคคลดำรงตำแหน่งในองค์กรตรวจสอบต่าง ๆ
- 6.5 ด้านการพิจารณาถอดถอน
- 6.6 ด้านการเป็นกรรมการหรือผู้ตัดสิน
- 6.7 ด้านการพิจารณาและให้ความเห็นชอบเรื่องต่าง ๆ
- 6.8 ด้านการเป็นผู้แทนของประชาชน
7. บริบทจังหวัดบุรีรัมย์
  - 7.1 ประวัติความเป็นมา
  - 7.2 สภาพทั่วไป
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
9. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดและบริบทเกี่ยวกับบทบาท

1. ความหมายของบทบาท

มีผู้รู้และนักวิชาการให้ความหมายเกี่ยวกับบทบาทไว้ พอสรุปได้ ดังนี้

อานนท์ อากาศิรม (2525:24) ให้ความหมายว่า บทบาทเป็นรูปการทางพฤติกรรมของตำแหน่งที่มีการเคลื่อนไหว (Dynamic) เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ กล่าวคือ ในตำแหน่งเดียวกัน บทบาทอาจเปลี่ยนแปลงไปตามบุคคลที่มาดำรงตำแหน่งและบรรทัดฐานของสังคม

สุพัตรา สุภาพ (2541:30) ให้ความหมายบทบาทไว้ว่า คือการปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของสถานภาพ (ตำแหน่ง) เช่นมีตำแหน่งเป็นพ่อ บทบาทต้องเลี้ยงลูก เป็นครูบทบาทคือการอบรมสั่งสอนนักเรียนให้ได้ดี เป็นคนใช้คือปฏิบัติตามหมอสั่ง บุคคลที่มีสถานภาพต่างกันจะมีบทบาทต่างกันด้วย หรือแม้แต่ว่ามีสถานเดียวกันก็อาจมีบทบาทต่างกันได้

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่าบทบาทหมายถึง การปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ตามสถานภาพที่เป็นอยู่ โดยมีรูปแบบพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงเสมอตามบุคคลและบรรทัดฐานทางสังคม

2. ลักษณะของบทบาท

จันง ค์ อคิวัฒน์สิทธิ์ (2540:37-38 อ้างถึงใน ปราณี โคตรวงษ์, 2545:17-18) กล่าวว่า บทบาทเป็นพฤติกรรมที่เห็นได้ เป็นการกระทำของบุคคล ผู้มีสถานภาพเหมือนกันบางครั้งแสดงบทบาทต่างกัน โดยแยกลักษณะของบทบาทเป็น 3 ด้าน คือ

1) บทบาทในอุดมคติ (Ideal Role) ได้แก่บทบาทที่กำหนดไว้ในกฎหมายหรือความคาดหวังของบุคคลทั่วไปในสังคม เป็นแบบฉบับที่สมบูรณ์ซึ่งผู้ที่มีสภาพหนึ่ง ๆ ควรกระทำแต่ไม่มีใครกระทำตามนั้น

2) บทบาทตามที่บุคคลเข้าใจหรือรับรู้ (Perceived Role) เป็นบทบาทที่ขึ้นกับบุคคลนั้นๆ อาจจะคิดด้วยตนเองว่าควรเป็นอย่างไรทั้งนี้ขึ้นอยู่กับทัศนคติ ค่านิยมหรือบุคลิกภาพและประสบการณ์ของบุคคลแต่ละคน

3) บทบาทที่แสดงออกจริง (Actual / Enacted Role) ได้แก่การกระทำที่บุคคลปฏิบัติจริงซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์เฉพาะหน้าในขณะนั้นด้วย

ฉัตร บุญเพ็ชร (2524 : 34-35) ได้จำแนกลักษณะของบทบาทตามแนวคิดของบรูมและเซซนิค (Broom and Seiznick) ไว้ดังนี้

1) บทบาทที่กำหนดไว้หรือบทบาทตามอุดมคติ เป็นบทบาทที่มีการกำหนดสิทธิและหน้าที่ของตำแหน่งทางสังคมไว้

2) บทบาทที่ควรกระทำ เป็นบทบาทที่แต่ละคนเชื่อว่าควรจะทำในหน้าที่ตำแหน่งนั้น ๆ ซึ่งอาจไม่ตรงกับบทบาทตามอุดมคติทุกประการและอาจแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคลก็ได้

3) บทบาทที่กระทำจริง เป็นบทบาทที่แต่ละบุคคลได้กระทำไปจริงตามความเชื่อ ความคาดหวัง ตลอดจนความกดดันและ โอกาสที่จะกระทำในสังคมในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

3. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท

นอกจากนี้ ประพันธ์ สุทรวาส (2522: 41) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทไว้ดังนี้

1. บทบาทเกี่ยวกับการทำงาน เป็นบทบาทเกี่ยวกับการทำงานที่กลุ่มกำลังกระทำอยู่
2. บทบาทในการรวมกลุ่ม เป็นกระบวนการของกลุ่มในการแก้ปัญหาาร่วมกัน
3. บทบาทเฉพาะคน เป็นบทบาทของสมาชิกแต่ละคน ซึ่งถ้าไม่มากเกินไปก็

อาจจะลดประสิทธิภาพของกลุ่มหรือทำให้แยกจากกันได้ ถ้าบทบาทของแต่ละคนไม่ประสานกับจุดประสงค์ของกลุ่มและตำแหน่งที่กระทำนั้นก็จะต้องถูกคาดหวังจากสังคมนรอบด้านว่าได้กระทำตามบทบาทของตนเองหรือไม่

ภิญโญ สาร (2512 : 10) ได้สรุปบทบาทตามแนวคิดของ เกทเซสท์ (Getzes) ว่า การดำเนินงานขององค์การใดก็ตาม รวมทั้งองค์การศึกษาถ้าจะให้งานดำเนินไปตามความเหมาะสมและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานนั้น ทุกคนต้องมีความเห็นสอดคล้องตรงกันในการกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบให้ผู้ปฏิบัติงานซึ่งดำรงตำแหน่งในองค์การนั้น ๆ รับผิดชอบปฏิบัติ หรืออีกนัยหนึ่งก็การปฏิบัติงานจะดำเนินไปด้วยดีก็ต่อเมื่อผู้ปฏิบัติไม่ต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับฝ่ายใดก็ตาม มีความคิดเห็นขัดแย้งกันในการที่จะกำหนด หรือนึกคิดหรือคาดคะเนให้ปฏิบัติว่าทำอะไร อย่างไร เช่นเดียวกับ ทศนา บุญทอง (2525 : 93-102) ที่กล่าวว่าบทบาทหน้าที่ความตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งนั้น จะถูกคาดหวังจากสังคมนรอบด้าน ซึ่งเป็นขบวนการจัดกลาทางสังคม (Socialization) และการแสดงบทบาทของบุคคลตามตำแหน่งหน้าที่ที่จะต้องและเหมาะสมเพียงใด จะขึ้นอยู่กับปัจจัย 3 ประการ คือ

1. ความเข้าใจในบทบาทที่คนแสดงหรือปฏิบัติ
2. ประสิทธิภาพของผู้ที่ต้องแสดงบทบาท
3. บุคลิกภาพของผู้แสดงบทบาท

ส่วน ชิตยา สุวรรณชฎ (2527 : 43) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับฐานะทางตำแหน่งและบทบาททางสังคมไว้ดังนี้

1. มีฐานะตำแหน่ง (Status) อยู่จริงในสังคมและมีอยู่ก่อนที่ตัวคนจะเข้าไปครอง
2. มีบทบาทที่ควรเป็น (Ought-to-be-Role) ประจำอยู่ในตำแหน่ง
3. มีบทบาทตามวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีในสังคมนั้น ๆ
4. มีบทบาทตามสังคมองค์การ (Socialization) ในสังคมนั้น ๆ
5. บทบาทที่ควรจะเป็นนั้น ไม่นั่นแน่นอนเสมอไปว่าจะเหมือนกับพฤติกรรมจริง ๆ

ของคนที่ครองฐานะตำแหน่งนั้น เพราะพฤติกรรมจริง ๆ นั้นเป็นผลของปฏิกิริยาของคนที่ครองฐานะตำแหน่งที่มีต่อบทบาทที่ควรจะเป็นบุคลิกภาพของตนเองและบุคลิกภาพของคนอื่นที่เข้ามาร่วมในพฤติกรรมและเครื่องกระตุ้น (Stimulus) ที่มีอยู่ในเวลาและสถานที่ติดต่อทางสังคม

สรุปได้ว่าบทบาทจะต้องประกอบด้วย การรู้จักตนเองตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและพฤติกรรมตามสถานการณ์ที่กำหนดให้จะต้องมีความเหมาะสมกับการส่งเสริมฐานะของตนเองควรเป็นแบบอย่างเพื่อให้การกระทำบางอย่างเป็นไปตามแนวที่ต้องการ และประเมินผลการแสดงบทบาทของตนเอง

แนวคิดและบริบทเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ

ทฤษฎีความรู้ความเข้าใจเป็นความรู้พื้นฐานที่เป็นจริงของประชาชน ที่ได้รับรู้และได้เห็นและบอกได้ถึงความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เห็นได้โดยมีวิธิตักที่ไม่ซับซ้อนและสามารถสื่อความหมายต่างๆ โดยไม่นำไปสัมพันธ์กับสิ่งอื่น

1. ความหมายของความรู้/ความเข้าใจ

ความหมายของความรู้และความเข้าใจนั้น มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายและคำอธิบายไว้อย่างหลากหลาย เช่น

โสภา ชูพิชัยกุล และอรทัย ชื่นมณูย์ (2518 : 31) ได้ให้ความหมายของความรู้ว่าเป็น การรับรู้ จำ และเข้าใจในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งนั้นบวกกับการตีความของสิ่งนั้นๆ กับความรู้ที่มีอยู่สอดคล้องกัน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช. 2515 : 123) ได้ให้คำจำกัดความรู้ไว้ดังนี้

ความรู้จำเป็นระดับหนึ่งของพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ซึ่งหมายถึงพฤติกรรมด้านความรู้ ความจำ ความคิดเห็นต่าง ๆ ซึ่งมีพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย ที่แตกต่างกัน

ความรู้ หมายถึง ความจำเกี่ยวกับสิ่งที่เคยเรียนรู้มาก่อน ไม่ว่าจะมีความจำเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะ ลักษณะทั่วไป วิธีการ กระบวนการ ลำดับการ โครงสร้าง

ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการสื่อความหมายของสิ่งที่เรียนรู้ โดยไม่จำเป็นต้องนำไปสัมพันธ์กับสิ่งอื่นๆ ได้แก่

1. การแปลความหมาย (Translation) สามารถสื่อความหมายของสิ่งที่เรียนรู้แล้วโดยวิธีการสื่อความหมายแบบอื่น เข้าใจความหมายของความรู้ที่ปรากฏในการสื่อความหมายแบบต่างๆ

2. การตีความ (Interpretation) สามารถอธิบายหรือสรุปความเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนรู้นั้นได้

3. การขยายความ (Extrapolation) สามารถพิจารณาสิ่งที่นอกเหนือไปจากเรื่องที่เรียนรู้ทั้งในด้าน โอกาสที่จะนำไปใช้ ผลที่เกิดขึ้น แนวโน้มในอนาคตต่อไป

สรุปความหมายของความรู้และความเข้าใจว่า หมายถึงการระลึกได้ของเรื่องราวต่างๆ ที่บุคคลเคยมีประสบการณ์มาแล้ว มีพฤติกรรมคือ จำเรื่องราวได้และระลึกเรื่องราวที่ออกความรู้คือการแสดงออกของสมรรถภาพด้านสมอง ด้านความจำ และวัความรู้ได้โดยใช้วิธีให้การระลึกออกมาเป็นหลัก ส่วนความเข้าใจนั้น หมายถึง ความสามารถในการคิดแปลงแล้วแปลงย่อและย่อรวมกันจึงจะประกอบด้วยการแปล

2. ลำดับขั้นตอนการเรียนรู้

สจวน สิทธิเลิศอรุณ (2526 :34) ได้ลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ไว้เป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ความรู้ (Knowledge) เป็นพฤติกรรมขั้นต้นซึ่งผู้เรียนเรียงเพียงจำได้ อาจจะโดยการนึกได้ หรือโดยการมองเห็น ได้ยินก็ได้จำ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้าง วิธีการแก้ไขปัญหา มาตรฐาน เป็นต้น การจำหรือระลึกได้นี้ไม่ใช่กระบวนการของการใช้ความคิดซ้ำซ้อน

ขั้นที่ 2 ความเข้าใจ (Comprehension) เมื่อบุคคลได้มีประสบการณ์กับข่าวสารหนึ่งๆ โดยการได้ฟัง ได้อ่านหรือได้เขียน เป็นที่คาดว่าบุคคลนั้นจะทำความเข้าใจกับข่าวสารนั้น ๆ ความเข้าใจนี้อาจจะแสดงออกในรูปของทักษะ การแสดงความคิดเห็นหรือความสามารถในการแปล การให้ความหมายและการคาดคะเน

ขั้นที่ 3 การประยุกต์หรือการนำความรู้ไปใช้ (Application)

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ (Analysis)

ขั้นที่ 5 การสังเคราะห์ (Synthesis) หมายถึงความสามารถในการนำเอาส่วนประกอบย่อยหลายๆส่วนมารวมกันเข้าเป็นส่วนรวมที่มีโครงสร้างที่แน่ชัด

ขั้นที่ 6 การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง มีความสามารถในการตัดสินใจหรือตีค่าหรือประเมินค่าของสิ่งที่พบเห็นว่าถูกต้องและดีงามหรือไม่

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางการเมือง

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางการเมือง

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางการเมืองมีความจำเป็นและเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ทางการเมือง โดยจะเป็นการนำเข้าสู่กระบวนการและระบบการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้ผู้ศึกษาเข้าใจและทราบถึงเหตุและปัจจัยในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง เพื่อนำมาใช้ประกอบในคำเนนการศึกษา

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางการเมืองของ เพลโต (Plato. 427-347 B.C.) ได้กล่าวว่า ทฤษฎีการเมืองใดก็ตามไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องทุกอย่างจนกว่าจะมีการศึกษาพื้นฐานของความเป็นมนุษย์นอกจากนั้นการวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลจะนำไปสู่การแก้ปัญหาทางการเมืองได้ดีที่สุดทางการเมืองที่ดีจึงต้องเป็นลัทธิที่มีจุดหมายอยู่ที่ความชอบธรรมซึ่งต้องเป็นไปตามแบบวิทยาศาสตร์ไม่มีจุดหมายปลายทางอยู่ที่การสร้างความกลัวและศรัทธาในตัวประชาชน

อัลมอนด์และ โทเวลล์ (Almond and Powell 1984:32) ได้ให้คำจำกัดความการเรียนรู้ทางการเมืองไว้ว่า คือการศึกษาเกี่ยวกับความรู้ทางการเมือง (Political Socialization) ซึ่งในทาง

รัฐศาสตร์แล้วหมายถึงกระบวนการนำมาซึ่งวัฒนธรรมทางการเมืองแก่ประชาชน จะทำให้บุคคล มีทักษะหรือมีความรู้สึกรู้ค่าต่อระบบการเมืองนั้น ๆ ดังนั้น การเรียนรู้ทางการเมืองจึงเป็นกระบวนการที่จะเปลี่ยนแปลงหรือรักษาวัฒนธรรมทางการเมืองเอาไว้

2. การเรียนรู้ทางการเมือง

ดอร์ตัน และ พรูวิท (Dawson and Prewitt. 1969 : 63-80) ได้ให้ความหมาย ของการเรียนรู้ทางการเมืองว่าเป็นขบวนการที่เอกชนแต่ละคนมารวมกัน โดยมีโครงสร้างทางทัศนคติและแบบแผนของพฤติกรรมที่ยอมรับและเชื่อฟังกลุ่มทางสังคม

การศึกษาเรื่องการเรียนรู้ทางการเมือง เป็นการศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคมโดยมองเป็น 2 ระดับ

ระดับแรก เป็นการวิเคราะห์ในระดับบุคคลโดยมองว่าบุคคลได้รับรู้ทางการเมืองในคำใด และด้วยวิธีการใด

ระดับที่สอง เป็นการมองว่าภายในสังคมหนึ่ง ๆ บุคคลโดยส่วนใหญ่ถูกอบรมขัดเกลาให้มี ทัศนคติและพฤติกรรมทางการเมืองแบบใด และองค์การหรือสถาบันใดที่ให้การอบรมจนเป็นผู้ที่มีอิทธิพลสำคัญ

การเรียนรู้ทางการเมืองนั้นดำเนินไปในลักษณะเป็นขบวนการ คือ ตลอดชีวิตของบุคคลหนึ่ง ๆ จะต้องผ่านการเรียนรู้ทางการเมืองมาตลอด และพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลก็อาจจะคงเดิมหรือเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาก็ได้ การเรียนรู้ทางการเมืองเป็นขบวนการที่เกี่ยวข้องกันไป มีการสอนสิ่งใด แก่ใคร ด้วยวิธีการใด ภายใต้สภาวะการณ์อย่างไร และได้บังเอิญเกิดสิ่งใดขึ้นในทำนองเดียวกัน

กมลลา สุขพนิช ขันทปราย (2527:68) กล่าวถึงการเรียนรู้ทางการเมืองไว้ว่า เป็นขบวนการถ่ายทอดทัศนคติทางการเมืองและแนวทางการปฏิบัติกิจกรรมทางการเมืองที่สอดคล้องกับค่านิยมและวัฒนธรรมทางการเมืองของสังคมไทยในขณะนั้นให้กับประชาชน โดยทั่วไป ขณะเดียวกันหมายถึงการที่บิดา มารดาของสังคมในขณะนั้นให้สิ่งใดกับประชาชนทั่วไป ทั้งยังหมายถึงการที่บิดา มารดา และผู้สูงอายุได้ถ่ายทอดสถานที่คนใช้ในการประพฤติปฏิบัติทางการเมืองและความเชื่อทางการเมืองของคนไปสู่ลูกหลาน ซึ่งเรียกว่า กระบวนการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมนั่นเอง

3. ลักษณะการเรียนรู้ทางการเมือง

เดวิด แอสตัน (David Easton 1969) ได้กล่าวถึงการศึกษาขบวนการเรียนรู้ทางการเมืองที่แบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะใหญ่ๆคือ ระบบทางการเมือง ทัศนคติ และการเข้าร่วมทางการเมือง

ส่วนที่เกี่ยวกับระบบทางการเมืองจะศึกษาเกี่ยวกับสถาบัน โครงสร้างและปทัสถานของระบบการเมือง ในส่วนที่เกี่ยวกับทัศนคติและศึกษาเรื่องอำนาจและตัวบุคคล กลุ่มบุคคล นโยบายอุดมคติที่ทำให้ได้มาซึ่งอำนาจและอิทธิพล ส่วนการเข้าร่วมทางการเมืองจะศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรม 3 ลักษณะคือ

1. ลักษณะที่หนึ่ง คือ การมีกฎเกณฑ์และแบบแผน เช่น การมีบทบาททางการเมืองอย่างมีระเบียบหลักเกณฑ์ เคารพต่ออำนาจในการปกครอง เคารพต่อกฎหมายเพื่อที่จะส่งเสริมวิถีทางการเมืองการปกครองให้มั่นคงขึ้น

2. ลักษณะที่สอง คือ เคารพต่ออำนาจอันชอบธรรมในการปกครอง

3. ลักษณะที่สาม คือ อิทธิพลของหน่วยการเรียนรู้ทางการเมือง (Agent of Political Socialization) หมายถึงหน่วยดังต่อไปนี้ (จุมพล หนิมพานิช, 2533 : 276-280)

3.1 ครอบครัว ในสังคมหนึ่ง ๆ ครอบครัวคือหน่วยสังคมแรกที่มนุษย์ได้สัมผัส ชีวิตเริ่มแรกที่ครอบครัว ดังนั้นครอบครัวจึงมีอิทธิต่อสมาชิกอย่างมาก โดยเฉพาะบิดามารดาจะเป็นผู้ที่ได้รับการเชื่อถือมากที่สุด ตามหลักจิตวิทยาของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Froyd) ที่กล่าวว่าบุพการีเป็นตัวมโนธรรมหรือ Ego แต่เริ่มแรก เช่นบิดานิยมประชาธิปไตย ย่อมอบรมบุตรในแนวทางประชาธิปไตย หรืออบรมกล่อมเกล่าทางการเมืองที่มีอิทธิพลสูงสุดและต่อเนื่อง เป็นระยะเวลายาวทั้งในทางตรงและทางอ้อม

3.2 สถาบันการศึกษา โรงเรียนถือว่าเป็นสถาบันที่สำคัญที่มีบทบาทต่อการเรียนรู้ทางการเมืองซึ่งจะเริ่มตั้งแต่บุคคลยังเด็ก โดยโรงเรียนจะนำหลักสูตรของวิชาต่าง ๆ มาให้นักเรียนได้ศึกษา หลักสูตรถือว่ามีส่วนสำคัญที่จะเป็นสิ่งที่เกื้อกูลแก่เด็กได้รับการเรียนรู้ทางการเมือง นอกจากจะได้เรียนรู้จากหลักสูตรของโรงเรียนแล้ว พิธีการต่างๆ ในโรงเรียน เช่นการเคารพธงชาติ เข้าแถวและจัดหน้าที่ในการรักษาความสะอาด เป็นต้น สิ่งเหล่านี้มีส่วนทำให้เด็กได้รับการกล่อมเกล่าทางการเมือง ครูก็เป็นบุคคลอีกคนหนึ่งที่มีความสำคัญในขั้นตอนการเรียนรู้ทางการเมืองในโรงเรียน เด็กๆมักจะเอาตัวอย่างจากครูที่ตนเองเคารพ เชื้อฟุ้ง หรือชื่นชม

โรงเรียนในบางประเทศ เช่น ในแอฟริกา ถือว่าการสอนให้ประชาชนในประเทศสำนึกในความเป็นคนในชาติร่วมกัน ให้รู้จักอยู่ร่วมกัน โดยสอนให้คนในเผ่าต่างๆที่อยู่กระจัดกระจายให้เข้ามาอยู่ร่วมกันเป็นหมู่เพื่อให้เกิดสังคมหมู่ใหญ่ขึ้นทำให้เกิดสถาบันที่ทำให้ความคิดที่จะแตกฉานทางการเมือง แยกต่างภาษา ให้เข้ามารวมกันเป็นชาติได้ และเป็นชาติที่มีความคิดเห็นทางการเมืองไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นสถาบันทางการศึกษาจึงมีส่วนอย่างมากทางการเมือง

3.3 กลุ่มเพื่อน เป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่มีอิทธิพลเช่นกัน กลุ่มเพื่อนถือว่ามีส่วนช่วยครอบครัวในการเรียนรู้ทางสังคม โดยเฉพาะสังคมสมัยใหม่ กลุ่มเพื่อนจะเข้าทำหน้าที่แทนบิดามารดา และครอบครัว ช่วยถ่ายทอดระเบียบวิธีและคุณค่าต่าง ๆ กลุ่มเพื่อนจัดเป็นกลุ่มแรกที่เด็ก ๆ จะได้สัมผัสด้วย มีกิจกรรมร่วมกัน มีความสัมพันธ์ที่เท่าเทียมกัน แต่ละกลุ่มจะมีการถ่ายทอดความรู้สึกันกคิดซึ่งกันและกัน แต่ละคนส่วนใหญ่ก็รับเอาแบบอย่างจากกันเป็นภาพที่คิดความจนเป็นผู้ใหญ่ ทำให้มีทัศนคติที่คล้ายคลึงตามกัน

3.4 กลุ่มอาชีพ เป็นกลุ่มใหม่ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้วิธีการต่าง ๆ ทางสังคม โดยจะมีอิทธิพลต่อผู้ที่เข้าสู่กลุ่มอาชีพที่ต้องเรียนรู้ว่ากลุ่มอาชีพจะเป็นตัวการในการถ่ายทอดข่าวสารความเชื่อถือ เข้าไปในกลุ่มและถือเป็นการเมืองที่สื่อมวลชนเสนอ ซึ่งนับวันสื่อมวลชนจะมีบทบาทต่อการเรียนรู้ทางการเมืองเพิ่มขึ้น สามารถให้ข้อมูลที่ถูกต้องและรวดเร็ว

3.5 สื่อมวลชน ถือว่าเป็นกลุ่มที่มีหน้าที่สำคัญที่เสนอข่าวสาร เป็นสื่อหรือช่องทางการสื่อสารที่เสนอความคิดเห็นของบุคคล ทำให้บุคคลได้รับข่าวสารและเกิดความคิดเห็น ทัศนคติ ค่านิยม ความ โน้มเอียงในการเมืองที่สื่อมวลชนเสนอ ซึ่งนับวันสื่อมวลชนจะมีบทบาทในการเรียนรู้ทางการเมืองเพิ่มขึ้น สามารถให้ข้อมูลที่ถูกต้องและรวดเร็ว

3.6 สถาบันทางการเมือง ได้แก่ พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ ซึ่งกลุ่มดังกล่าวนี้นอกจากจะทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชน เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรของรัฐสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันภายในประเทศ และสุดท้ายเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่รวมกลุ่มผู้มีค่านิยมทางการเมืองเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันเข้าด้วยกัน

4. ขั้นตอนการเรียนรู้ทางการเมือง

4.1 ขั้นระบุองค์การทางการเมืองได้ (Identification of Political Objects) เป็นขั้นแรกที่จะเรียนรู้ว่าสถาบันหรือองค์การทางการเมืองต่างๆคืออะไร

4.2.ขั้นเกิดมีแนวความคิด (Conceptualization) เป็นขั้นคอนหนึ่งมนุษย์เริ่มมีประสบการณ์มากขึ้น มนุษย์จะเริ่มมีความรู้เกี่ยวกับการเมืองแน่ชัดยิ่งขึ้น

4.3 ขั้นเข้าใจสาระความเป็นจริง (Over Activity) เป็นขั้นคอนที่มนุษย์มีความรู้สึกต้องการมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเมืองโดยตรง เช่น การวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาล การสนับสนุนเงินแก่ผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้ง

สมศักดิ์ เกี้ยวกิ่งแก้ว (2526) ชี้ให้เห็นว่า ในประเทศที่สำเร็จทางการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยนั้น จะพบได้ว่าการฝึกอบรมประชาชนตั้งแต่เริ่ม โดมาในครอบครัว สำหรับองค์กรที่อยู่นอกครอบครัว เช่น สถาบันการศึกษา กลุ่มเพื่อน และกลุ่มอาชีพเป็นหน่วยที่สำคัญยิ่งในการหล่อหลอมหรือปรับเปลี่ยนทัศนคติและค่านิยม รวมทั้งสร้างความรู้และสร้าง

ความเคียดแค้นต่อระบบกลไกทางการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยของผู้คลอเคลียทำให้ประชาชนซึ่งเป็นหน่วยหนึ่งของระบบการเมืองเกิดความไม่เข้าใจและศรัทธาคืออุดมการณ์ในระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

สรุปความหมายของการเรียนรู้ทางการเมืองต้องเริ่มจากครอบครัวที่เป็นประชาธิปไตย โดยบิดามารดาเป็นผู้บรมแนวทางประชาธิปไตยและอุดมการณ์ทางการเมือง อย่างต่อเนื่องทั้งทางตรงและทางอ้อม ส่วนองค์ประกอบภายนอกเช่น โรงเรียน กลุ่มเพื่อน และกลุ่มอาชีพก็เป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการสร้างความรอบรู้ทางการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย และทำให้เกิดความศรัทธาคืออุดมการณ์ในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนอย่างแท้จริง

ทฤษฎีประชาธิปไตย

ทฤษฎีประชาธิปไตยเป็นทฤษฎีที่มีความเชื่อพื้นฐานว่า การปกครองระบอบประชาธิปไตยคือการปกครองที่มีอำนาจอธิปไตยสูงสุด ประกอบด้วยอำนาจนิติบัญญัติ บริหารและตุลาการ ซึ่งเป็นอำนาจของปวงชน ดังนั้นประชาธิปไตยจึงมีความเกี่ยวข้องกับประชาชนในด้านการจัดการปกครองประเทศ และวิถีชีวิตในการดำรงอยู่ร่วมกันอย่างชอบรับสิทธิ เสรีภาพ ความสำคัญและประโยชน์ซึ่งกันและกัน โดยอาศัยขบวนการเลือกตั้ง โดยเลือกผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่รักษาผลประโยชน์และใช้อำนาจทางการเมืองแทน ซึ่งหมายถึงความสามารถที่จะกำหนดและบังคับใช้สิทธิและหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง ชอบธรรม ตามอุดมการณ์ประชาธิปไตยที่ประกอบด้วยหลักการสำคัญดังต่อไปนี้ (จรูญ สุภาพ, 2530 : 53)

1. หลักที่ดีที่ว่าประชาชนเป็นแหล่งที่เกิดและเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ

2. หลักการในการมีส่วนร่วมของประชาชน

3. การใช้หลักเหตุผล

4. หลักการปกครองโดยเสียงข้างมากโดยไม่ละเมิดสิทธิของฝ่ายข้างน้อย

5. กฎหมายหรือหลักนิติธรรม

6. หลักความเสมอภาค

1. ความหมายของการเมือง

จากความหมายของคำว่าการเมือง (Politics) ได้มีนักรัฐศาสตร์ให้คำนิยามหรือความหมายไว้แตกต่างกันตามทรรศนะของแต่ละท่าน เพราะคำว่า "การเมือง" มีความหมายกว้างมาก และนักรัฐศาสตร์ต่างก็มีมุมมองที่แตกต่างกันออกไปซึ่งขอยกตัวอย่างไว้เพียงที่ ดำรง สุนทรสารทูล (2526 : 67) ได้รวบรวมและกล่าวอ้างถึงไว้ ดังต่อไปนี้

แมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber) นักสังคมวิทยาชาวเยอรมัน ได้ให้คำนิยามว่า “การเมือง” หมายถึงการต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจ เพื่อแบ่งสรรอำนาจหน้าที่ระหว่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคล หรือระหว่างส่วนย่อยๆภายในรัฐ

ฮารอยด์ แลสเวลล์ (Harold Lasswell) ได้ให้คำนิยามไว้ว่า การเมือง คือ การศึกษาว่า ใครได้อะไร เมื่อไรและอย่างไร เขาเน้นประโยชน์ที่บุคคลจะได้รับ ตลอดถึงเวลา และวิธีการที่ได้มาซึ่งประโยชน์นั้น โดยเหตุผลที่ว่า ทรัพยากรมีอยู่อย่างจำกัด มักจะไม่สามารถสนองความต้องการของมนุษย์ได้ทุกคน ทุกกลุ่มอย่างทั่วถึงพร้อมๆกัน การกำหนดวิธีการที่จะบุคคลได้มาซึ่งทรัพยากรต่างอันจำกัดนั้นจึงเป็นเรื่องของการเมือง โรเบิร์ต เอ คอลลี (Robert A. Dahl) ได้ให้คำนิยามไว้ว่า “การเมือง” คือ ความสัมพันธ์ของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับอำนาจการปกครอง เน้นที่อำนาจและการปกครอง โดยมีได้คำนึงว่าสิ่งเหล่านั้นจะอยู่ในสภาพเช่นไร ถ้ามีองค์กรมีอำนาจบังคับบัญชา มีกฎระเบียบในการดำเนินงานอย่างมีระบบ ก็จัดเป็นระบบการเมืองทั้งนั้น นับเอาองค์กรทางศาสนา สหภาพแรงงานและกิจการของเอกชน เป็นการเมืองด้วย

คิลล์ดอน (Dillon) ได้ให้คำนิยามไว้ว่า “การเมือง” คือ พฤติกรรมของมนุษย์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปกครอง คือ ในเรื่องสถาปนารัฐและการตั้งรัฐบาลขึ้นมา เขาเน้นเรื่องการจัดองค์การทางการเมือง คือการรวมตัวของมนุษย์ให้เกิด โครงสร้างทางการเมือง เช่น รวมกันจัดตั้งเป็นรัฐ เป็นพรรคการเมือง เป็นกลุ่มผลประโยชน์เป็นต้น

โอ. วี. คี. (O.V. Key) ได้ให้คำนิยามไว้ว่า “การเมือง” คือความสัมพันธ์ของมนุษย์ในเรื่องการบังคับบัญชาและถูกบังคับบัญชา การควบคุมและถูกควบคุม การเป็นผู้ปกครองและถูกปกครอง

เดวิด แอสตัน (David Easton) ได้ให้คำนิยามไว้ว่า “การเมือง” เป็นการใช้อำนาจหน้าที่ในการจัดสรรที่มีคุณค่าสำหรับสังคม ซึ่งอยู่ในแนวเดียวกันกับกระบวนการวางแผนนโยบายและปฏิบัติคานนโยบายนั้น และเอส.เอส. โวลิน (S.S. Wolin) ได้ให้ความหมายของการเมืองไว้ว่า การเมืองมีลักษณะสำคัญ 3 ประการคือ

1. การเมือง เป็นกิจกรรมที่แสวงหาผลประโยชน์ด้วยการแข่งขันกันระดับบุคคลต่อกกลุ่มบุคคล กลุ่มบุคคลต่อกกลุ่มบุคคล และสังคมต่อสังคม
  2. การเมือง เป็นกิจกรรมซึ่งเกิดขึ้นในสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงและเกิดในสภาพที่ค่อนข้างขาดแคลนผู้นำทางการเมือง
  3. การเมือง เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการแสวงหาผลประโยชน์อันมีผลสะท้อนต่อหมู่
- มาก

กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย (2536:6) ได้ให้ความหมายการเมืองไว้ ดังนี้

การเมือง เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองและการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อใช้อำนาจนั้นในการแบ่งประโยชน์ให้แก่ประชาชนในรัฐ ซึ่งกระทำโดยผ่านการเมืองหรือเรียกว่า นักการเมือง

การปกครอง เป็นการบัญญัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้แก่ ข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจทั้งหลาย ในที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล หรือรักษากฎหมายบ้านเมือง

จรูญ สุภาพ (2535:6) กล่าวถึงระบบการเมืองไว้ว่า เป็นแบบแผนความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ซึ่งก่อให้เกิดข้อตกลงใจที่มีอำนาจบังคับในสังคม เช่น ในระบบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยถือว่า ประชาชนทุกคนมีความสัมพันธ์ต่อกัน โดยเท่าเทียมกัน ในฐานะที่เป็นเจ้าของประเทศและเป็นเจ้าของอธิปไตยเสมอกันประชาชนทุกคนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย หรือข้อตกลงใจหรือคำสั่งใดๆ เพื่อใช้บังคับในประเทศที่จะต้องปฏิบัติตาม

สรุปความหมายของการเมืองได้ว่า การเมืองเป็นการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจที่จะทำการปกครองรัฐ มีการกำหนดนโยบายและควบคุมการดำเนินงาน โดยฝ่ายการเมือง ส่วนการปกครองนั้นเป็นการปฏิบัติงานให้เป็นไปตาม นโยบายหรือกฎหมายโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกฝ่าย

2. ความหมายของการปกครองระบอบประชาธิปไตย

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2536 : 18) ได้ให้ความหมายการปกครองระบอบประชาธิปไตย หมายถึง การปกครองของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชนโดยมีลักษณะที่สำคัญดังนี้

1. ประชาชนเป็นเจ้าของประเทศ และผู้ปกครองประเทศ
2. ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองโดยตรง หรือ โดยอ้อม
3. เป็นการปกครองที่มุ่งเน้นให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์มากที่สุด นโยบายและการดำเนินการของรัฐบาลจะต้องมุ่งให้เกิดประโยชน์แก่คนส่วนใหญ่
4. ยึดเสียงข้างมากเป็นหลักในการปกครอง
5. ประชาชนมีความเสมอภาคกัน และมีสิทธิเสรีภาพตามที่กฎหมายกำหนด
6. ประชาชนมีอำนาจในการควบคุมรัฐบาลทั้ง โดยตรงและ โดยอ้อม

จรูญ สุภาพ (2535:17) กล่าวว่า การปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้น อาจมีความหมายแคบกับความหมายกว้าง ความหมายแคบ หมายถึง การที่ประชาชนมีอำนาจในการปกครอง คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเข้าร่วมกำหนดนโยบายต่างๆ ในการปกครอง เพื่อประโยชน์ของประชาชนนั่นเอง

ความหมายกว้าง หมายถึง การดำเนินชีวิตของประชาชนที่มีการยอมรับสิทธิและเสรีภาพความสำคัญและประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ซึ่งกันและกัน โดยมีเหตุผลเป็นเครื่องนำทางเพื่อความผาสุกร่วมกัน ทั้งนี้ เพื่อให้บุคคลมีเสรีภาพในการปกครองตนเอง มีเสรีภาพในการประกอบอาชีพ การเป็นเจ้าของทรัพย์สิน การศึกษา การสัมพันธ์ติดต่อกัน การเลือกนับถือศาสนา และการใช้ชีวิตตามความพอใจของตนเอง

กมล ทองธรรมชาติ และคณะ (2531:117-122) กล่าวว่า การปกครองระบอบประชาธิปไตย มีความหมาย 3 ลักษณะ คือ ประชาธิปไตยในฐานะอุดมคติหรือในฐานะที่เป็นแนวความคิดทางการเมือง ประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นวิถีชีวิตและประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นระบบการเมือง

ในฐานะที่เป็นระบบความคิด อุดมคติความเสมอภาค เสรีภาพ และเชื่อในสติปัญญาของมนุษย์ในฐานะที่เป็นวิธีการดำเนินชีวิต เน้นที่การมีน้ำใจประชาธิปไตยที่ซื่อสัตย์ พิถีพิถัน ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ด้วยกัน ส่วนในทางฐานะที่เป็นระบบการเมือง หลักการว่าอธิปไตยมาจากประชาชน กล่าวคือ ถือว่าผู้ปกครองจะต้องมาจากความยินยอมพร้อมใจกันของประชาชนและจะต้องปกครองตามความต้องการของประชาชน และถ้าผู้ปกครองใดไม่ปฏิบัติตาม ประชาชนมีสิทธิที่จะถอดถอนผู้ปกครองได้

สรุปจากหลักการข้างต้นนี้อาจกล่าวได้ว่าการปกครองระบอบประชาธิปไตย คือระบบการเมืองที่ประชาชนจำนวนมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้เป็นผู้กำหนดตัวผู้ปกครองและนโยบายของรัฐบาล โดยผ่านวิธีการเลือกตั้ง ซึ่งจะต้องเป็นไปอย่างเสรีและมีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มีการปรับเปลี่ยนตัวผู้ปกครองประเทศตามความต้องการของประชาชน

3. การมีส่วนร่วมทางการเมือง

เนื่องจากระบอบประชาธิปไตยนั้นถือได้ว่าเป็นการปกครองของประชาชน บทบาทการเมืองของประชาชนในฐานะที่เป็นเจ้าของอธิปไตยจึงเป็นหัวใจของระบอบนี้ ดังนั้น การเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองของประชาชนจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่ง

ลักษณะหรือรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สำคัญในประเทศประชาธิปไตย อาจแบ่งได้เป็น 4 รูปแบบคือ

1. การเข้ามามีส่วนร่วมในกลุ่มผลประโยชน์
2. การเข้ามามีส่วนร่วมในพรรคการเมือง
3. การเข้ามามีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง
4. การเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองการปกครองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยถือว่ามีความสำคัญ และมีความเกี่ยวกับการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ทางการเมืองเป็นอย่างมาก เพราะถ้าหากประชาชนมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยดี มากเท่าใด ก็จะทำให้การเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองมีมากยิ่งขึ้นเท่านั้น

4. วัฒนธรรมทางการเมือง

การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนนี้ ก็คือพฤติกรรมทางการเมืองของสมาชิก ในสังคมทางการเมือง ซึ่งจะมึบทบาทมากหรือน้อยจึงขึ้นอยู่กับ “วัฒนธรรมทางการเมือง” (Political Culture) ของคนในสังคมประเทศนั้นด้วย กนลา สุขพานิช ชันทปราย (2534 : 62-65) ให้ ความหมายโดยอ้างถึงนักรัฐศาสตร์ต่อไปนี้

กาเบรียล อัลมอนด์ (Gabriel Almond) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “วัฒนธรรมทางการเมือง” ว่าหมายถึง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมือง หรือความโน้มเอียงที่บุคคลมี วัตถุประสงค์หรือพฤติกรรมทางการเมืองที่เฉพาะเจาะจงบางประการ ซึ่งได้แก่ทัศนคติที่บุคคลมี ต่อระบบการเมือง และต่อองค์ประกอบหรือต่อระบบย่อยของระบบการเมืองและทัศนคติที่บุคคลมี ต่อบทบาททางการเมืองของตนเองในระบบสังคมด้วย

ซิดนีย์ เวอร์บา (Sidney Verba) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า วัฒนธรรมทางการเมือง ประกอบขึ้นด้วยระบบความเชื่อ สัญลักษณ์และค่านิยมต่างๆ ซึ่งนำมาใช้อธิบายปรากฏการณ์ทางการเมืองต่าง ๆ ที่อุบัติขึ้นมา วัฒนธรรมทางการเมืองจึงช่วยให้บุคคลสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับระบบการเมืองได้

ลูเซียน พาย (Lucian Pye) ได้เสนอความเห็นที่ว่า วัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึง ทัศนคติความเชื่อและความรู้สึกที่ช่วยให้บุคคลสามารถจัดลำดับความสำคัญของบุคคล โดยแบ่ง ออกเป็น 3 ประเภทดังนี้คือ

1. ความโน้มเอียงในการรับรู้ (Cognitive Orientation) หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบทางการเมือง ความรู้เกี่ยวกับระบบทางการเมืองของตนเองและของผู้อื่นในระบบการเมือง รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับบทบาทผู้นำ
2. ความโน้มเอียงในเชิงความรู้สึกผูกพัน (Affective Orientation) หมายถึง ความรู้สึกผูกพันและความรู้สึกมีส่วนร่วม ได้ส่วนเสียบกับระบบการเมือง ความรู้สึกที่บุคคลมีต่อบทบาททางการเมืองของตนเอง และความรู้สึกที่บุคคลมีต่อบทบาทและกิจกรรมของผู้อื่นในระบบการเมืองด้วย

3. ความโน้มเอียงในเชิงประเมินคุณค่า (Evaluation Orientation) หมายถึง การที่บุคคลสามารถใช้ดุลยพินิจในการวิเคราะห์และประเมินพฤติกรรมทางการเมืองรวมถึงการใช้ความสามารถในการตัดสินใจที่จะปฏิบัติการ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของบุคคลและวิเคราะห์กิจกรรมทางการเมืองต่างๆ ซึ่งปฏิบัติไปตามจริง การที่บุคคลสามารถตัดสินใจได้ก็จะต้องได้รับข่าวสาร ข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาพร้อมๆ กับต้องคำนึงถึงอิทธิพลของค่านิยมทางสังคมที่ยอมรับกันในระบบและความรู้สึกส่วนตัวประกอบด้วย

นอกจากนี้ อัลมอนด์ และ เวอบา (Almond และ Verba 1965) ยังได้ทำการแบ่งประเภทของวัฒนธรรมออกเป็น 3 รูปแบบ โดยใช้ปัจจัยเกี่ยวกับความสำนึกทางการเมือง กับเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน มาใช้เป็นกรอบพิจารณา ดังนี้

1. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบจำกัดวงแคบ (Parochial Culture) พบในสังคมที่ถ้าหากไม่มีการจำแนกบทบาทและหน้าที่ออกจากกัน โดยชัดเจน ผู้นำผูกขาดการใช้อำนาจ จึงทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในระบบการเมือง ไม่รู้ถึงบทบาทของผู้นำและเหตุการณ์ทางการเมือง เพราะคิดว่าไม่ใช่เรื่องของตนเอง

2. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า (Subject Political Culture) พบในสังคมที่มีการพัฒนาสูงกว่าแบบแรก ประชาชนมีการเรียนรู้ทางการเมืองค่อนข้างสูง โดยเฉพาะในการรับรู้นโยบายและการปฏิบัติงานของรัฐบาล ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเมืองโดยทั่วไป และยอมรับการใช้อำนาจของรัฐบาลและผู้นำ แต่ในด้านการเข้ามามีส่วนร่วมจะมีอยู่ในระดับต่ำ เว้นเสียแต่จะเป็นการเข้ามามีส่วนร่วมในลักษณะที่ปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลเท่านั้น ประชาชนจึงไม่สนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วม และไม่รู้ดีว่าตนเองมีความสำคัญต่อการดำเนินนโยบายหรือมีอิทธิพลต่อผู้นำทางการเมืองได้

3. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม (Participant Political Culture) พบในสังคมที่มีการพัฒนาทางการเมืองที่เจริญก้าวหน้าประชาชนมีการเรียนรู้เกี่ยวกับระบบการเมืองได้ทุกๆ ด้านจนสามารถสร้างความเข้าใจและความเชื่อในระบบการเมืองและผู้นำทางการเมืองให้เกิดความกระตือรือร้นและเกิดความสนใจที่จะเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในทางการเมือง ประชาชนส่วนใหญ่จะมีความรู้ดีว่าตนเองมีความสำคัญ มีความหมายและสามารถมีอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจของรัฐ ได้ดังนั้นการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจึงก่อให้เกิดความรู้สึกผูกพันต่อระบบ เนื่องจากมีบทบาทก่อให้เกิดประโยชน์ต่อกลุ่มนั่นเอง

จากสภาพการณ์ที่เป็นจริงนั้น กนธรา สุขพานิช จันทปราย (2534 : 75 - 89) ได้กล่าวถึงระบบการเมืองว่า จะประกอบด้วยวัฒนธรรมที่ผสมผสานกันระหว่างวัฒนธรรมทางการเมืองทั้ง 3 ประเภทนี้ เมื่อสังคมได้พัฒนาทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยที่ก้าวหน้าขึ้นแล้ว

ประชาชนจะมีความโน้มเอียงทางการเมืองที่ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองเพิ่มขึ้นทุกขณะ ซึ่งจะมีผลให้วัฒนธรรมทางการเมืองแบบจำกัดวงแคบ แบบไพร่ฟ้า ลดบทบาทและอ่อนแอลง ในขณะที่เดียวกันกับที่วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมจะแข็งแกร่งขึ้น เพราะประชาชนส่วนใหญ่เกิดความชื่นชอบ ผูกพันและเชื่อมั่นในระบอบการปกครองและอุดมการณ์แบบประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น

สรุปจากแนวคิดในเรื่องวัฒนธรรมทางการเมืองทั้ง 3 ประเภทที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนนั้น เมื่อพิจารณาจากสภาพการณ์ในสังคมไทยจะปรากฏวัฒนธรรมทางการเมืองที่ผสมผสานกันระหว่างวัฒนธรรมทางการเมืองทั้ง 3 ประเภทนี้ โดยมีความโน้มเอียงไปในรูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าเป็นส่วนมาก และมีแนวโน้มวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้น ไปตามการพัฒนาทางการเมืองเศรษฐกิจ สังคมที่เจริญก้าวหน้า

ทฤษฎีการมีส่วนร่วมทางการเมือง

1. ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมือง กลายเป็นวิถีทางในการก้าวหน้าของบุคคลที่มีความตื่นตัวของสังคมความคับข้องใจของสังคมทำให้มีการเรียกร้องต่อรัฐบาลและจำเป็นต้องมีการขยายการมีส่วนร่วมทางการเมืองเพื่อตอบสนองการเรียกร้องเหล่านี้ ยิ่งกว่านั้นเมื่อมองในแง่การพัฒนาสถาบันทางการเมืองแล้ว ความล้มเหลวทางการเมืองของประเทศจะทำให้การแสดงออกซึ่งข้อเรียกร้องต่อรัฐบาลตามช่องทางที่ชอบธรรมเป็นไปได้ยาก และเป็นการยากเช่นเดียวกันที่จะทำให้วิธีการเรียกร้องนั้นนุ่มนวลเป็นกลุ่มก้อน ด้วยเหตุนี้การเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของการมีส่วนร่วมทางการเมืองจะทำให้เกิดการขาดเสถียรภาพทางการเมืองเพิ่มตามไปด้วย

ฮันติงตันและโดมิงกูซ (Huntington and Dominguez, 1979 : 277 ; อ้างถึงใน วิสุทธิโทธิแท่น, 2524 : 20) ยังมีความเห็นว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง กิจกรรมหรือการกระทำของประชาชนที่ต้องการมีอิทธิพลเหนือการตัดสินใจของรัฐบาล โดยการกระทำหรือความพยายามนั้นเป็นได้ทั้งถูกต้องและไม่ถูกต้องตามกฎหมาย อาจใช้กำลังหรือไม่ใช้กำลัง ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว ทั้งที่สมัครใจหรือไม่สมัครใจ รวมถึงการเลือกตั้ง การร่วมรณรงค์หาเสียง การประท้วงและการใช้กำลังรุนแรง

เนื่องจากประชาธิปไตยเป็นเรื่องของประชาชนทุกคน ฉะนั้น ประชาชนจึงต้องเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมเพราะขบวนการกำหนดนโยบายและ

การตัดสินใจย่อมส่งผลกระทบต่อประชาชนตลอดเวลาการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นประชาชนย่อมเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยความสมัครใจและมีจุดหมายเพื่อให้เกิดผลผลักดันในเรื่องต่าง ๆ การมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงมีหลายลักษณะ

1. การมีส่วนร่วมในกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ
2. การมีส่วนร่วมในพรรคการเมือง
3. การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจะมีประสิทธิภาพหรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับว่า กลุ่มหรือคณะบุคคลนั้นจะมีความสามารถทางการเมืองอยู่ในระดับใด โดยพิจารณาได้จากการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นมีอิทธิพลมากน้อยเพียงไรที่จะทำให้รัฐปฏิบัติตามหรือตอบสนองต่อการเรียกร้องมากน้อยแค่ไหน

เวอร์บาและ ไนค์ (Verba and Nie. 1972 : 57-58) ได้อธิบายความหมายของ การมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ว่า เป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่ถูกต้องตามกฎหมายของประชาชนซึ่งมีวัตถุประสงค์โดยตรงในการมีอิทธิพลต่อการเลือกของเจ้าหน้าที่รัฐบาล หรือกิจกรรมที่กำลังดำเนินการอยู่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล โดยเน้นว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองจะต้องมีลักษณะดังนี้

1. เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของพลเมืองเฉพาะบุคคลรวมถึงผู้ที่เชื้อชาติต่อ กฎเกณฑ์แต่เข้ามามีส่วนร่วม โดยอาชีพ เช่น เจ้าหน้าที่รัฐบาล เจ้าหน้าที่พรรคการเมืองและพวกหัวคะแนน
2. เป็นกิจกรรมซึ่งมีจุดหมายที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเมืองของรัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล
3. การเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองโดยการกระทำกิจกรรม

การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในทัศนคติของ เวอร์บาและ ไนค์ (Verba and Nie) ครอบคลุมไว้เฉพาะกิจกรรมการเมืองที่ถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น

2. รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่ารูปแบบการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมีอยู่มากมาย และแตกต่างกันออกไปในแต่ละระบบการเมืองซึ่งได้มีการศึกษาไว้หลายรูปแบบ ดังนี้

1. กิจกรรมเกี่ยวกับพรรคการเมืองและการรณรงค์หาเสียง (Party and Campaign Activities) กิจกรรมประเภทนี้ เวอร์บา และ ไนค์ (Verba and Nie) ได้จัดรวมกันไว้แล้วเรียกว่า Campaign Activities กิจกรรมประเภทนี้ได้แก่ การชักชวนให้ผู้อื่น ไปลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครที่ตนสนับสนุนการทำงานให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครเข้ารับเลือกตั้งอย่างกระตือรือร้น การเข้าร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมือง การให้เงินสนับสนุนพรรคการเมือง

2. การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (Voting) ในการวิจัยถือว่าการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นรูปแบบของกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ชัดเจนที่สุด และสามารถวัดค่าของการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ เทียบตรงที่สุด (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2523 : 30) มีความเห็นว่า การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทำให้ประชาชนมีอิทธิพลเหนือผู้นำทางการเมืองในแง่ที่ว่า เป็นแรงกดดันให้ผู้นำต้องปรับนโยบายของตนเพื่อคะแนนเสียงของตนเอง คะแนนเสียงจะเป็นเสมือนอาวุธที่มีอำนาจควบคุมรัฐบาล นอกจากนั้นการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งยังมีความแตกต่างจากกิจกรรมอื่นคือต้องการความริเริ่มเพียงเล็กน้อยเท่านั้น เพราะประชาชนมีโอกาสเลือกตั้งตามปกติทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

3. กิจกรรมชุมชน (Community Activities) คือ การสร้างกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาสังคมการทำคนร่วมกับกลุ่มที่ทำงานเกี่ยวกับปัญหาบ้านเมืองและสังคม บุคคลจะเข้าร่วมเป็นสมาชิกที่กระตือรือร้นในกลุ่มหรือองค์กรเหล่านี้ซึ่งเป็นองค์กรที่ทำงานเกี่ยวกับปัญหาสาธารณะแต่ไม่ใช่องค์กรของรัฐบาล

4. การติดต่อกับเจ้าหน้าที่รัฐ (Contacting Official) หมายถึง การกระทำของบุคคลที่เป็นการติดต่อโดยตรงกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาหรือปกป้องผลประโยชน์บางอย่างของคนหรือกลุ่มของคน ปัญหาที่สนใจและนำไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นเป็นสิ่งที่มิผลกระทบโดยตรงต่อบุคคลนั้น และมักจะไม่ใช่รูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งเรียกการมีส่วนร่วมทางการเมืองรูปแบบนี้ว่า การติดต่อเฉพาะเจาะจง หรือการมีส่วนร่วมแบบคับแคบ (Parochial Contact)

5. การชักจูง (Lobbying) เป็นความพยายามของบุคคลที่พยายามติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้นำทางการเมือง โดยหาทางที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจนโยบายในประเด็นเรื่องที่จะกระทบต่อประชากรจำนวนมาก

6. การประท้วง (Protest) มีลักษณะใกล้เคียงกับสิ่งที่เรียกว่า การใช้ความรุนแรง โดยพยายามสร้างผลกระทบต่อการตัดสินใจของรัฐบาล เช่น การทำร้ายร่างกาย

7. การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในบทบาทของผู้สื่อข่าวสาร (Communicator) หมายถึง การที่บุคคลจะติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการเมือง การส่งจดหมายสนับสนุนต่อผู้นำทางการเมือง การส่งคำประท้วงต่อการดำเนินการที่เห็นว่าไม่ดี รวมไปถึงการพูดคุยถกเถียงปัญหาทางการเมือง การส่งข่าวสารทางการเมืองแก่เพื่อนบ้าน ลักษณะนี้เป็นการมีส่วนร่วมในรูปแบบของการแลกเปลี่ยนทางวาจาระหว่างบุคคล ผู้ที่มีส่วนร่วมในลักษณะนี้ได้จะต้องมีพื้นฐานการศึกษาที่สูงพอสมควร มีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในระดับสูงและมีความสนใจในทางการเมืองสูงโดยมักจัดวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาล แต่ไม่แสดงออกด้วยกิจกรรมการประท้วง

ความสำนึกทางการเมือง (Political Consciousness) ในบทความเรื่อง “ความสำนึกทางการเมือง” ในวารสารทางการเมืองสำหรับประชาชน โดย วิทยา สุจริตชนารักษ์ (2518) กล่าวไว้ว่า คือ ความเข้าใจว่าการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทางการเมือง เช่น การเลือกตั้ง การปฏิวัติ การออกกฎหมาย ฯลฯ มีผลกระทบต่อเพื่อนมนุษย์โดยทั่วไปในแง่ใดแง่หนึ่งหรือหลายแง่ และเมื่อรู้เช่นนั้นก็น่าสนใจ แต่คิดหาทางทำให้การเปลี่ยนแปลงที่คนนั้นไม่ต้องการหมดไป หรือเข้าร่วมสนับสนุนกับการเปลี่ยนแปลงที่น่ายินดี

ฉรงค์ สีนสวัสดิ์ (2527 : 110) ให้ความหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในหนังสือเรื่อง “จิตวิทยาทางการเมือง” ว่า คือความสนใจการเมืองมีความเข้าใจทางการเมือง เชื่อว่าตนเองมีประสิทธิภาพทางการเมือง มีความศรัทธาในกระบวนการทางการเมือง และตระหนักว่าการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นหน้าที่ของคนเป็นการแสดงออกถึงความสามารถในการเข้าถึงสังคม

สรุปการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นกระบวนการทางการเมือง อันเป็นเงื่อนไขสำคัญของการเมืองในระบอบประชาธิปไตยสมัยใหม่ โดยที่ระบอบประชาธิปไตยสมัยใหม่นั้นเป็นการปกครองโดยประชาชน ย่อมที่จะแสดงเจตนารมณ์ความคิดเห็นทางการเมือง และเสนอข้อเรียกร้องต่อรัฐบาลไม่เห็นด้วยกับนโยบาย มาตรการ หรือการดำเนินการต่าง ๆ ของผู้บริหารประเทศ กระบวนการเหล่านี้ คือ การมีส่วนร่วมทางการเมือง

บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (ฉบับที่ 16)

สมาชิกวุฒิสภาเป็นตัวแทนของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร 2540 ซึ่งมีหน้าที่ต่างจาก สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่มาจากการเลือกตั้งเหมือนกัน และมีหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2540 และเป็นส่วนหนึ่งของรัฐสภาไทย หรือเรียกว่า “สภาสูง” ทั่วประเทศมีสมาชิกวุฒิสภาได้ 200 คน มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 6 ปี

รัฐธรรมนูญฉบับที่ 16 ได้มีการเปลี่ยนแปลงหลายประการที่เกิดขึ้นในสังคมการเมืองไทย ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาประชาธิปไตยที่มากขึ้น กล่าวคือ มีการปรับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภา การเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน การกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น การมีองค์กรใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นอีกหลายองค์กร เป็นต้น สิ่งที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งคือการที่สมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกตั้งแทนการแต่งตั้งดังที่เคยมีมา รัฐธรรมนูญได้กำหนดองค์ประกอบ ที่มา อำนาจหน้าที่ ไว้เพื่อให้วุฒิสภาเป็น “เป็นผู้พิทักษ์กฎหมายและความถูกต้อง” (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. 2543 : 30) ซึ่ง ปีทมา สุขกำปิง (2543 : 30-69) ได้สรุปบทบาทหน้าที่หลัก

ของวุฒิสภาในการเป็น “สภาตรวจสอบ” และ “สภาถ่วงดุล” โดยมีบทบาทอำนาจหน้าที่ เช่นเดียวกับที่เคยมาแล้วตามรัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่านๆ มา ส่วนบทบาทอำนาจหน้าที่ในการเป็นสภาตรวจสอบนั้น เป็นบทบาทหน้าที่ใหม่ที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะเป็นบทบาทอำนาจหน้าที่ที่มีผลกระทบต่อระบบการเมืองการปกครองไทยทั้งระบบ โดยบทบาทอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 แบ่งเป็น 8 ด้าน

1. ด้านนิติบัญญัติ

วุฒิสภามีอำนาจหน้าที่ด้านนิติบัญญัติ 3 ประการ ได้แก่ การถ่วงดุลกฎหมาย พิจารณาอนุมัติพระราชกำหนด และเสนอให้ตรวจสอบความด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือข้อบังคับการประชุมวุฒิสภาหรือข้อบังคับการประชุมรัฐสภา โดยในด้านการถ่วงดุลกฎหมาย วุฒิสภามีหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 174, 176 และ 180 ในการกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการในการพิจารณาถ่วงดุลกฎหมายคือ การกำหนดเวลาพิจารณา ขั้นตอนการพิจารณา และผลการพิจารณาที่มี 3 กรณี คือ 1) เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎรแล้วประกาศเป็นกฎหมายต่อไป 2) ไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎรยับยั้ง และ 3) เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมในกรณีถ้าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่เห็นด้วยกับวุฒิสภา กระบวนการพิจารณาจะมีการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมกัน โดยแต่ละสภาจะมีจำนวนกรรมการเท่ากันและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้กำหนดกรรมการเมื่อคณะกรรมการร่วมกันพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเสร็จแล้วสภาผู้แทนราษฎรยื่นอำนาจในการพิจารณาอนุมัติร่างกฎหมาย และลงมติยืนยันด้วยคะแนนเสียงมากกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา

2. ด้านควบคุมตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดิน

วุฒิสภามีอำนาจหน้าที่ในด้านควบคุมตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งสามารถกระทำได้หลายด้าน คือ

2.1 ตั้งกระทู้ถาม

2.2 อภิปรายทั่วไปโดยไม่มีการลงมติ

2.3 อภิปรายทั่วไป กรณีคณะรัฐมนตรีแถลงนโยบายต่อรัฐสภาก่อนเข้ารับบริหารราชการแผ่นดิน และให้สมาชิกรัฐสภาอภิปรายซักถามได้ โดยที่การอภิปรายทั่วไปนี้ไม่มีการลงมติไม่ไว้วางใจแต่อย่างใด

2.4 อภิปรายทั่วไป กรณีวุฒิสภาต้องการให้คณะรัฐมนตรีแถลงข้อเท็จจริงหรือชี้แจงปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน ตามมาตรา 187 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (ฉบับที่ 16) สมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่า 3 ใน 5 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

เท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา มีสิทธิเข้าชื่อขอเปิดอภิปรายทั่วไปในวุฒิสภา เพื่อให้คณะรัฐมนตรีแถลงข้อเท็จจริง หรือชี้แจงปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน โดยไม่มีการลงมติได้

2.5 อภิปรายทั่วไป กรณีคณะรัฐมนตรีมีปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน ต้องการรับฟังความคิดเห็นจากสมาชิกรัฐสภาตามมาตรา 213 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (ฉบับที่ 16) กำหนดคณะรัฐมนตรีขอรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ในกรณีที่มีปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน โดยนายกรัฐมนตรีแจ้งไปยังรัฐสภาขอให้เปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมรัฐสภาโดยไม่มีการลงมติก็ได้

3. ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการ

โดยการแต่งตั้ง “คณะกรรมการ” (Standing Committee) และ “คณะกรรมการวิสามัญ” (Special Committee) เพื่อการทำกิจการพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใดๆ อันอยู่ในหน้าที่ของสภา ตามมาตรา 189 แต่งตั้ง “คณะกรรมการวิสามัญ” เพื่อตรวจสอบประวัติความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งในองค์กรต่างๆ ตามมาตรา 135

4. ด้านการเลือกแต่งตั้ง ให้คำแนะนำหรือให้ความเห็นชอบบุคคลดำรงตำแหน่งในองค์กรตรวจสอบต่างๆ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (ฉบับที่ 16) กำหนดให้วุฒิสภามีบทบาทอำนาจหน้าที่ในการเลือกตั้ง แต่งตั้ง ให้คำแนะนำหรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งในองค์กรตรวจสอบต่างๆ โดยให้วุฒิสภาสามารถแต่งตั้ง “คณะกรรมการวิสามัญ” ซึ่งองค์กรตรวจสอบต่างๆ ที่วุฒิสภามีอำนาจในการเลือกแต่งตั้ง ให้คำแนะนำหรือให้ความเห็นชอบมีดังนี้ เช่น

- 1) คณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 136
- 2) ผู้ตรวจการแผ่นดินรัฐสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 196
- 3) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 199 เป็นต้น

5. ด้านการพิจารณาถอดถอน

ในการพิจารณาถอดถอนข้าราชการการเมืองข้าราชการประจำหรือเจ้าหน้าที่ในองค์กรที่มีหน้าที่ในการดำเนินการตรวจสอบ โดยมีขั้นตอน วิธีการถอดถอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง วุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540 (ฉบับที่ 16) ซึ่งมีฐานะเป็นสภาตรวจสอบ มีอำนาจในการพิจารณาและมีมติถอดถอนข้าราชการการเมือง ข้าราชการประจำหรือเจ้าหน้าที่ในองค์กรตรวจสอบต่าง ๆ ออกจากตำแหน่งซึ่งหลักเกณฑ์หรือวิธีการในการถอดถอนที่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่า การป้องกันและปราบปรามทุจริต พุทธศักราช 2541 นั้นถือว่าสอดคล้องกับหลักสากล ซึ่ง กำหนดให้มีการแบ่งแยกองค์กรที่ริเริ่มเสนอให้มีการพิจารณาถอดถอนองค์กรพิจารณาได้สวน ข้อเท็จจริงและองค์กรวินิจฉัยชี้ขาดออกจากกัน กล่าวคือ

5.1 องค์กรที่มีอำนาจในการริเริ่มให้มีการพิจารณาถอดถอน ได้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 4 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎรหรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวนไม่น้อยกว่า 50,000 คน หรือผู้เสียหายจากการกระทำผิด

5.2 องค์กรที่มีอำนาจในการได้สวนข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน ได้แก่ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)

5.2 องค์กรที่มีอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดข้อเท็จจริงและลงมติถอดถอน ได้แก่ วุฒิสภา ผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ที่วุฒิสภามีอำนาจถอดถอนออกจากตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 303 - 306 มีดังนี้

5.2.1 นายกรัฐมนตรี

5.2.2 รัฐมนตรี

5.2.3 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

5.2.4 สมาชิกวุฒิสภา

5.2.5 ประธานศาลฎีกา

5.2.6 ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

5.2.7 ประธานศาลปกครองสูงสุด

5.2.8 อัยการสูงสุด

5.2.9 กรรมการการเลือกตั้ง

5.2.10 ผู้ตรวจการรัฐสภา

5.2.11 ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

5.2.12 กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

5.2.13 รองประธานศาลฎีกา

5.2.14 รองประธานศาลปกครองสูงสุด

5.2.15 หัวหน้าสำนักตุลาการทหาร

5.2.16 ผู้ดำรงตำแหน่งในระดับสูง

6. ด้านการเป็นกรรมการหรือผู้ตัดสิน

6.1 ให้ความเห็นชอบให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่คณะรัฐมนตรีระบุไว้ในนโยบายที่แถลงต่อรัฐสภา

6.2 ให้ความเห็นชอบให้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

7. ด้านการพิจารณาและให้ความเห็นชอบเรื่องต่าง ๆ

การพิจารณาและให้ความเห็นชอบของวุฒิสภาตาม รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 แบ่งแยกออกเป็น 2 ฐานะ ได้แก่

7.1 ในฐานะรัฐสภาพิจารณาและให้ความเห็นชอบในด้านต่าง ๆ เช่น ในการแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

7.2 ในฐานะวุฒิสภาซึ่งส่วนใหญ่เป็นไปตาม สมาชิกวุฒิสภาเดิม ทำหน้าที่เป็นรัฐสภาในระหว่างอายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือถูกยุบในการให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ให้ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ปฏิบัติงานก่อนเข้ารับหน้าที่รับทราบการแก้ไขกฎหมายเพื่อทราบด้วยการสืบราชสันตติวงศ์รับทราบและให้ความเห็นชอบในการสืบราชสมบัติ และให้ความเห็นชอบในการประกาศสงคราม

8. ด้านการเป็นผู้แทนของประชาชน

รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 มาตรา 121 และมาตรา 122 กำหนดให้สมาชิกวุฒิสภาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน โดยใช้เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง ทำให้วุฒิสภามีฐานะเป็นผู้แทนของประชาชนในเขตเลือกตั้ง คือ จังหวัด และรัฐธรรมนูญได้บัญญัติรับรองฐานะของสมาชิกวุฒิสภาดังกล่าวไว้ในมาตรา 149

สมาชิกวุฒิสภาเป็นสถาบันที่มีการเปลี่ยนแปลงไปมาก (อมร รักษาศักดิ์, 2541 : 107-120) ได้สรุปบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาใหม่ไว้ 5 ด้าน ดังนี้

1. องค์ประกอบมาตรา 121 กำหนดให้วุฒิสภามาจากสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรง นับเป็นครั้งแรกของไทยและกำหนดสมาชิกคงที่ 200 คน ให้ใช้จำนวนประชากรเป็นฐานหลักและจังหวัดเป็นฐานรองคือ จำนวน 200 ไปหารประชากรของประเทศแล้วใช้เป็นฐานคำนวณจำนวนสมาชิกวุฒิสภา 1 คน จังหวัดที่มีพลเมืองต่ำกว่าเกณฑ์นั้นได้สมาชิก 1 คนไว้ก่อนต่อจากนั้นจึงคำนวณส่วนเพิ่มตามจำนวนเต็มและจำนวนพิเศษสูงไปหาต่ำตามลำดับจนได้สมาชิกครบ 200 คน

2. วิธีออกเสียงเลือกสมาชิกวุฒิสภา ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะลงคะแนนเสียงเลือกผู้สมัครได้เพียงคนเดียว ถึงแม้ว่าในจังหวัดดังกล่าวจะมีวุฒิสมาชิกได้หลายคน
3. คุณสมบัติสมาชิกวุฒิสภา
  - 3.1 ห้ามมิให้เป็นสมาชิกหรือดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมือง
  - 3.2 ห้ามมิให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือพ้นจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่เกินหนึ่งปี ห้ามผู้ที่เคยเป็นสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญชุดก่อนนี้มาสมัครอีกเพราะต้องการให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาเพียงสมัยเดียววาระ 6 ปี จึงห้ามมิให้สมัครรับเลือกตั้งในสมัยถัดไปให้รอเวลาจนมีการเลือกตั้งครั้งหลัง ๆ จึงสมัครได้
4. วิธีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาคือ มีการห้ามมิให้ผู้สมัครหรือพรรคพวกไปหาเสียงเองจะทำได้เฉพาะเมื่อรัฐจัดดำเนินการแนะนำตัว ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือกำหนดข้อหมิ่นพันเท่านั้น
5. อำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาโฉมใหม่ วุฒิสภาใหม่จะมีอำนาจและหน้าที่อีกถึง 34 ประการ แต่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประชาชน มีดังนี้
  - 5.1 สมาชิกวุฒิสภาเป็นผู้แทนของปวงชนชาวไทย (มาตรา 149) และวุฒิสภามีอำนาจควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน (มาตรา 182)
  - 5.2 วุฒิสภาสามารถประชุมได้แม้ในระหว่างที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ ในกรณีต่อไปนี้ (มาตรา 168) เมื่อต้องทำหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ การประชุมที่วุฒิสภาทำหน้าที่เลือก แต่งตั้ง ให้คำแนะนำ หรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งต่าง ๆ การประชุมที่วุฒิสภาพิจารณาถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง
6. การประชุมร่วมกันกับสภาผู้แทนราษฎร เพื่อมีมติสำหรับร่างกฎหมายที่คณะรัฐมนตรีระบุไว้ในนโยบาย
7. สมาชิกวุฒิสภามีสิทธิตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรี
8. ประธานวุฒิสภาอาจให้คำปรึกษาแก่นายกรัฐมนตรีในการดำเนินการให้มีการออกเสียงประชามติในกิจการใดที่อาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติหรือประชาชน
9. อำนาจการถอดถอน

สรุปบทบาทหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มีหน้าที่สำคัญหลายประการ เช่น การกั้นกรองกฎหมายควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน คัดเลือกผู้ดำรงตำแหน่งขององค์กรอิสระ ตรวจสอบและถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่ง

ทางการเมือง ดังนั้นสมาชิกวุฒิสภาจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารราชการแผ่นดินที่ต้อง
ทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่อันสำคัญเพื่อประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติหรือประชาชน

บริบทจังหวัดบุรีรัมย์

จังหวัดบุรีรัมย์เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ที่มี
ประเพณีและวัฒนธรรมเป็นของตนเอง และมีภาษาประจำท้องถิ่นหลากหลายภาษา มีแหล่ง
อารยธรรมและความเป็นมาที่น่าสนใจ ประกอบกับมีปราสาทหินที่เป็นแหล่งที่มาของ
ความเจริญรุ่งเรืองในอดีตที่ชาวจังหวัดบุรีรัมย์ภูมิใจนั่นคือปราสาท เขพนมรุ่ง และปราสาทหิน
เมืองคำ และปัจจุบันจังหวัดบุรีรัมย์ได้พัฒนาความเจริญรุ่งเรืองทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมมา
จนถึงทุกวันนี้

1. ประวัติความเป็นมา

นักโบราณคดีและนักประวัติศาสตร์ให้ข้อสันนิษฐานโดยสรุปว่า จังหวัดบุรีรัมย์เคยเป็น
ที่ตั้งอาณาจักรอันยิ่งใหญ่ รุ่งเรืองมาตั้งแต่สมัยทวารวดี (พุทธศตวรรษที่ 12-16) เชื่อมต่อจนถึงสมัย
ลพบุรี (พุทธศตวรรษที่ 16-18) จากนั้นก็เริ่มเสื่อมอำนาจลงและแตกแยก อาจจะได้ด้วยเหตุภัยธรรมชาติ
หรือสงครามประชาชนกระจายออกไปตั้งชุมชนเล็กๆ ตามป่าหรือชายแดนเรียกว่า “เขมรแดง”

สมัยกรุงธนบุรี พ.ศ. 2319 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ขณะ
ดำรงพระยศเจ้าพระยาจักรี เสด็จฯ มาทรงจัดระเบียบการปกครองเมืองนางรอง รวบรวมผู้คน
เมืองดง เมืองสุรินทร์ เมืองสังขะและเมืองชุมขันธ์ ก่อตั้งเป็นเมืองใหม่ ณ ชัยภูมิป่าทุ่งคันเป็ะ
เรียกว่า “เมืองแป๊ะ” คือเมืองบุรีรัมย์ปัจจุบันความชอบครั้งนี้ได้พระราชทานพระอิสริยยศ เป็น
สมเด็จพระสยามหามัครีศรีศึก พ.ศ. 2450 ได้มีพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ ให้
กระทรวงมหาดไทยปรับปรุงหัวเมืองในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้มณฑลนครราชสีมา
ประกอบด้วย 3 เมือง 17 อำเภอ คือเมืองนครราชสีมา 10 อำเภอ เมืองชัยภูมิ 3 อำเภอ และเมือง
บุรีรัมย์ 4 อำเภอ คือ นางรอง พุทไธสง ประโคนชัย และรัตนบุรี (ปัจจุบันสังกัดสุรินทร์)

ต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการอาณาจักรสยาม พ.ศ. 2476
ขึ้นยุบมณฑลและจัดระเบียบบริหารราชการ ออกเป็นจังหวัดและอำเภอเมืองบุรีรัมย์มีฐานะเป็น
“จังหวัดบุรีรัมย์” แต่ยังเป็นดินมา

2. สภาพทั่วไป

2.1 ลักษณะที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดบุรีรัมย์อยู่ทางทิศใต้ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของประเทศไทย
อยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 14 องศา 15 ลิปดาเหนือ 15 องศา 45 ลิปดาเหนือ เส้นแวงที่ 102 องศา 30

ลิปคา กับ 103 องศา 45 ลิปคาตะวันออก อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยรถยนต์ประมาณ 410 กิโลเมตร ทางรถไฟประมาณ 376 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดและประเทศใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดขอนแก่น มหาสารคาม และสุรินทร์
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดสุรินทร์
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดสระแก้ว และราชอาณาจักรกัมพูชา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดนครราชสีมา

จังหวัดบุรีรัมย์ มีเนื้อที่รวมทั้งสิ้นประมาณ 10,393.945 ตารางกิโลเมตร หรือ 6,451,178.128 ไร่ ทำการเกษตร 3,977,262 ไร่

2.2 ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพโดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง พื้นที่ลาดจากทิศใต้ลงไปทางทิศเหนือ เกิดจากภูเขาไฟระเบิดเมื่อประมาณ เก้าแสนถึงหนึ่งล้านปีเศษทำให้จังหวัดบุรีรัมย์มีลักษณะภูมิประเทศที่สำคัญแบ่งได้ 3 ลักษณะคือ

- 2.2.1 พื้นที่สูงและภูเขาทางตอนใต้
- 2.2.2 พื้นที่ถูกคลื่นลอนตื้นตอนกลางของจังหวัด
- 2.2.3 พื้นที่ราบลุ่มตอนเหนือริมฝั่งแม่น้ำมูล

2.3 สภาพการเมืองการปกครอง

จังหวัดบุรีรัมย์ประกอบด้วย หมู่บ้าน ในเขตจังหวัดทั้งหมด 2,526 หมู่บ้าน ตำบลในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ทั้งหมด 189 ตำบล อำเภอทั้งหมด 21 อำเภอและกิ่งอำเภอ 2 กิ่งอำเภอ องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 184 แห่ง การเมืองมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้ 10 คน และสมาชิกวุฒิสภา 10 คน ประชากรสำรวจเมื่อ พ.ศ. 2547 1,554,009 คน โดยแยกเป็นชาย 776,038 คน หญิง 777,971 คน (สำนักงานจังหวัดบุรีรัมย์. 2547)

2.4 สภาพทางเศรษฐกิจ

โครงสร้างการผลิต เศรษฐกิจของจังหวัดบุรีรัมย์ ขึ้นกับการผลิต 3 สาขาหลัก ได้แก่ เกษตร อุตสาหกรรม และบริการ โดยในปี 2544 มีมูลค่าการผลิตรวมจำนวน 32,981 ล้านบาท(ณ ปี 2544) โดยมีโครงสร้างการผลิตที่มาจากรายได้ ของสาขาขายส่ง ขายปลีก จำนวน 11,243 ล้านบาท รองลงมาคือรายได้สาขาการเกษตรจำนวน 6,410 ล้านบาท (ไม่เป็นทางการ) และสาขาอุตสาหกรรมจำนวน 2,744 ล้านบาท โดยคิดเป็นร้อยละ 34.08, 19.44 และ 8.32 ตามลำดับ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะเห็นแนวโน้มเศรษฐกิจของจังหวัดในช่วงปี 2544 – 2547 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จำนวน 6,192 ล้านบาท

การเกษตร กสิกรรมมีความสำคัญที่สุดในการผลิตสาขาการเกษตร จังหวัดบุรีรัมย์มี
 ครัวเรือนทั้งหมด 349,934 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรจำนวน 247,847 ครัวเรือน พืชเศรษฐกิจ
 ที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ ข้าว โดยมีพื้นที่การเพาะปลูกได้ในปี 2544 จำนวน 3,635,225 ไร่ โดยมี
 มูลค่าผลผลิต 382 กก./ไร่ รวมผลผลิต 1,388,656.71 ตัน มูลค่าหลักมาจากการผลิตข้าว ในปี 2547
 จำนวน 3,454,253 ไร่ มูลค่าผลผลิต 389 กก./ไร่ รวมผลผลิต 1,343,704.41 ตัน มีแนวโน้มการ
 ผลิตลดลงเนื่องจากเกิดภาวะประสบภัยแล้ง ฝนทิ้งช่วง และประสบอุทกภัย โดยเฉพาะในเขตลุ่ม
 น้ำล้นตลิ่งซึ่งบางส่วนของลำตะโคงแคบ ช่องทางน้ำไหลออกจากตัวเขื่อนไม่ทัน

อุตสาหกรรม การผลิตภาคอุตสาหกรรมในปี 2547 มีโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน
 1,572 โรงงาน มีเงินลงทุน 3,412,900,000 บาท มีการจ้างงาน 9,953 คน ในปี 2548 มีการตั้ง
 โรงงานเพิ่มขึ้นอีก 11 แห่ง มีเงินลงทุนของโรงงานทั้งสิ้น 4,229,505,326 บาท มีการจ้างงาน
 เพิ่มขึ้นถึง 10,913 คน ส่วนใหญ่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมการเกษตร โรงสีข้าว โรงงานน้ำตาล
 1 โรง การลงทุนส่วนใหญ่เป็นภาคเกษตรเงินทุน 1,029 ล้านบาท คนงานจำนวน 2,192 คน
 รองลงมา ได้แก่ แพ้ชั้น เสื้อผ้า รองเท้า มีเงินลงทุน 729 ล้านบาท คนงาน 4,072 คน มากขึ้นกว่า
 ภาคเกษตรกรรม

พาณิชย์กรรม รวมถึงการค้าและบริการ จัดอยู่ในโครงสร้างการผลิตนอกภาคเกษตร
 โดยเฉพาะสาขาค้าส่งและค้าปลีกมีผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP) เป็นอันดับ 1 เท่ากับ
 11,300 ล้านบาท (ข้อมูล ปี 2547) สาขาเกษตรอันดับ 2 เท่ากับ 8,615 ล้านบาท ธุรกิจการค้า
 เรื่องลำดับความสำคัญในจังหวัด คือ ธุรกิจค้าส่ง ประเภทวัสดุก่อสร้าง/อุปกรณ์ชิ้นส่วน สิ่งทอ
 วัสดุก่อสร้าง มูลค่าประมาณร้อยละ 60 ธุรกิจค้าปลีก เช่นจำหน่ายอาหาร เครื่องดื่ม เวชภัณฑ์
 วัสดุก่อสร้าง และอื่นๆ มูลค่าประมาณร้อยละ 30 และธุรกิจซ่อมแซม บำรุงรักษา ซ่อม ของใช้
 ส่วนบุคคล มูลค่า ประมาณร้อยละ 10 ขึ้นของจดทะเบียนใหม่ที่เป็นนิติบุคคลตั้งแต่ปี 2544 จำนวน
 69 ราย ทุนจดทะเบียน 111 ล้านบาท มีอัตราขยายตัวเพิ่มขึ้นในปี 2547 มีผู้จดทะเบียนจำนวน
 144 ราย ทุนจดทะเบียนเพิ่มขึ้นเป็น 474 ล้านบาท เนื่องจากปี 2547 ภาคการผลิตสามารถ ทำ
 รายได้ให้ประชาชนส่วนใหญ่ได้มากขึ้น เกิดจากการผลักดันนโยบายของรัฐบาล ช่วยเหลือ
 เกษตรกรด้านราคาและการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของรัฐบาล สำหรับการค้าชายแดนระหว่าง
 ไทย-กัมพูชา ยังไม่เกิดขึ้น เพียงแต่มีช่องทางเข้าออกระหว่างชายแดนที่สะดวก คือ ช่องสายตะกู
 ตำบลจันทนเพชร อำเภอบ้านกรวด ซึ่งสามารถเดินทางไปยังบ้านจuibโกก อำเภอบ้านฝาง จังหวัดอุดร
 ธานี ได้สะดวกที่สุด

การท่องเที่ยว การท่องเที่ยวมีความสำคัญมากขึ้น ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัด
 บุรีรัมย์เป็นการท่องเที่ยวเกี่ยวกับอารยธรรมขอมโบราณ เช่น ปราสาทเขาพนมรุ้ง ปราสาทเมืองต่ำ

และมีประเพณีขึ้นเขาพนมรุ้งในต้นเดือนเมษายน ของทุกๆปี (มีนักท่องเที่ยวขึ้นชมปราสาทหินพนมรุ้ง จำนวน 782,016 คนต่อปี) ทำให้มีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นและที่สำคัญเนื่องจากจังหวัดบุรีรัมย์เป็นเมืองภูเขาไฟ มีภูเขาไฟที่ดับแล้วจำนวน 6 แห่ง มีปล่องภูเขาไฟที่ชัดเจน โดยเฉพาะที่เขากระโดง ในเขตอำเภอเมือง ซึ่งจังหวัดกำลังพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ

2.5 สภาพทางสังคม

ประชากรในปี 2547 มีประชากร 1,524,261 คน เป็นประชากรเพศชาย 760,794 คน เพศหญิง 763,467 คน รายได้เฉลี่ยต่อคน 25,031 บาท คริวเรือนยากจนได้ต่ำกว่า 20,000 บาทจำนวน 52,068 คริวเรือนประชากร มีแนวโน้มลดลงรายได้เฉลี่ยต่อคนเพิ่มขึ้นและจำนวนคริวเรือนยากจนลดลง เนื่องจากเศรษฐกิจดีขึ้นทำให้ประชากรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการสนับสนุนโครงการรัฐบาล เช่น หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การจ้างงาน ในปี 2547 มีผู้สมัครงาน 3,547 คน ตำแหน่งงานว่าง 5,418 ตำแหน่ง ผู้บรรจุนาน 639 คน แรงงานต่างประเทศ 7,716 คน ในปี 2547 มีผู้สมัครงานมากขึ้น แต่แรงงานต่างประเทศจะลดลง จากข้อมูลเปอร์เซ็นต์การว่างงานปี 2544 มี 6.59 % ปี 2547ลดลง 5.87 %

การศึกษาในปี 2545 จำนวนโรงเรียน 942 แห่ง นักเรียน 298,158 คน ครู 13,412 คน ห้องเรียน 10,400 ห้อง ปี 2547 มีแนวโน้มความต้องการด้านการศึกษาเพิ่มขึ้น โดยมีโรงเรียนเพิ่มขึ้นเป็น 1,204 แห่ง นักเรียน 355,320 คน ครู 13,987 คน จำนวนห้องเรียน 10,777 ห้อง จำนวนห้องเรียนลดลง เนื่องจากจำนวนนักเรียนต่อห้องเพิ่มขึ้นสัดส่วนครูต่อนักเรียนเท่ากับ 1 : 26

สาธารณสุข สัดส่วนการใช้บริการผู้ป่วยนอกของประชาชนผู้ถือบัตรทองในปี 2544 ผู้ถือบัตรทอง 1,125,107 คน ผู้ป่วยนอกใช้สิทธิบัตรทอง 2,887,517 ครั้ง ในปี 2547 ผู้ถือบัตรทอง 1,265,368 คน ผู้ป่วยนอกใช้สิทธิบัตรทอง 4,178,409 ครั้ง สัดส่วนการใช้บริการผู้ป่วยนอกของประชาชนผู้ถือบัตรทองปี 2544-2547 เฉลี่ย 2.50, 2.56, 2.72 และ 3.30 ครั้ง/คน/ปี ซึ่งจำนวนครั้งที่ใช้บริการเพิ่มมากขึ้น ปี 2548 อัตราส่วนแพทย์ต่อประชากร 1 : 8,380 คน ทันตแพทย์ 1 : 29,093 คน พยาบาลวิชาชีพ 1 : 1,244 คน และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข 1 : 2,318 คน สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ 21 แห่ง สถานบริการสาธารณสุขเอกชน 194 แห่ง (โรงพยาบาลเอกชน 2 แห่ง คลินิกเอกชน 192 แห่ง) (สำนักงานจังหวัดบุรีรัมย์. 2549 : 11 - 35)

ตาราง 1 จำนวนผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดบุรีรัมย์ 2543

การเลือกตั้ง	จำนวนผู้มีสิทธิ	จำนวนผู้ใช้สิทธิ		บัตรดี		บัตรเสีย	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สมาชิกวุฒิสภา	1,087,799	672,707	61.84	602,922	89.63	43,969	6.54

ที่มา : สำนักงานจังหวัดบุรีรัมย์ (2549 : 18)

ตาราง 2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดบุรีรัมย์มี 3 แนวทางดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์	
1. สังคมเกษตรที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี	1.1 พัฒนาปัจจัยพื้นฐานการเกษตร 1.2 ส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของชุมชนให้มีคุณภาพ 1.3 ส่งเสริมคุณภาพชีวิต และความเข้มแข็งของชุมชน 1.4 ส่งเสริมด้านการตลาด
2. บ้านเมืองน่าอยู่	2.1 การจัดผังเมืองที่เป็นระบบ 2.2 การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่ดี 2.3 การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี 2.4 ส่งเสริมความมั่นคง และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
3. การท่องเที่ยว	3.1 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว 3.2 พัฒนาเครือข่ายการเชื่อมโยงการท่องเที่ยว 3.3 พัฒนาสินค้าและบริการการท่องเที่ยว

ที่มา : สำนักงานจังหวัดบุรีรัมย์ (2549 : 26)

สรุปบริบททั่วไปของจังหวัดบุรีรัมย์ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกรและอุตสาหกรรม และมีสถานที่ท่องเที่ยวชมโบราณเช่น ปราสาทเขาพนมรุ้ง ปราสาทเมืองต่ำ และบุรีรัมย์เป็นจังหวัดที่มีภูเขาไฟที่ดับแล้วเป็นแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้สอดคล้องกับความเป็นอยู่ทางจังหวัดได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาไว้คือ “เป็นสังคมเกษตรที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีบ้านเมืองน่าอยู่ และเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางอารยธรรมขอม” ส่วนทางด้านการเมืองบทบาทของสมาชิกรัฐสภา ในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ ได้มีกิจกรรมทางการเมืองมาตลอดและมีการพัฒนาทางการเมืองมาอย่างต่อเนื่อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากการเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภาขึ้นเพียง 2 ครั้ง ประกอบกับการเลือกตั้งครั้งที่ 2 ที่ผ่านมา คณะกรรมการการเลือกตั้งยังไม่ประกาศรับรองผลผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งครบทุกเขตเลือกตั้ง ก็ได้เกิดเหตุการณ์รัฐประหารขึ้น โดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องหรือผลงานวิจัยที่มีความใกล้เคียงมาประกอบและปรับใช้ ดังต่อไปนี้

จารุวรรณ ปฐมชนพงศ์ (2542 : 78) ได้ทำการค้นคว้าแบบอิสระ ทักษะและความคาดหวังของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อคุณสมบัติ และบทบาทของสมาชิกรัฐสภาที่เป็นนักปกครองรัฐกฎหมาย และสามารถแก้ปัญหาเรื่องเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นปัญหาที่ประสบอยู่ในปัจจุบัน ส่วนประสบการณ์ ความชำนาญ นอกจากจะเป็นนักปกครอง (ผู้เรื่องรัฐศาสตร์) ก็ควรมีประสบการณ์ โดยอาชีพนักกฎหมายเป็นอันดับแรก และนักเศรษฐศาสตร์ ในอันดับต่อมา และสมาชิกรัฐสภาควรเป็นเพศอะไรก็ได้ แสดงถึงการยอมรับความเสมอภาคของผู้หญิงและผู้ชาย

อานันท์ ปันยารชุน (อ้างถึงใน สรกล อดุลยานนท์. 2543 : 16) วิเคราะห์ว่า ผลจากการเลือกตั้ง สมาชิกรัฐสภาครั้งแรก คือ วันที่ 4 มีนาคม 2543 จะทำให้ คนที่มาใช้สิทธิครั้งนี้เป็นครั้งแรก ไม่ว่าจะในกลุ่มวัยรุ่นอายุ 18 ปี หรือพวกที่เคยนอนหลับทับสิทธิจะมาใช้สิทธิอีกในครั้งต่อไป เพราะผลที่ได้รับคุ้มค่ากับการเสียเวลามาลงคะแนน คนคิดที่เคยกลัวการเลือกตั้งก็กล้าที่จะแสดงออกทางการเมือง พร้อมกับเสนอตัวในการรับสมัครเลือกตั้ง โอกาสที่จะได้รับเสียงยอมรับจากประชาชนก็มีสูง

สภณ เคนวิเศษ (2536 : 231) ได้ศึกษาวิเคราะห์บทบาทวุฒิสภาในการควบคุมฝ่ายบริหารตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับปี พ.ศ. 2534) สรุปได้ว่า บทบาทของวุฒิสภาในการควบคุมฝ่ายบริหารมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลน้อยหรือไม่นั้นเป็นไปตามเจตนารมณ์

ของรัฐธรรมนุญ ที่ให้อำนาจหน้าที่ไว้ และแม้รัฐธรรมนุญบางฉบับ จะให้อำนาจวุฒิสภาควบคุมฝ่ายบริหารไว้มาก ก็ไม่ได้ทำให้บทบาทของวุฒิสภาคั่งกล่าวเปลี่ยนแปลงไป กลับทำให้วุฒิสภามีบทบาทในทางช่วยเหลือฝ่ายบริหารมากกว่า ทั้งนี้ เพราะมีข้อจำกัดในด้านตัวบุคคล ผู้เสนอแต่งตั้ง และผู้ได้รับแต่งตั้ง ให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยเฉพาะการกำหนดให้นายกรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอแต่งตั้ง และมีการแต่งตั้งข้าราชการประจำเข้ามาเป็นสมาชิกวุฒิสภาจำนวนมาก ซึ่งทำให้บทบาทของวุฒิสภาในการควบคุมฝ่ายบริหาร ไม่อาจเป็นไปได้ นอกจากนี้ หากพิจารณา ข้อจำกัดอื่น ๆ ความที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย ซึ่งยังมีข้อบกพร่อง และไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ในทางปฏิบัติ อันควร ได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้เป็นรูปธรรมชัดเจนยิ่งขึ้นต่อไป

ชาญศักดิ์ ถวิล (2534 : 95) ได้ศึกษาเรื่อง การซื้อ-ขายคะแนนเลือกตั้ง โดยศึกษากรณีเลือกตั้งทั่วไป วันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2529 ในเขตตำบลแขวงบาดาล อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์จากการศึกษาวิจัยพบว่า เงินกลายเป็นปัจจัยที่สำคัญในการกำหนดผลการเลือกตั้ง นอกจากเป็นตัวเสริมระบบอุปถัมภ์แล้ว เงินยังมีส่วนในการเปลี่ยนแปลง ระบบเหล่านี้บางส่วนด้วย ในเขตเลือกตั้งนี้เริ่มมี ส.ส. ที่เป็นนักธุรกิจ รับเหมาก่อสร้างซึ่งเป็นผู้ที่สามารถใช้เงินประกอบกับการสร้างบารมีด้วยการ ก่อสร้างถนนหนทาง ฯลฯ ให้เกิดประโยชน์ในการหาคะแนนเสียงได้เป็นอย่างดี

เสนีย์ กลั่นกล้า (2539 : 103) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความมีสมรรถนะทางการเมืองของชนชั้นกลาง โดยศึกษาเฉพาะกรณีพนักงานธนาคารในกรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า พนักงานธนาคารมีสมรรถนะทางการเมือง แบบไพร่ฟ้าอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ และมีสมรรถนะทางการเมืองแบบผู้มีส่วนร่วมในการปกครองอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง ซึ่งเป็นลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยพอสมควร แต่ปัจจัยที่ทำให้การพัฒนาไปสู่การปกครองแบบประชาธิปไตยยังไม่สมบูรณ์นั้น ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยเอื้ออำนวยหลายประการ เช่น โครงสร้างทางการเมือง ตัวอย่างรัฐบาล และพรรคการเมือง ยังขาดความเป็นสถาบัน (Institutional) เกิดวงจรอุบาทว์ มีการปฏิบัติ รัฐประหารบ่อย มีการซื้อขายเสียงในการเลือกตั้ง และวัฒนธรรมของไทย ที่ขัดแย้งกับความเป็นประชาธิปไตย ตัวอย่างเช่น ขาดการรวมกลุ่ม เป็นระบบ เครือญาติการเคารพผู้อาวุโส เป็นอำนาจนิยม เป็นต้น

ส่วนในด้านเศรษฐกิจและสังคม ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศไทย ยังยากจนอยู่มีมาตรฐานการครองชีพต่ำ ซึ่งพวกนี้ จะเป็นชาวนา และกรรมกรพวกนี้ถือว่าเป็นชนชั้นล่าง ซึ่งมีจำนวนมาก ในขณะที่ชนชั้นกลางมีการศึกษาดี มีมาตรฐานการครองชีพที่ดี มีอยู่จำนวนไม่มาก และกระจุกตัวอยู่แค่ในสังคมเมืองใหญ่ ๆ

ศิวพรธม บุญเชื้อ (อ้างใน จารุวรรณ ปฐมธนพงศ์, 2542 : 16) ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "รัฐสภาไทย : การศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทวุฒิสภาและสภาผู้แทน พ.ศ. 2512 และ พ.ศ. 2518" เสนอต่อจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เช่นเดียวกันพบว่า วุฒิสภาในปี พ.ศ. 2512 และ 2518 มีความแตกต่างกันในองค์ประกอบของสมาชิกวุฒิสภา และโครงสร้างรัฐธรรมนูญ ตลอดจนมีบรรยากาศทางการเมืองที่เปลี่ยนแปลง แต่วุฒิสภาไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารและไม่ได้เป็น "สติ" ให้กับสภาผู้แทนราษฎรได้อย่างสมบูรณ์ของคน

สุนันท์ อังเกิด โชค (2530 : 193) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติ ของประชาชนที่มีต่อบทบาท และความรับผิดชอบของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งผลการศึกษาวิจัยสรุปได้ว่า แม้ประชาชนจะมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรช่วยเหลือ ความเข้าใจนั้นเป็นลักษณะต้องการให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรช่วยเหลือ เช่น เป็นปากเสียงเป็นตัวแทนสะท้อนผลประโยชน์ หรือความต้องการของประชาชนไปยังรัฐบาล ดังนั้นความคาดหวังของประชาชน เช่น การแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ การพัฒนาท้องถิ่น โดยผ่าน "ตัวแทน" จึงเป็นสิ่งที่ประชาชนปรารถนามากที่สุด และหากประชาชนรู้ดีกว่า ส.ส. ไม่สามารถดำเนินตามความต้องการได้ ประชาชนย่อมมีทัศนคติที่ติดต่อกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เห็นว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่มีประโยชน์ หรือมีผลงานเล็กน้อยเท่านั้น ยิ่งบุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูง โดยเฉพาะผู้ชายและในเขตเทศบาลซึ่งผู้ใกล้ชิดข้างสารจะมีทัศนคติต่อ ส.ส. ในทางลบมากกว่าบุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ เพศหญิง และผู้ที่อยู่นอกเขตเทศบาล

สุพงศ์ สังกวาททรัพย์ (2538 : 59) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น "ศึกษาเฉพาะกรณีคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลเมืองอุทัยธานี" จากผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคณะกรรมการชุมชนมีระดับต่ำและจากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัวและตำแหน่งที่แตกต่างกัน ของคณะกรรมการชุมชน

ศุภฤกษ์ ชินะ โชติ (2534 : 109) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ของนายทหารสัญญาบัตรในกรมกิจการพลเรือนทหารบก" ผลการวิจัยพบว่า นายทหารสัญญาบัตร ในกรมกิจการพลเรือนทหารบกส่วนใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอยู่ในระดับสูง เมื่อจำแนกตามสภาพ ยศ ตำแหน่งในอดีต อายุ อาชวราชการ ระดับการศึกษา หลักสูตรที่สำเร็จ ศึกษาเพิ่มเติม ลักษณะงานที่ปฏิบัติ และฐานะทางเศรษฐกิจ ซึ่งพบว่ามีเพียงปัจจัยด้าน ยศ อายุ ราชการ ระดับการศึกษา และสาขาวิชา การศึกษา การศึกษาเพิ่มเติมเท่านั้น ที่มีผลทำให้เกิดความแตกต่าง ในระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

พิชัย ศรีกิตตยากรณ์ (2533 : 132) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยและพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของนักศึกษาวิทยาลัย กองทัพบกชุดที่ 37 และชุดที่ 39” ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาวิทยาลัยกองทัพบก หลักสูตรประจำชุดที่ 37 ปีการศึกษา 2535 และนักศึกษาวิทยาลัยกองทัพบก หลักสูตรประจำชุดที่ 39 ปีการศึกษา 2537 ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตยในระดับสูง เมื่อจำแนกตาม ยศ อายุ รายได้ของครอบครัว อาวุธรับราชการ มีญาติรับราชการทหาร มีส่วนร่วมในกิจการทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาถึงทัศนคติทางการเมืองของนักศึกษาวิทยาลัยกองทัพบก หลักสูตรประจำชุดที่ 39 ปีการศึกษา 2537 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีทัศนคติทางการเมืองที่สอดคล้องกับหลักประชาธิปไตย เมื่อจำแนกทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยออกเป็นประเด็นต่าง ๆ เช่น ทัศนคติที่เอื้ออำนวยต่อการปกครองแบบอำนาจนิยมแบบผสม แบบประชาธิปไตย แล้วพบว่านักศึกษามีทัศนคติสอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย

ร้อยตำรวจเอก จีรวัดน์ สุคนทรทรัพย์ (2542) ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้แทนราษฎรในการพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตย ผลการศึกษาพบว่า

1. บทบาทของผู้แทนราษฎรในด้านการพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงด้านความซื่อสัตย์สุจริตของผู้แทนราษฎรเท่านั้นที่ประชาชนมีความเห็นอยู่ในระดับต่ำ
2. สภาพภูมิหลังแตกต่างกันในด้านเพศ การศึกษา การทำงาน รายได้ต่อเดือนและพรรคการเมืองที่พึงพอใจ จะมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้แทนราษฎรในการพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตยแตกต่างกัน

รัฐยา อาจหาญ (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาและคณะกรรมการบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาเฉพาะอำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ” ในการศึกษาครั้งนี้ พบว่า

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองสมุทรปราการ อยู่ในระดับปานกลาง
2. สมาชิกสภาและคณะกรรมการบริหารส่วนตำบลที่มีอายุแตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ของตนเองแตกต่างกัน
3. สมาชิกสภาและคณะกรรมการบริหารส่วนตำบลที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ของตนแตกต่างกัน

4. สมาชิกสภาและคณะกรรมการบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้แตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของความรู้อย่างไรเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคนแตกต่างกัน

ปรีชา สมหมาย (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี" ในการศึกษาครั้งนี้ พบว่า

1. ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับสูง
2. ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างตัวแปรอิสระ 1 ตัว จากที่ศึกษาทั้งหมด 6 ตัว ได้แก่ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งกับความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยอื่น ๆ คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และสถานภาพการดำรงตำแหน่งกับความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กริช สืบสนธิ์ (2516) พบว่าวุฒิสภาส่วนใหญ่มีความผูกพันกับรัฐบาลซึ่งเป็นผู้เลือกสมาชิกวุฒิสภา ไม่ควบคุมการทำงานของรัฐบาลอย่างจริงจังในด้านการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ มักผ่านไปตามเจตนารมณ์ของฝ่ายบริหารมากกว่ายับยั้งหรือตรวจสอบ ในด้านความสัมพันธ์กับสภาผู้แทนราษฎรพบว่า หากเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาต่างสนับสนุนรัฐบาลด้วยกัน ความสัมพันธ์ระหว่างสภาผู้แทนราษฎรจะค่อนข้างราบรื่น ไม่มีการแก้ไขหรือยับยั้ง ร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ มากนัก โดยเฉพาะวุฒิสภาที่แต่งตั้งสมาชิกส่วนมากจากข้าราชการประจำ วุฒิสภามีบทบาทตามฝ่ายบริหาร ในฐานะข้าราชการประจำด้วย กริช สรุปว่าบทบาทและพฤติกรรมของวุฒิสภาก็ไม่เป็นอิสระและไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของการเป็นสภาชั้นสูง หากมีความผูกพันกับฝ่ายบริหารด้วยวิธีการขึ้นสู่ตำแหน่งของสมาชิกวุฒิสภา

พิรศักดิ์ จิตรวรินทร์ (2528) สรุปผลการวิจัยเรื่อง "บทบาททางการเมืองของวุฒิสภา" ชุดที่ 6 (22 เมษายน 2526 - 18 มีนาคม 2528) พบว่าวุฒิสภาไทยส่วนใหญ่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่เป็นสภาตรวจสอบและยับยั้งเหมือนเช่นที่ควรจะเป็นตามหลักการ หากแต่ถูกใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุน ฝ่ายรัฐบาลในสภานิติบัญญัติ ในการแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภา พบว่า นายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นฝ่ายเดียวกับข้าราชการประจำ ได้แต่งตั้งข้าราชการประจำฝ่ายทหารเป็นสมาชิกวุฒิสภาเป็นจำนวนมากและสมาชิกวุฒิสภาก็ได้ ให้การสนับสนุนบุคคลที่เป็นฝ่ายทหารเป็นนายกรัฐมนตรีถึง 2 คน คือ พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ และพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ อันเป็นลักษณะของการพึ่งพาและคอบแทนกันในทางการเมือง

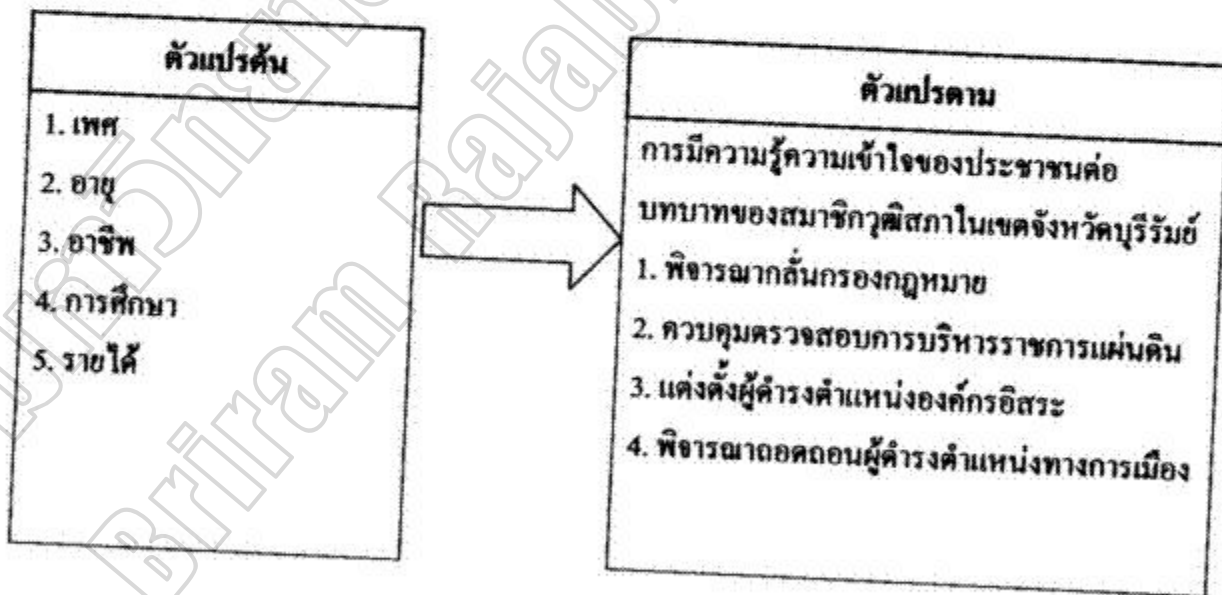

บทบาททางการเมืองของวุฒิสภา ชุดที่ 6 จึงมีลักษณะเป็นฐานสนับสนุนแก่ฝ่ายรัฐบาล ในรัฐสภาเป็นสำคัญ โดยเฉพาะต่อรัฐบาลที่เป็นฝ่ายเดียวกับข้าราชการประจำ พร้อมกันนั้นวุฒิสภา ก็ทำหน้าที่เป็นผู้กำกับทางการเมืองไปด้วยในขณะเดียวกัน เพราะมีสมาชิกส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ ประจำฝ่ายทหาร ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเมืองไทยมาแต่อดีต การมีวุฒิสภาที่เป็นฐานอำนาจของ ข้าราชการประจำจึงทำให้วุฒิสภาไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่เป็นสภาตรวจสอบอย่างได้อย่างมี ประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

สรุปจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมด โดยเฉพาะมาตราต่าง ๆ ใน รัฐธรรมนูญ ฉบับปี 2540 พบว่า คุณสมบัติ การได้มา การสิ้นสุด บทบาทและการปฏิบัติหน้าที่ ของสมาชิกวุฒิสภาแตกต่างจากสมาชิกวุฒิสภาในรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ โดยเฉพาะการได้มา ซึ่งใช้วิธีการเลือกตั้งจากประชาชน ดังนั้นประชาชนน่าจะมีความคาดหวังต่อสมาชิกวุฒิสภาในเชิง บวกมากขึ้น โดยหวังว่าสามารถเป็นตัวแทนของประชาชนในการควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่าย บริหาร และเป็น "สติ" ให้กับสภาผู้แทนราษฎรได้อย่างสมบทบาทฐานะของตน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษา ความรู้ ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในเขต จังหวัดบุรีรัมย์ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยดังกล่าว ดังแสดงกรอบดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในเขต
จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 1,087,799
คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นประชาชนอยู่ในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ จาก 23 อำเภอ
เลือกตั้งจำนวน 400 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกำหนดจากการคำนวณ โดยใช้สูตรของทาโร ยามานะ
(Taro Yamane, 1973 : 725) การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random
Sampling) กำหนดเขตเลือกตั้งเป็นชั้นภูมิ และจำนวนตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิกำหนดให้เป็น
สัดส่วนกับจำนวนประชากรในชั้นภูมินั้น ๆ เลือกมาโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random
Sampling) ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในอำเภอ 23 อำเภอใน
เขตจังหวัดบุรีรัมย์

เขตเลือกตั้งอำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง(คน)	กลุ่มตัวอย่าง(คน)
1. อำเภอเมืองบุรีรัมย์	146,133	54
2. อำเภอลำปลายมาศ	96,687	36
3. อำเภอประโคนชัย	93,329	34
4. อำเภอสตึก	77,502	28
5. อำเภอนางรอง	76,796	28
6. อำเภอกระสัง	72,078	26
7. อำเภอหนองกี่	48,143	18
8. อำเภอบ้านกรวด	50,675	19
9. อำเภอคูเมือง	47,968	18
10. อำเภอละหานทราย	48,737	18
11. อำเภอหนองหงส์	34,637	13
12. อำเภอพุทไธสง	34,582	13
13. อำเภอนาโพธิ์	24,686	9
14. อำเภอปะคำ	30,965	11
15. อำเภอห้วยราช	25,117	9
16. อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	29,016	11
17. อำเภอพลับพลาชัย	29,336	11
18. อำเภอชำนิ	24,062	9
19. กิ่งอำเภอแคนดง	22,087	8
20. อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์	19,482	7
21. กิ่งอำเภอบ้านค่าน	21,457	8
22. อำเภอโนนสุวรรณ	16,258	6
23. อำเภอโนนดินแดง	10,821	6
รวม	1,087,799	400

แบบสอบถามเกี่ยวกับ ความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในระดับจังหวัด ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองต่าง ๆ เช่น จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เอกสารแผนพัฒนาจังหวัดบุรีรัมย์ เว็บไซต์ต่าง ๆ เอกสารของนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบสร้างมาตรวัดทัศนคติตามเทคนิคการวัดของลิเคิร์ต (Likert's Scale) โดยใช้หลักการวัดค่ารวมแล้วประเมินลักษณะจากค่าคะแนนเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighting Mean Score) ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิด ความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาตามที่ได้ศึกษามากฎหมายรัฐธรรมนูญ และเอกสารต่าง ๆ มาเป็นข้อมูลในการตั้งคำถาม

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาและตรวจสอบความถูกต้องนำมาปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคำแนะนำแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษา ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

3.1 นายสุวิทย์ ญาตินิยม หัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดบุรีรัมย์

3.2 นายประสิทธิ์ ตั้งศรีเกียรติกุล อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดบุรีรัมย์ เขต 1 (อำเภอเมือง) จังหวัดบุรีรัมย์

3.3 สุทธิพงษ์ ประดับวิทย์ อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

โดยความสอดคล้องของแบบสอบถามเมื่อนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67

- 1.00

4. นำแบบสอบถามกลับไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งแล้วนำไปแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขสมบูรณ์เรียบร้อย ไปทดลองใช้ (Try out) กับตัวอย่างประชาชนที่ใช้บริการบนศาลากลางจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวนประมาณ 40 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกโดยหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างรายข้อกับทั้งฉบับ (Corrected Item-total Correlation) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8366

8. นำแบบสอบถามที่ได้ผ่านการตรวจคุณภาพทั้งความตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นไปจัดดำเนินการเป็นแบบสอบถามที่จะนำไปใช้จริงในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นต่อไปนี้

1. ขั้นดำเนินการ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม ไปให้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

2. ขั้นรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถาม นำกลับคืนมาได้ทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100 นำมาคัดเลือกตรวจสอบฉบับที่ความถูกต้องสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่มีข้อมูลครบ ดำเนินการตามขั้นตอนนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องอย่างละเอียดอีกครั้ง และคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ที่สุด ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ระดับปฏิบัติการแต่ละฉบับดังนี้

คำตอบ	คะแนนที่ได้
มากที่สุด	5 คะแนน
มาก	4 คะแนน
ปานกลาง	3 คะแนน
น้อย	2 คะแนน
น้อยที่สุด	1 คะแนน

2. วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยค่าร้อยละและเสนอเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ

3. ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ ต่อความรู้ความเข้าใจของประชาชนคอบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในจังหวัด วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลผลตามเกณฑ์ตัดสินการวิเคราะห์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 111)

คะแนนเฉลี่ย	ระดับการมีส่วนร่วม
4.50 - 5.00	มากที่สุด
3.51 - 4.49	มาก
2.51 - 3.50	ปานกลาง
2.50 - 1.51	น้อย
1.00 - 1.50	น้อยที่สุด

5. ปัญหาและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามแบบปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบที่เข้าประเด็นเดียวกัน แล้วแจกแจงความถี่ หากำร้อยละ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางด้านสถิติ โดยใช้สถิติดังนี้

1. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 หากำอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างรายข้อกับทั้งฉบับ (Corrected Item-total Correlation)

1.2 หากำความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) ความวิธึของครอนบาค (Cronbach)

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{k}{K-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ α	แทนค่า	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นแอลฟา
K	แทนค่า	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
$\sum s_i^2$	แทนค่า	ผลรวมของค่าความแปรปรวนรายข้อ
s_t^2	แทนค่า	ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

1.3 การหาความสอดคล้องของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) (สมนึก ภัททิยธนีและมนตรี อนันดรักษ์, 2537 : 166 -167)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถาม จุดประสงค์

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมคะแนนของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

$$\text{สูตร} \quad \text{ร้อยละ (\%)} = \frac{X \times 100}{N}$$

X คือ จำนวนข้อมูล (ความถี่) ที่ต้องการนำมาหาค่าร้อยละ
 N คือ จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\text{สูตร} \quad \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$\bar{X}$ คือ ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ คือ ผลรวมทั้งหมดของข้อมูล
 N คือ จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$\text{สูตร} \quad S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{N - 1}}$$

$S.D.$ = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X = ข้อมูลแต่ละจำนวน
 $\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ย (Mean) ของข้อมูลในชุดนั้น
 N = จำนวนข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติ F -test (One -Way Analysis of Variance) มีสูตรดังนี้ (สิน พันธุ์พินิจ. 2547: 247)

	สูตร	$F = \frac{MS_b}{MS_w}$	
เมื่อ	F	แทนค่า	ค่าสถิติที่มีมาแจกแจงแบบ F -distribution
	MS_b	แทนค่า	ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม (Mean-Square Between Group)
	MS_w	แทนค่า	ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม (Mean - Square Within Group)

3.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้สูตร Independent Samples t-test ในกรณีที่มีสมมติฐานว่า ความแปรปรวนของประชากรทั้งสองเท่ากัน (บุญชม ศรีสะอาด. 2549 : 112) ดังต่อไปนี้

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\left[\frac{(N_1 - 1)S_1^2 + (N_2 - 1)S_2^2}{N_1 + N_2 - 2} \right] \left[\frac{N_1 + N_2}{N_1 N_2} \right]}}$$

ที่ $df = N_1 + N_2 - 2$

เมื่อ	t	หมายถึง	ค่าสถิติเปรียบเทียบกับค่าวิกฤต
	$\bar{X}_1$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
	$\bar{X}_2$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2
	S_1^2	หมายถึง	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
	S_2^2	หมายถึง	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2
	N_1	หมายถึง	จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
	N_2	หมายถึง	จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาความรู้ ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในเขต
จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์
ข้อมูล ดังต่อไปนี้

- $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย (Means)
- S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- F แทน สถิติทดสอบ F-distribution (ANOVA)
- SS แทน ผลบวกกำลังสอง (Sum of Square)
- MS แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสอง (Mean Square)
- df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
- * แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- ** แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยความรู้ ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา กรณีศึกษาใน
เขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ความรู้ ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภาในเขตพื้นที่
จังหวัดบุรีรัมย์
- ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับลักษณะพึงประสงค์ของสมาชิกวุฒิสภาใน
จังหวัดบุรีรัมย์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการวิจัยความรู้ ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา กรณีศึกษา
ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ได้จำแนกสถานผู้ตอบแบบสอบถาม ตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ
และรายได้ต่อเดือน โดยมีรายละเอียดดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับประชาชน		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	201	50.3
	หญิง	199	49.7
	รวม	400	100
อายุ	18 - 32 ปี	140	35.0
	33 - 47 ปี	179	44.8
	48 - 61 ปี	78	19.4
	62 ปีขึ้นไป	3	0.8
	รวม	400	100
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	76	19.0
	สูงกว่ามัธยมศึกษา	179	44.7
	ปริญญาตรี	129	32.3
	สูงกว่าปริญญาตรี	16	4.0
	รวม	400	100
อาชีพ	รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	100	25.0
	พนักงานลูกจ้าง	110	27.5
	อาชีพส่วนตัว / ค้าขาย	80	20.0
	นักเรียน / นักศึกษา	46	11.5

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับประชาชน		จำนวน	ร้อยละ
	เกษตรกร	61	15.2
	อื่น ๆ	3	0.8
	รวม	400	100
รายได้ต่อเดือน	ต่ำกว่า 5,000 บาท	125	31.3
	5,001 - 10,000 บาท	152	38.0
	10,001 - 15,000 บาท	68	17.0
	15,001 - 30,000 บาท	55	13.7
	รวม	400	100

จากตาราง 4 พบว่าประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 201 คิดเป็นร้อยละ 50.30 มีอายุระหว่าง 33 - 47 ปี จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 44.80 สำเร็จการศึกษาในระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 44.70 ประกอบอาชีพเป็นพนักงานลูกจ้าง จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 27.50 และมีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือน 5,001 - 10,000 บาท จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 38.00

ตอนที่ 2 ความรู้ ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภาในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์

จากวิเคราะห์ความรู้ ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภาในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความรู้ ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวม
2. ผลการวิเคราะห์ความรู้ ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ รายด้าน โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพิจารณาถ้อยแถลงของกฎหมาย ด้านการควบคุมบริหารราชการแผ่นดิน ด้านการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งองค์กรอิสระและให้ความเห็นชอบ และด้านการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับสูง

โดยได้ค่าเสนอรายละเอียดตามหัวข้อดังกล่าว ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความรู้ ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวม ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 5 ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นที่มีต่อความรู้ ความเข้าใจ บทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวม

บทบาทหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. ด้านการพิจารณาถ้อยแถลงของกฎหมาย	2.96	0.68	ปานกลาง	1
2. ด้านการควบคุมบริหารราชการแผ่นดิน	2.88	0.69	ปานกลาง	4
3. ด้านการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งองค์กรอิสระและให้ความเห็นชอบ	2.89	0.70	ปานกลาง	3
4. ด้านการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับสูง	2.95	0.72	ปานกลาง	2
เฉลี่ย	2.92	0.65	ปานกลาง	

จากตาราง 5 ความรู้ ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ราชดำเนินและภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.92, S.D. = 0.65$) เมื่อพิจารณารายด้านแล้วพบว่า ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา คะแนนเฉลี่ยจากสูงไปหาค่า ดังต่อไปนี้ ด้านการพิจารณาถ้อยแถลงของกฎหมาย ($\bar{X} = 2.96, S.D. = 0.68$) ด้านการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับสูง ($\bar{X} = 2.95, S.D. = 0.72$) ด้านการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งองค์กรอิสระและให้ความเห็นชอบ ($\bar{X} = 2.89, S.D. = 0.70$) และ ด้านการควบคุมบริหารราชการแผ่นดิน ($\bar{X} = 2.88, S.D. = 0.69$)

2. ผลการวิเคราะห์ความรู้ ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ราชดำเนิน โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพิจารณาถ้อยแถลงของกฎหมาย ด้านการควบคุมบริหารราชการแผ่นดิน ด้านการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งองค์กรอิสระและให้ความเห็นชอบ และด้านการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับสูง ดังแสดงในตาราง 6 - 9

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับระดับความคิดเห็นที่มีต่อความรู้ความเข้าใจในบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการพิจารณาถอนการออกกฎหมาย

บทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ด้านการพิจารณาถอนการออกกฎหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
1. ท่านมีความเข้าใจว่าวุฒิสภามีอำนาจพิจารณาถอนกฎหมายที่ผ่านมาจากผู้แทนราษฎรและรัฐบาลเพียงใด	3.06	0.80	ปานกลาง	1
2. ท่านมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในการถอนการออกกฎหมายที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนและประเทศชาติเพียงใด	3.01	0.80	ปานกลาง	2
3. ท่านมีความเข้าใจเพียงใดว่าวุฒิสภาต้องพิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่างๆ ให้เสร็จภายในหกสิบวัน	2.91	0.86	ปานกลาง	5
4. ท่านมีความเข้าใจเพียงใดว่าวุฒิสภาสามารถยับยั้งร่างพระราชบัญญัตินั้นคืนแก่สภาผู้แทนราษฎรได้	2.93	0.85	ปานกลาง	3
5. ท่านมีความเข้าใจเพียงใดในการพิจารณาอนุมัติร่างกฎหมายที่ผ่านความเห็นชอบจากวุฒิสภาแล้ว	2.91	0.85	ปานกลาง	5
6. ท่านมีความเข้าใจขั้นตอนในการพิจารณาถอนการออกกฎหมายของวุฒิสภาเพียงใด	2.92	0.83	ปานกลาง	4
7. ท่านมีความเข้าใจกับร่างกฎหมายที่วุฒิสภาเห็นชอบและประกาศใช้เป็นกฎหมายเพียงใด	2.91	0.83	ปานกลาง	5
เฉลี่ย	2.96	0.65	ปานกลาง	

จากตาราง 6 พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่ด้านบทบาทของวุฒิสภาในการพิจารณาถอนการออกกฎหมาย ราชข้ออยู่ในระดับปานกลางทั้ง 7 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ย 3 ลำดับแรกจากสูงไปหาค่า คือ ท่านมีความเข้าใจว่าวุฒิสภามีอำนาจพิจารณาถอนการออกกฎหมายที่ผ่านมาจากผู้แทนราษฎรและรัฐบาลเพียงใด ($\bar{X} = 3.06, S.D. = 0.80$) ท่านมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในการถอนการออกกฎหมายที่เป็นประโยชน์ต่อ

ประชาชนและประเทศชาติเพียงใด ($\bar{X} = 3.01, S.D. = 0.80$) และท่านมีความเข้าใจเพียงใดว่า
 วุฒิสภาสามารถยับยั้งร่างพระราชบัญญัตินั้นคืนแก่สภาผู้แทนราษฎรได้ ($\bar{X} = 2.93, S.D. = 0.85$)
 ส่วนรายการที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3 รายการ คือ ท่านมีความเข้าใจเพียงว่า
 วุฒิสภาต้องพิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ ให้เสร็จภายในหกสัปดาห์ ($\bar{X} = 2.91, S.D. = 0.86$)
 ท่านมีความเข้าใจเพียงใดในการพิจารณาอนุมัติร่างกฎหมายที่ผ่านความเห็นชอบจากวุฒิสภาแล้ว
 ($\bar{X} = 2.91, S.D. = 0.85$) และท่านมีความเข้าใจกับร่างกฎหมายที่วุฒิสภาเห็นชอบและประกาศใช้
 เป็นกฎหมายเพียงใด ($\bar{X} = 2.91, S.D. = 0.85$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับระดับความคิดเห็นที่มีต่อความรู้ความ
 เข้าใจในบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการควบคุมบริหารราชการ
 แผ่นดิน

บทบาทสมาชิกวุฒิสภา ด้านควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
1. ท่านมีความเข้าใจว่าวุฒิสภาได้ทำหน้าที่เป็นกลางใน การตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลที่เป็นผลประโยชน์ ของชาติเพียงใด	2.98	0.85	ปานกลาง	1
2. ท่านมีความรู้ความเข้าใจว่าวุฒิสภาสามารถเปิด อภิปรายทั่วไปเพื่อให้คณะรัฐมนตรีแถลงข้อเท็จจริง เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินเพียงใด	2.90	0.81	ปานกลาง	2
3. ท่านมีความเข้าใจว่าวุฒิสภาสามารถอภิปรายซักถาม คณะรัฐมนตรีในการแถลงนโยบายต่อรัฐสภาก่อนเข้า บริหารราชการแผ่นดิน โดยไม่มีการลงมติแต่อย่างใด เพียงใด	2.87	0.83	ปานกลาง	4
4. ท่านมีความเข้าใจว่าวุฒิสภาสามารถเปิดอภิปรายทั่วไป จำนวนไม่น้อยกว่า 3 ใน 5 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด เท่าที่มีอยู่ได้เพียงใด	2.88	0.86	ปานกลาง	3
5. ท่านมีความเข้าใจว่าวุฒิสภาสามารถตั้งกระทู้ถามใน การบริหารงานกิจการต่างๆของรัฐบาลได้เพียงใด	2.82	0.86	ปานกลาง	6

ตาราง 7 (ต่อ)

บทบาทสมาชิกวุฒิสภา ด้านควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
6. ท่านมีความเข้าใจว่าท่านสามารถตรวจสอบการทำงานของสมาชิกวุฒิสภาได้หรือไม่เพียงใด	2.83	0.87	ปานกลาง	5
เฉลี่ย	2.88	0.69	ปานกลาง	

จากตาราง 7 พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน เป็นรายชื่ออยู่ในระดับความคิดเห็นปานกลางทั้ง 6 รายการ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก จากสูงไปหาค่า คือ ท่านมีความเข้าใจว่าวุฒิสภาได้ทำหน้าที่เป็นกลางในการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลที่เป็นผลประโยชน์ของชาติเพียงใด ($\bar{X} = 2.98, S.D. = 0.80$) ท่านมีความรู้ความเข้าใจว่าวุฒิสภาสามารถเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อให้คณะรัฐมนตรีแถลงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินเพียงใด ($\bar{X} = 2.90, S.D. = 0.82$) และท่านมีความเข้าใจว่าวุฒิสภาสามารถเปิดอภิปรายทั่วไปจำนวน ไม่น้อยกว่า 3 ใน 5 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ได้เพียงใด ($\bar{X} = 2.88, S.D. = 0.87$) ส่วนรายการที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านมีความเข้าใจว่าวุฒิสภาสามารถตั้งกระทู้ถามในการบริหารงานกิจการต่าง ๆ ของรัฐบาลได้เพียงใด ($\bar{X} = 2.82, S.D. = 0.87$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับระดับความคิดเห็นที่มีต่อความรู้ความ
เข้าใจในบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านบทบาทเลือกแต่งตั้งผู้ดำรง
ตำแหน่งองค์กรอิสระและให้ความเห็นชอบ

บทบาทสมาชิกวุฒิสภา ด้านเลือกแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งองค์กรอิสระ และให้ความเห็นชอบ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
1. ท่านมีความเข้าใจว่าวุฒิสภาสามารถเสนอชื่อผู้ได้รับ เลือกจากคณะกรรมการพิจารณาคุณสมบัติเพื่อนำ ความกราบบังคมทูลเพื่อโปรดเกล้าแต่งตั้งเป็นกรรมการ การเลือกตั้งมากน้อยเพียงใด	2.89	0.85	ปานกลาง	4
2. การพิจารณาเลือกแต่งตั้ง ให้คำแนะนำตามมาตรา 138 ว่าวุฒิสภาสามารถมีมติเลือกผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อดำรง ตำแหน่งในองค์กรอิสระได้ท่านมีความเข้าใจเพียงใด	2.85	0.85	ปานกลาง	6
3. ท่านมีความเข้าใจว่าวุฒิสภาสามารถคัดเลือกระชาน ศาลรัฐธรรมนูญที่มาจากกรรมการเสนอชื่อเพื่อ แต่งตั้งเพียงใด	2.89	0.86	ปานกลาง	4
4. ท่านมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของสมาชิก วุฒิสภาในกาพิจารณาให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้ง ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ เพียงใด	2.96	0.84	ปานกลาง	1
5. ท่านมีความเข้าใจเพียงใดเกี่ยวกับการแต่งตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินรัฐสภา ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรง แต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา	2.90	0.82	ปานกลาง	2
6. ท่านมีความเข้าใจว่าในการแต่งตั้งตุลาการศาล ปกครองตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ต้องได้รับความ เห็นชอบจากวุฒิสภาก่อนแล้วจึงนำความกราบบังคม ทูล เพียงใด	2.90	0.82	ปานกลาง	2

ตาราง 8 (ต่อ)

บทบาทสมาชิกวุฒิสภา ด้านเลือกแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งองค์กรอิสระ และให้ความเห็นชอบ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
7. ท่านมีความเข้าใจว่าวุฒิสภาทำหน้าที่รัฐสภาเพื่อให้ ความเห็นชอบการขึ้นครองราชย์ของพระมหากษัตริย์ใน ระหว่างสภาผู้แทนสิ้นอายุหรือถูกยุบ เพียงใด	2.83	0.86	ปานกลาง	7
8. ท่านคิดว่าวุฒิสภานอกจากให้คำแนะนำและให้ความ เห็นชอบ ให้บุคคลดำรงตำแหน่งแล้วยังมีบทบาทอื่น ๆ ที่ท่านไม่ทราบเพียงใด	2.83	0.89	ปานกลาง	7
เฉลี่ย	2.89	0.70	ปานกลาง	

จากตาราง 8 พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของสมาชิก วุฒิสภา (ส.ว.) ใน
เขตพื้นที่ ด้านเลือกแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งองค์กรอิสระให้ความเห็นชอบเป็นรายชื่ออยู่ในระดับ
ความคิดเห็นปานกลางทั้ง 8 รายการ โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3 ลำดับแรก เรียงจากสูง ไปหาค่า คือ ท่านมี
ความรู้ความเข้าใจในบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในการพิจารณาให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้ง
ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ เพียงใด ($\bar{X} = 2.96, S.D. = 0.83$) ท่านมีความเข้าใจเพียงใดเกี่ยวกับการ
แต่งตั้งผู้ตรวจการแผ่นดินรัฐสภา ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา
($\bar{X} = 2.90, S.D. = 0.83$) และท่านมีความเข้าใจว่าในการแต่งตั้งตุลาการศาลปกครองตามที่กฎหมาย
บัญญัติไว้ต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาก่อนแล้วจึงนำความกราบบังคมทูลเพียงใด ($\bar{X} =$
2.90, S.D. = 0.83) ส่วนรายการที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด มี 2 รายการ คือ ท่านมีความรู้ความเข้าใจว่า
วุฒิสภาทำหน้าที่รัฐสภาเพื่อให้ความเห็นชอบการขึ้นครองราชย์ของพระมหากษัตริย์ในระหว่าง
สภาผู้แทนสิ้นอายุหรือถูกยุบเพียงใด ($\bar{X} = 2.83, S.D. = 0.86$) และท่านคิดว่าวุฒิสภานอกจาก
ให้คำแนะนำและ ให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งแล้วยังมีบทบาทอื่น ๆ ที่ท่านไม่ทราบ
เพียงใด ($\bar{X} = 2.83, S.D. = 0.90$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับระดับความคิดเห็นที่มีต่อความรู้ความเข้าใจในบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านบทบาทหน้าที่ในการพิจารณาและมีมติให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับสูง

บทบาทหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา ด้านการพิจารณาถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ระดับสูง	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
1. ท่านมีความเข้าใจว่าวุฒิสภามีสิทธิถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีได้และมีขั้นตอนในการดำเนินการถอดถอนโดยประชาชนเข้าชื่อ 50,000 คนเพื่อนำเสนอต่อประธานวุฒิสภาเพียงใด	2.98	0.90	ปานกลาง	3
2. ท่านมีความเข้าใจเพียงใดว่าวุฒิสภามีสิทธิเข้าชื่อกันร้องขอให้วุฒิสภาถอดถอนสมาชิกวุฒิสภาด้วยกันได้	2.94	0.85	ปานกลาง	4
3. ท่านมีความเข้าใจว่ามติถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร 2540 มาตรา 303 ถึง 306 วุฒิสภามีอำนาจในการวินิจฉัยชี้ขาดข้อเท็จจริงและลงมติชี้ขาดเพียงใด	2.89	0.89	ปานกลาง	8
4. ท่านมีความเข้าใจว่าวุฒิสภาสามารถใช้อำนาจในการตรวจสอบข้าราชการที่ร่ำรวยผิดปกติและใช้ตำแหน่งส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ได้เพียงใด	2.94	0.87	ปานกลาง	4
5. ท่านมีความคิดเห็นเพียงใดว่าวุฒิสภาสามารถถอดถอนประธานศาลฎีกาได้ในกรณีที่ปฏิบัติหน้าที่ ขัดต่อบทบัญญัติต่อรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย	2.93	0.90	ปานกลาง	6
6. ท่านมีความเข้าใจว่าวุฒิสภาสามารถถอดถอนประธานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ในกรณีที่ทุจริตต่อหน้าที่และจัดการเลือกตั้งที่ไม่เป็นธรรมต่อพรรคการเมืองเข้าข้างพรรคใดพรรคหนึ่งได้เพียงใด	3.06	0.88	ปานกลาง	1

ตาราง 9 (ต่อ)

บทบาทหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา ด้านการพิจารณาคัดคนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ระดับสูง	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
7. ท่านมีความเข้าใจว่าในการลงคะแนนซึ่งต้องกระทำ โดยวิธีลงคะแนนลับมติให้ถอดถอนให้ถือเอาผู้ใดออก จากตำแหน่งจะต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในห้า ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดที่มีอยู่ของวุฒิสภาเพียงใด	3.00	0.82	ปานกลาง	2
8. ท่านมีความเข้าใจว่าประธานวุฒิสภาเรียกประชุม สมาชิกวุฒิสภาเพื่อเสนอถอดถอนบุคคลตามมาตรา 303 ออกจากตำแหน่งได้เพียงใด	2.93	0.88	ปานกลาง	6
9. ท่านมีความเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของวุฒิสภาใน เขตจังหวัดบุรีรัมย์มากน้อยเพียงใด	2.87	0.94	ปานกลาง	9
เฉลี่ย	2.95	0.72	ปานกลาง	

จากตาราง 9 พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่
ด้านหน้าที่ในการพิจารณาและมีมติให้ถอดถอนอยู่ในระดับความคิดเห็นปานกลางทั้ง 9 รายการ
โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3 ลำดับแรก เรียงจากสูงไปหาค่า คือ ท่านมีความเข้าใจว่าวุฒิสภาสามารถถอด
ถอนประธานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ในกรณีทุจริตต่อหน้าที่และจัดการเลือกตั้งที่ไม่เป็นธรรม
ต่อพรรคการเมืองเข้าข้างพรรคใดพรรคหนึ่งได้เพียงใด ($\bar{X} = 3.06, S.D. = 0.88$) รองลงมาคือ ท่าน
มีความเข้าใจว่าในการลงคะแนนซึ่งต้องกระทำโดยวิธีลงคะแนนลับมติให้ถอดถอนให้ถือเอาผู้ใด
ออกจากตำแหน่งจะต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดที่มีอยู่ของ
วุฒิสภาเพียงใด ($\bar{X} = 3.00, S.D. = 0.83$) และ ท่านมีความเข้าใจว่าวุฒิสภามีสิทธิถอดถอนผู้ดำรง
ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีได้และมีขั้นตอนในการดำเนินการถอดถอนโดยประชาชนเข้าชื่อ 50,000
คนเพื่อนำเสนอต่อประธานวุฒิสภาเพียงใด ($\bar{X} = 2.98, S.D. = 0.91$) ส่วนรายการที่มีคะแนนเฉลี่ย
น้อยที่สุด คือ ท่านมีความเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของวุฒิสภาในเขตจังหวัดบุรีรัมย์มากน้อยเพียงใด
($\bar{X} = 2.87, S.D. = 0.95$)

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

การวิจัยความรู้ ความเข้าใจของประชาชนคอบบาทของสมาชิกวุฒิสภา กรณีศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ครั้งนี้ ได้นำเสนอผลการทดสอบสมมติฐาน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ที่มีเพศแตกต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจคอบบาทของสมาชิกวุฒิสภาไม่แตกต่างกัน
2. ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจคอบบาทของสมาชิกวุฒิสภาไม่แตกต่างกัน
3. ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจคอบบาทของสมาชิกวุฒิสภาไม่แตกต่างกัน
4. ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจคอบบาทของสมาชิกวุฒิสภาไม่แตกต่างกัน
5. ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจคอบบาทของสมาชิกวุฒิสภาไม่แตกต่างกัน

โดยนำเสนอรายละเอียดตามหัวข้อดังกล่าว ต่อไปนี้

1. ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ที่มีเพศแตกต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจคอบบาทของสมาชิกวุฒิสภาไม่แตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ ความเข้าใจของประชาชนที่มีคอบบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่บุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนำเสนอในตาราง 10

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของประชาชนคอบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ

บทบาทของสมาชิกวุฒิสภา	เพศชาย		เพศหญิง		t	sig. (2 tailed)
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการพิจารณาถ้อยแถลง กฎหมาย	3.06	0.65	2.85	0.70	3.046**	.002
2. ด้านควบคุมการบริหารราชการ แผ่นดิน	3.00	0.65	2.76	0.70	3.678**	.000
3. ด้านการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่ง องค์กรอิสระและให้ความเห็นชอบ	3.00	0.68	2.77	0.70	3.312**	.001
4. ด้านการพิจารณาถอดถอนผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมืองระดับสูง	3.08	0.70	2.82	0.71	3.698**	.000
เฉลี่ย	3.03	0.62	2.80	0.65	3.719**	.000

จากตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจของประชาชนคอบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีความรู้ความเข้าใจคอบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า เพศชายและเพศหญิงมีความรู้ ความเข้าใจคอบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01

2. ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจคอบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาไม่แตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ ความเข้าใจของประชาชนที่มีคอบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่บุรีรัมย์ จำแนกตามอายุ ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนำเสนอในตาราง 11 - 13

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ ความเข้าใจของประชาชนที่มีค่อบทบาทหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามอายุ

บทบาทหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา	18 – 32 ปี		33 – 47 ปี		48 – 61 ปี		62 ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านการพิจารณาถ้อยแถลง กฎหมาย	2.88	0.61	3.06	0.67	2.89	0.78	1.83	0.73
2. ด้านควบคุมการบริหาร ราชการแผ่นดิน	2.84	0.61	2.94	0.69	2.84	0.74	1.55	0.69
3. ด้านการแต่งตั้งผู้ดำรง ตำแหน่งองค์กรอิสระและให้ ความเห็นชอบ	2.83	0.63	2.96	0.69	2.85	0.79	1.57	0.76
4. ด้านการพิจารณาและถอด ถอนผู้ดำรงตำแหน่งทาง การเมืองระดับสูง	2.92	0.66	2.95	0.68	3.03	0.82	1.55	2.95
เฉลี่ย	2.87	0.57	2.98	0.63	2.90	0.74	1.62	0.70

จากตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ ความเข้าใจของประชาชนที่มีค่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีอายุ 62 ปี ขึ้นไป มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับ น้อย ส่วนอายุ 18 – 32 ปี 33 – 47 ปี และ 48 – 61 ปี มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความรู้ ความเข้าใจของประชาชนคอบทบาทของสมาชิก
วุฒิสภาในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามอายุ

ความรู้ ความเข้าใจ		SS	df	MS	F	p-value
1. ด้านบทบาทของวุฒิสภาใน การพิจารณากลับกรองกฎหมาย	ระหว่างกลุ่ม	6.964	3	2.321	5.156**	.002
	ภายในกลุ่ม	178.285	396	.450		
	รวม	185.249	399			
2. ด้านบทบาทควบคุมการ บริหารราชการแผ่นดิน	ระหว่างกลุ่ม	6.416	3	2.139	4.663**	.003
	ภายในกลุ่ม	181.614	396	.459		
	รวม	188.030	399			
3. ด้านบทบาทเลือกแต่งตั้งผู้ ดำรงตำแหน่งองค์กรอิสระให้ ความเห็นชอบ	ระหว่างกลุ่ม	6.298	3	2.231	4.678**	.003
	ภายในกลุ่ม	188.837	396	.477		
	รวม	195.529	399			
4. ด้านบทบาทหน้าที่ในการ พิจารณาและถอดถอนผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมืองระดับสูง	ระหว่างกลุ่ม	6.452	3	2.151	4.305**	.005
	ภายในกลุ่ม	197.839	396	.500		
	รวม	204.292	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	6.059	3	2.020	5.009**	.002
	ภายในกลุ่ม	159.678	396	.403		
	รวม	166.137	399			

จากตาราง 12 พบว่าความคิดเห็นของประชาชนที่มีคอบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในเขต
จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งจำแนกตามอายุโดยรวมแตกต่างกัน โดยที่ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีผลต่อ
ความรู้ ความเข้าใจของประชาชนในด้านบทบาทของวุฒิสภาในการพิจารณากลับกรองกฎหมาย
ด้านบทบาทควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านบทบาทเลือกแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่ง
องค์กรอิสระให้ความเห็นชอบ และ ด้านบทบาทหน้าที่ในการพิจารณาและถอดถอน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 จึงได้เปรียบเทียบรายคู่ต่อไป ดังแสดงในตารางที่ 13

ตาราง 13 เปรียบเทียบรายค่า ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ของประชาชน
ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe' Method)

ความรู้ ความเข้าใจต่อบทบาทของ สมาชิกวุฒิสภา	18 – 32 ปี	33 – 47 ปี	48 – 61 ปี	62 ปี ขึ้นไป
ด้านที่ 1 อายุ 18 – 32 ปี	-	-.183	-1.340	1.046
อายุ 33 – 47 ปี	-	-	.1702	1.230*
อายุ 48 – 61 ปี	-	-	-	1.059
อายุ 62 ปีขึ้นไป	-	-	-	-
ด้านที่ 2 อายุ 18 – 32 ปี	-	-.107	-2.350	1.286*
อายุ 33 – 47 ปี	-	-	1.048	1.393*
อายุ 48 – 61 ปี	-	-	-	1.288*
อายุ 62 ปีขึ้นไป	-	-	-	-
ด้านที่ 3 อายุ 18 – 32 ปี	-	-.126	1.389	1.266*
อายุ 33 – 47 ปี	-	-	-1.124	1.392*
อายุ 48 – 61 ปี	-	-	-	1.280*
อายุ 62 ปีขึ้นไป	-	-	-	-
ด้านที่ 4 อายุ 18 – 32 ปี	-	-3.105	-.108	1.367*
อายุ 33 – 47 ปี	-	-	-7.727	1.398*
อายุ 48 – 61 ปี	-	-	-	1.475*
อายุ 62 ปีขึ้นไป	-	-	-	-
รวม อายุ 18 – 32 ปี	-	-.112	-3.440	1.241*
อายุ 33 – 47 ปี	-	-	7.752	1.353*
อายุ 48 – 61 ปี	-	-	-	1.276*
อายุ 62 ปีขึ้นไป	-	-	-	-

จากตาราง 13 เมื่อนำข้อมูลความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ของ
ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ มาเปรียบเทียบรายค่า พบว่า

ประชาชนที่มีอายุ 33 – 47 มีความคิดเห็นแตกต่างกับ ประชาชนที่มี อายุ 62 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการพิจารณาถ้อยแถลงกฎหมาย

ประชาชนที่มีอายุ 62 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกับ ประชาชนที่มีอายุ 18 – 32 ปี 33 – 47 ปี และ 48 – 61 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งองค์กรอิสระและให้ความเห็นชอบ และด้านการพิจารณาและถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับสูง

3. ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาไม่แตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่บุรีรัมย์ จำแนกระดับการศึกษา ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนำเสนอในตาราง 14 - 16

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามระดับการศึกษา

บทบาทของสมาชิกวุฒิสภา	ต่ำกว่ามัธยม		สูงกว่ามัธยม		ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านบทบาทของวุฒิสภาในการพิจารณาถ้อยแถลงกฎหมาย	2.50	0.72	2.89	0.59	3.22	0.60	3.64	0.64
2. ด้านบทบาทควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน	2.40	0.68	2.86	0.60	3.11	0.62	3.49	0.76
3. ด้านบทบาทการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งองค์กรอิสระให้ให้ความเห็นชอบ	2.42	0.71	2.87	0.60	3.11	0.66	3.54	0.76

ตาราง 14 (ต่อ)

บทบาทของสมาชิกวุฒิสภา	ต่ำกว่ามัธยม		สูงกว่ามัธยม		ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
4. ด้านบทบาทหน้าที่ในการพิจารณาและถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับสูง	2.54	0.74	2.94	0.65	3.13	0.67	3.53	0.75
เฉลี่ย	2.47	0.66	2.89	0.55	3.15	0.58	3.55	0.66

จากตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวม ระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยม สูงกว่ามัธยมและปริญญาตรี มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสูงกว่าปริญญาตรีมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามระดับการศึกษา

ความรู้ ความเข้าใจ		SS	df	MS	F	P-value
1. ด้านบทบาทของวุฒิสภาในการพิจารณากลับรองกฎหมาย	ระหว่างกลุ่ม	33.237	3	11.079	28.862**	.000
	ภายในกลุ่ม	152.011	396	.384		
	รวม	185.249	399			
2. ด้านบทบาทควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน	ระหว่างกลุ่ม	30.963	3	10.321	26.021**	.000
	ภายในกลุ่ม	157.067	396	.397		
	รวม	188.030	399			

ตาราง 15 (ต่อ)

ความรู้ ความเข้าใจ		SS	df	MS	F	P-value
3. ด้านบทบาทเลือกแต่งตั้งผู้ดำรง ตำแหน่งองค์กรอิสระให้ความ เห็นชอบ	ระหว่างกลุ่ม	29.835	3	9.945	23.768**	.000
	ภายในกลุ่ม	165.695	396	.418		
	รวม	195.529	399			
4. ด้านบทบาทหน้าที่ในการพิจารณา และมีมติให้ถอดถอน	ระหว่างกลุ่ม	22.050	3	7.350	15.971**	.000
	ภายในกลุ่ม	182.242	396	.460		
	รวม	204.292	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	28.728	3	9.576	27.677**	.000
	ภายในกลุ่ม	137.009	396	.346		
	รวม	165.737	399			

จากตาราง 15 พบว่าความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาใน
เขตจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งจำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01 โดยที่ประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีผลต่อความรู้ ความเข้าใจของ
ประชาชนในด้านบทบาทของวุฒิสภาในการพิจารณากลับกรองกฎหมาย ด้านบทบาทความควบคุม
การบริหารราชการแผ่นดิน ด้านบทบาทเลือกแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งองค์กรอิสระให้ความเห็นชอบ
และ ด้านบทบาทหน้าที่ในการพิจารณาและมีมติให้ถอดถอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ
.01 จึงได้เปรียบเทียบรายคู่ต่อไป ดังแสดงในตารางที่ 16

ตาราง 16 เปรียบเทียบรายคู่ความรู้ ความเข้าใจของประชาชนที่มีคอบทบาทของสมาชิก
วุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามระดับการศึกษา

ความรู้ ความเข้าใจคอบทบาทของ สมาชิกวุฒิสภา	ต่ำกว่า มัธยม	สูงกว่า มัธยม	ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
ด้านที่ 1				
ต่ำกว่ามัธยม	-	-.388*	-.721*	-1.141*
สูงกว่ามัธยม	-	-	-.333*	-.752*
ปริญญาตรี	-	-	-	-.4197
สูงกว่าปริญญาตรี	-	-	-	-
ด้านที่ 2				
ต่ำกว่ามัธยม	-	-.459	-.719*	-1.090*
สูงกว่ามัธยม	-	-	-.260*	-.631*
ปริญญาตรี	-	-	-	-.370*
สูงกว่าปริญญาตรี	-	-	-	-
ด้านที่ 3				
ต่ำกว่ามัธยม	-	-.444*	-.690*	-1.114*
สูงกว่ามัธยม	-	-	-.245*	-.669*
ปริญญาตรี	-	-	-	-.423*
สูงกว่าปริญญาตรี	-	-	-	-
ด้านที่ 4				
ต่ำกว่ามัธยม	-	-.392*	-.585*	-.983*
สูงกว่ามัธยม	-	-	-.192	-.591*
ปริญญาตรี	-	-	-	-.398
สูงกว่าปริญญาตรี	-	-	-	-
รวม				
ต่ำกว่ามัธยม	-	-.421	-.679*	-1.082*
สูงกว่ามัธยม	-	-	-.258*	-.661*
ปริญญาตรี	-	-	-	-.403
สูงกว่าปริญญาตรี	-	-	-	-

จากตาราง 16 เมื่อนำข้อมูลความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ของ
ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามระดับการศึกษามาเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า

ประชาชนที่มีการศึกษาดำกว่ามัธยม สูงกว่ามัธยม มีความรู้ ความเข้าใจแตกต่างกับ ประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการพิจารณาถ้อยแถลงกฎหมาย

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความรู้ ความเข้าใจแตกต่างกับ ประชาชนที่มีการศึกษาในระดับอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการบริหาร ราชการแผ่นดิน ด้านการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งองค์กรอิสระและให้ความเห็นชอบ

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาดำกว่ามัธยมมีความรู้และสูงกว่าปริญญาตรีความ เข้าใจแตกต่างกับ ประชาชนที่มีการศึกษาในระดับอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยภาพรวมประชาชนที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่ามัธยมและสูงกว่ามัธยมมีความ คิดเห็นแตกต่างกับประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

4. ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจต่อ บทบาทของสมาชิกวุฒิสภาไม่แตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อบทบาทของสมาชิก วุฒิสภา ในเขตพื้นที่บุรีรัมย์ จำแนกตามอาชีพ ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนำเสนอในตาราง 17 - 19

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อบทบาท สมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามอาชีพ

บทบาทของ สมาชิกวุฒิสภา	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ		พนักงาน/ ลูกจ้าง		อาชีพส่วนตัว/ ค้าขาย		นักเรียน/ นักศึกษา		เกษตรกร		อื่น ๆ	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านบทบาท ของวุฒิสภาใน การพิจารณา ถ้อยแถลง กฎหมาย	3.36	0.57	2.94	0.56	2.81	0.75	2.62	0.59	2.55	0.72	2.94	0.38

ตาราง 17 (ต่อ)

บทบาทของ สมาชิกวุฒิสภา	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ		พนักงาน/ ลูกจ้าง		อาชีพส่วนตัว/ ค้าขาย		นักเรียน/ นักศึกษา		เกษตรกร		อื่นๆ	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
2. ด้านบทบาท ควบคุมการ บริหารราชการ แผ่นดิน	3.23	0.64	2.57	0.58	2.70	0.75	2.92	0.57	2.51	0.70	3.16	0.29
3. ด้านบทบาท เลือกแต่งตั้งผู้ ดำรงตำแหน่ง องค์กรอิสระให้ ความเห็นชอบ	3.18	0.67	2.92	0.61	2.71	0.73	2.92	0.53	2.53	0.77	3.52	0.22
4. ด้านบทบาท หน้าที่ในการ พิจารณาและมี มติให้ออกคดอน	3.21	0.67	2.94	0.64	2.83	0.76	2.99	0.61	2.64	0.81	3.26	0.39
รวม	3.24	0.57	2.92	0.54	2.76	0.68	2.93	0.54	2.56	0.72	3.22	0.30

จากตาราง 17 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อบทบาท
ของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวมและรายด้านพบว่าอยู่
ในระดับปานกลาง

ตาราง 18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามอาชีพ

ความรู้ ความเข้าใจ		SS	df	MS	F	P-value
1. ด้านบทบาทของวุฒิสภาในการพิจารณาถ้อยแถลงของกฎหมาย	ระหว่างกลุ่ม	28.303	5	5.661	14.210**	.000
	ภายในกลุ่ม	156.946	394	.398		
	รวม	185.249	399			
2. ด้านบทบาทควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน	ระหว่างกลุ่ม	23.403	5	4.681	11.202**	.000
	ภายในกลุ่ม	164.627	394	.418		
	รวม	188.030	399			
3. ด้านบทบาทเลือกแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งองค์กรอิสระให้ความเห็นชอบ	ระหว่างกลุ่ม	19.939	5	3.988	8.948**	.000
	ภายในกลุ่ม	175.590	394	.446		
	รวม	195.529	399			
4. ด้านบทบาทหน้าที่ในการพิจารณาและ มีมติให้ถอดถอน	ระหว่างกลุ่ม	13.789	5	2.758	5.704**	.000
	ภายในกลุ่ม	190.502	394	.484		
	รวม	204.292	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	20.668	5	4.134	11.227**	.000
	ภายในกลุ่ม	145.069	394	.368		
	รวม	165.737	399			

จากตาราง 18 พบว่าความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งจำแนกตามอาชีพโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ประชาชนที่มีอาชีพที่แตกต่างกัน มีผลต่อความรู้ ความเข้าใจของประชาชนในด้านบทบาทของวุฒิสภาในการพิจารณาถ้อยแถลงของกฎหมาย ด้านบทบาทควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านบทบาทเลือกแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งองค์กรอิสระให้ความเห็นชอบ และ ด้านบทบาทหน้าที่ในการพิจารณาและมีมติให้ถอดถอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ตาราง 19 เปรียบเทียบรายกลุ่มความรู้ ความเข้าใจของประชาชนที่มีคํอบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา
ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามอาชีพ

บทบาทหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	พนักงาน/ ลูกจ้าง	อาชีพ ส่วนตัว/ ค้าขาย	นักเรียน/ นักศึกษา	เกษตรกร	อื่น ๆ
ด้านที่ 1 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	-	.417*	.553*	.443*	.810*	.415
พนักงาน/ลูกจ้าง	-	-	.136	2.576	.393*	2.020
อาชีพส่วนตัว/ค้าขาย	-	-	-	-.110	.237	-.138
นักเรียน/นักศึกษา	-	-	-	-	.367	-2.777
เกษตรกร	-	-	-	-	-	-.395
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-
ด้านที่ 2 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	-	.360*	.529*	.315*	.718*	6.500
พนักงาน/ลูกจ้าง	-	-	.169	-4.545	.357*	.295
อาชีพส่วนตัว/ค้าขาย	-	-	-	-.214	.188	-.464
นักเรียน/นักศึกษา	-	-	-	-	.403	-.250
เกษตรกร	-	-	-	-	-	.653
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-
ด้านที่ 3 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	-	.256	.468*	.261	.643*	-.346
พนักงาน/ลูกจ้าง	-	-	.211	4.630	.386	-.603
อาชีพส่วนตัว/ค้าขาย	-	-	-	-.207	.175	-.814
นักเรียน/นักศึกษา	-	-	-	-	.382	-.607
เกษตรกร	-	-	-	-	-	-.989
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-

ตาราง 19 (ต่อ)

บทบาทหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	พนักงาน/ ลูกจ้าง	อาชีพ ส่วนตัว/ ค้าขาย	นักเรียน/ นักศึกษา	เกษตรกร	อื่น ๆ
ด้านที่ 4 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	-	.261	.379*	.217	.560*	-5.370
พนักงาน/ลูกจ้าง	-	-	.118	-4.347	.299	-.314
อาชีพส่วนตัว/ค้าขาย	-	-	-	-.161	.181	-.432
นักเรียน/นักศึกษา	-	-	-	-	.343	-.271
เกษตรกร	-	-	-	-	-	-.614
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-
รวม รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	-	.323*	.482*	.309	.683*	2.005
พนักงาน/ลูกจ้าง	-	-	.158	-1.463	.359*	-.303
อาชีพส่วนตัว/ค้าขาย	-	-	-	-.173	.200	-.462
นักเรียน/นักศึกษา	-	-	-	-	.373	-.289
เกษตรกร	-	-	-	-	-	-.663
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-

จากตาราง 19 เมื่อนำข้อมูลความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ของประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามอาชีพ มาเปรียบเทียบรายกลุ่ม พบว่า

ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจจะมีความรู้ ความเข้าใจต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาแตกต่างกับประชาชนที่มีอาชีพส่วนตัว/ค้าขายและอาชีพเกษตรกรทั้ง โดยภาพรวมและรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประชาชนที่มีอาชีพพนักงาน/ลูกจ้างและนักเรียน/นักศึกษา/นักเรียนมีความคิดแตกต่างจากประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในด้านการพิจารณา กลั่นกรองกฎหมายและด้านการควบคุมบริหารงานแผ่นดิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ไม่แตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่บุรีรัมย์ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนำเสนอในตาราง 20 - 22

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

บทบาทของสมาชิกวุฒิสภา	ต่ำกว่า 5,000		5,001 - 10,000		10,001 - 15,000		15,000 - 10,000	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านบทบาทของวุฒิสภาในการพิจารณาถ้อยแถลงของกฎหมาย	2.68	0.69	2.91	0.61	3.14	0.56	3.47	0.62
2. ด้านบทบาทควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน	2.63	0.69	2.82	0.63	3.04	0.56	3.38	0.65
3. ด้านบทบาทเลือกแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งองค์กรอิสระให้ความเห็นชอบ	2.67	0.73	2.82	0.63	3.04	0.63	3.34	0.63
4. ด้านบทบาทหน้าที่ในการพิจารณาและถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับสูง	2.73	0.75	2.90	0.64	3.08	0.66	3.37	0.64
เฉลี่ย	2.68	0.68	2.86	0.56	3.08	0.55	3.39	0.55

จากตาราง 20 พบว่าความรู้ ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 21 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

ความรู้ ความเข้าใจ		SS	df	MS	F	P-value
1. ด้านบทบาทของวุฒิสภาในการพิจารณาถ้อยแถลงของกฎหมาย	ระหว่างกลุ่ม	26.902	3	8.967	22.426**	.000
	ภายในกลุ่ม	158.347	396	.400		
	รวม	185.249	399			
2. ด้านบทบาทควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน	ระหว่างกลุ่ม	23.628	3	7.876	18.971**	.000
	ภายในกลุ่ม	164.402	396	.415		
	รวม	188.030	399			
3. ด้านบทบาทเลือกแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งองค์กรอิสระให้ความเห็นชอบ	ระหว่างกลุ่ม	19.335	3	6.445	14.485**	.000
	ภายในกลุ่ม	176.194	396	.445		
	รวม	195.529	399			
4. ด้านบทบาทหน้าที่ในการพิจารณาและมีมติให้ออกคดอน	ระหว่างกลุ่ม	17.310	3	5.770	12.220**	.000
	ภายในกลุ่ม	186.982	396	.472		
	รวม	204.292	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	21.608	3	7.203	19.789**	.000
	ภายในกลุ่ม	144.129	396	.364		
	รวม	165.737	399			

จากตาราง 21 พบว่าความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งจำแนกตามรายได้ต่อเดือน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีผลต่อความรู้ ความเข้าใจของประชาชนในด้านบทบาทของวุฒิสภาในการพิจารณาถ้อยแถลงของกฎหมาย ด้านบทบาทควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านบทบาทเลือกแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งองค์กรอิสระให้ความเห็นชอบ และ ด้านบทบาทหน้าที่ในการพิจารณาและมีมติให้ออกคดอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ตาราง 22 เปรียบเทียบรายคู่ความรู้ ความเข้าใจของประชาชนที่มีค่านิยมของสมาชิก
วุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

ความรู้ ความเข้าใจค่านิยมของ สมาชิกวุฒิสภา	ต่ำกว่า 5,000	5,001 – 10,000	10,001 – 15,000	15,001 – 30,000
ด้านที่ 1 ต่ำกว่า 5,000	-	-.233*	-.464*	-.792*
5,001 – 10,000	-	-	-.231*	-.559*
10,001 – 15,000	-	-	-	-.328*
15,001 – 30,000	-	-	-	-
ด้านที่ 2 ต่ำกว่า 5,000	-	-.189	-.410*	-.745*
5,001 – 10,000	-	-	.220	-.556*
10,001 – 15,000	-	-	-	-.335*
15,001 – 30,000	-	-	-	-
ด้านที่ 3 ต่ำกว่า 5,000	-	-.151	-.366*	.670*
5,001 – 10,000	-	-	-.214*	-.518*
10,001 – 15,000	-	-	-	-.303
15,001 – 30,000	-	-	-	-
ด้านที่ 4 ต่ำกว่า 5,000	-	-.168*	-.352*	-.639*
5,001 – 10,000	-	-	-.184	-.471*
10,001 – 15,000	-	-	-	-.287
15,001 – 30,000	-	-	-	-
รวม ต่ำกว่า 5,000	-	-.185	-.398*	-.712*
5,001 – 10,000	-	-	-.212	-.526*
10,001 – 15,000	-	-	-	-.313*
15,001 – 30,000	-	-	-	-

จากตาราง 22 เมื่อนำข้อมูลความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ของ
ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน มาเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า

ประชาชนที่มีรายได้ 15,001 – 30,000 บาท มีความรู้ ความเข้าใจแตกต่างกับประชาชนที่มีรายได้ในระดับอื่น ๆ ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประชาชนที่มีรายได้ ต่ำกว่า 5,000 มีความรู้ ความเข้าใจแตกต่างกับประชาชนมีรายได้ในระดับอื่น ๆ ด้านการพิจารณากลับกรองกฎหมายและด้านการพิจารณาและถอดถอนนักเรียนเมืองระดับสูง

ประชาชนที่มีรายได้ ต่ำกว่า 5,000 และ 5,001 – 10,000 มีความรู้ ความเข้าใจต่อบทบาทหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาแตกต่างกับประชาชนที่มีรายได้ 10,001 – 15,000 และ 15,001 – 30,000 ในด้านควบคุมและบริหารราชการแผ่นดินและด้านการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งองค์กรอิสระ และให้ความเห็นชอบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกวุฒิสภาในจังหวัดบุรีรัมย์

1. ประชาชนคิดว่าสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดบุรีรัมย์ยังขาดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบเรื่องต่างๆ ดังนี้

1.1 บทบาทด้านความถูกต้องยุติธรรม การตรวจสอบฝ่ายบริหาร ความสัตย์ซื่อ การบริหารราชการแผ่นดิน และตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล

1.2 ขาดความเป็นกลางเนื่องจากต้องพึ่งพิงนักการเมืองอยู่มาก หรือเกรงใจผู้มีอำนาจ

1.3 บทบาทในการทำงานในทางปฏิบัติยังไม่ค่อยชัดเจน ไม่เป็นรูปธรรมแต่เป็นเพียงแค่นามธรรม สมาชิกวุฒิสภาไม่มีบทบาทในชุมชน ไม่มีบทบาทในวุฒิสภาเช่นการเรียกร้องสิทธิของชาวจังหวัดบุรีรัมย์

1.4 ขาดการเสนอปัญหาและแสดงความคิดเห็นในสภา

1.5 ขาดการเข้าถึงประชาชนเพราะประชาชน ไม่แสดงบทบาทหน้าที่ของตนเองให้ประชาชนได้ทราบ

1.6 ไม่มีบทบาทด้านสิทธิสตรีและเด็ก ขาดศักยภาพ ความเป็นกลาง

2. ประชาชนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกวุฒิสภา ดังนี้

2.1 ควรทำหน้าที่กลั่นกรองกฎหมายให้มากขึ้น และมีความเที่ยงตรง

2.2 ถ้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง ควรตรวจสอบทุกองค์กรที่ทำงานเกี่ยวกับราชการแผ่นดินอย่าให้มีการฉ้อโกงประชาชน

2.3 ควรมีองค์กรที่มีหน้าที่/จัดการเลือกตั้งควรมีแผนพับหรือหนังสือ/ประชาสัมพันธ์ แจกจ่ายให้ประชาชนทุกพื้นที่/หน่วยงาน/องค์กรต่างๆทุกองค์กร ให้ได้รับทราบในบทบาทหน้าที่ของวุฒิสภา รวมถึงลักษณะที่ดีและไม่ดีของวุฒิสภา เพื่อพิจารณาตัดสินใจก่อนเลือกตั้งหนึ่งเดือน

2.4 ควรมีความซื่อสัตย์ ซื่อตรง มีคุณธรรม ไม่สังกัดพรรคการเมือง มีการวางตัวเป็นกลาง ไม่เอนเอียงเข้ากับพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งให้ดำรงคนให้อยู่ในบทบาทหน้าที่ของตนเองให้มาก

2.5 สมาชิกวุฒิสภาต้องเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถและมากด้วยประสบการณ์ เพื่อที่จะเข้าไปกลั่นกรองกฎหมายได้ และต้องคิดค้นให้ประชาชนรู้จัก ควรแสดงบทบาททางการเมืองให้ชัดเจนมากกว่าที่เป็นอยู่ และช่วยพัฒนาให้แนะนำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิทธิที่ประชาชนจะทราบให้มากกว่านี้

2.6 คนจังหวัดบุรีรัมย์ไม่รู้จักสมาชิกวุฒิสภาจังหวัด อยากให้สมาชิกได้มีบทบาทและทำอะไรที่เป็นประโยชน์ให้กับประชาชน ได้มากกว่านี้

2.7 ควรจะมีคุณธรรม จริยธรรมและมีความรู้ความสามารถ เข้าใจปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในจังหวัด

2.8 ควรมีจิตสำนึกและอุดมการณ์เพื่อทำหน้าที่ในฐานะตำแหน่งสภาที่เลี้ยงที่ปรึกษา สภาผู้แทนราษฎร ได้อย่างถูกต้อง

2.9 อยากให้มีการจัดอบรมเรื่องวุฒิสภา การจัดอบรมให้ความรู้โดยประชาชนมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น

2.10 มีการแบ่งงานกันทำที่ละเอียดกว่านี้ทำให้ประชาชนเกิดความเข้าใจ

2.11 ควรแสดงบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มที่ ไม่เป็นญาติกับนักการเมือง และพูดจริง ทำจริง ไม่ซื้อสิทธิ

3. ความคิดเห็นอื่น

3.1 สมาชิกวุฒิสภา ต้องมีจิตใจเข้มแข็ง ไม่อ่อนไหวต่อความยากลำบาก ถ้าตัดสินใจการเมืองเป็นสิ่งสำคัญควรพิจารณาให้ดี

3.2 ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาควรมีการประชาสัมพันธ์ให้คนในจังหวัดทราบ และสร้างความสนใจในการประชุมและตีพิมพ์หัวข้อที่สมาชิกวุฒิสภา จังหวัดบุรีรัมย์ได้ร่วมความคิดเห็น

3.3 ในการทำงานควรมีระบบมากขึ้น และควรมีเอกสารทางวิชาการเพื่อให้ประชาชน หรือบุคคลทั่วไปศึกษา เพื่อความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) ในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 400 ชุด นำเสนอเป็นลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีการดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการศึกษา
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
  - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
  - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ผู้ศึกษาได้มีความมุ่งหมายในการศึกษา ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา กรณีศึกษาในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของประชาชนในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา จำแนกตามลักษณะประชากรของประชากร
3. ศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับลักษณะพึงประสงค์ของประชาชนต่อสมาชิกวุฒิสภาในจังหวัดบุรีรัมย์

สมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ที่มีเพศแตกต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาไม่แตกต่างกัน

2. ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาไม่แตกต่างกัน
3. ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาไม่แตกต่างกัน
4. ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาไม่แตกต่างกัน
5. ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาไม่แตกต่างกัน

วิธีการดำเนินวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจของประชาชนในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ต่อบทบาทของซึ่งมี จำนวนประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด 1,087,799 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นประชาชนอยู่ในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ จาก 23 อำเภอ เลือกตั้งจำนวน 400 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกำหนดจากการคำนวณโดยใช้สูตรของทาโร ยามานะ (Taro Yamane, 1973 : 725) การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) กำหนดเขตเลือกตั้งเป็นชั้นภูมิ และจำนวนตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิกำหนดให้เป็นสัดส่วนกับจำนวนประชากรในชั้นภูมินั้น ๆ เลือกมาโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามแนวความคิดความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540 (ฉบับที่ 16) ที่ถูกยกเลิกไปแล้วและสร้างขึ้นจากเอกสารของจังหวัดเกี่ยวกับแผนพัฒนาแบบบูรณาการของจังหวัดบุรีรัมย์ ศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและจากเอกสาร ความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมทางการเมืองอื่น ๆ รวมทั้งจากเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพื่อนำมากำหนดกรอบในการสร้างแบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานะทางประชากรของผู้ตอบ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ในเรื่องข้อมูลของผู้ตอบ แบบสอบถามดังนี้

- 1.1 เพศ
- 1.2 อายุ
- 1.3 ระดับการศึกษา
- 1.4 อาชีพ
- 1.5 รายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา มาตรการส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ประกอบด้วย 5 ประเด็นคือ

- 2.1 พิจารณากฎบัตรของกฎหมาย
- 2.2 ควบคุมตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดิน
- 2.3 แต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งองค์กรอิสระและให้ความเห็นชอบ
- 2.4 พิจารณาถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด เกี่ยวกับความต้องการในลักษณะพึงประสงค์ของสมาชิกวุฒิสภาและข้อเสนอแนะอื่นๆ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 3.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์ อนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.2 นำแบบสอบถามไปแจกกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มไว้แล้ว จำนวน 400 คน จาก 21 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ
- 3.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 400 ฉบับ โดยได้รับกลับคือทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- 4.1 แบบสอบถามในตอนที่ 1 ที่เป็นข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามเป็นลักษณะแบบตรวจสอบรายการ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยร้อยละ

4.2 แบบสอบถามในตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ แบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และจัดลำดับความสำคัญ แล้วแปลความหมายค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

4.3 เปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน เปรียบเทียบโดยการหาค่า Independent Samples t - test สำหรับตัวแปรที่มีสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน คือ เพศ และใช้การเปรียบเทียบโดยการหาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) สำหรับตัวแปรที่มากกว่าสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน คือ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน เมื่อพบความแตกต่างได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe' Test) กำหนดนัยทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการศึกษา

จากผลการวิจัยความรู้ ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ได้ข้อสรุปดังต่อไปนี้

1. ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 201 คิดเป็นร้อยละ 50.30 มีอายุระหว่าง 33 - 47 ปี จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 44.80 สำเร็จการศึกษาในระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 44.70 ประกอบอาชีพเป็นพนักงานลูกจ้าง จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 27.50 และมีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือน 5,001- 10,000 บาท จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 38.00

2. ความรู้ ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ รายด้านและภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาทางด้านแล้วพบว่า ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา คะแนนเฉลี่ยจากสูงไปหาค่า ดังต่อไปนี้ ด้านการพิจารณากลับกรองกฎหมาย ด้านการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับสูง ด้านการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งองค์กรอิสระและให้ความเห็นชอบ และด้านการควบคุมบริหารราชการแผ่นดิน

2.1 ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่ ด้านบทบาทของวุฒิสภาในการพิจารณากลับกรองกฎหมาย รายชื่ออยู่ในระดับปานกลางทั้ง 7 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ย 3 ลำดับแรกจากสูงไปหาค่า คือ ท่านมีความเข้าใจว่าวุฒิสภามีอำนาจพิจารณากฎหมายที่ผ่านมาจากผู้แทนราษฎรและรัฐบาลเพียงใด ท่านมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในการกักกันกรองกฎหมายที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนและประเทศชาติเพียงใด และท่านมีความเข้าใจเพียงใดว่าวุฒิสภาสามารถยับยั้งร่างพระราชบัญญัตินั้นคืนแก่สภา

ผู้แทนราษฎร ได้ ส่วนรายการที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3 รายการ คือ ท่านมีความเข้าใจเพียงว่าวุฒิสภาต้องพิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ ให้เสร็จภายในหกสัปดาห์ ท่านมีความเข้าใจเพียงใดในการพิจารณาอนุมัติร่างกฎหมายที่ผ่านความเห็นชอบจากวุฒิสภาแล้ว และท่านมีความเข้าใจกับร่างกฎหมายที่วุฒิสภาเห็นชอบและประกาศใช้เป็นกฎหมายเพียงใด

2.2 ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน เป็นรายชื่ออยู่ในระดับความคิดเห็นปานกลางทั้ง 6 รายการ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก จากสูงไปหาค่า คือ ท่านมีความเข้าใจว่าวุฒิสภาได้ทำหน้าที่เป็นกลางในการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลที่เป็นผลประโยชน์ของชาติเพียงใด ท่านมีความรู้ความเข้าใจว่าวุฒิสภาสามารถเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อให้คณะรัฐมนตรีแถลงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินเพียงใด และท่านมีความเข้าใจว่าวุฒิสภาสามารถเปิดอภิปรายทั่วไปจำนวนไม่น้อยกว่า 3 ใน 5 ของจำนวน สมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ได้เพียงใด ส่วนรายการที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านมีความเข้าใจว่าวุฒิสภาสามารถตั้งกระทู้ถามในการบริหารงานกิจการต่าง ๆ ของรัฐบาลได้เพียงใด

2.3 ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่ ด้านเลือกแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งองค์กรอิสระให้ความเห็นชอบเป็นรายชื่ออยู่ในระดับความคิดเห็นปานกลางทั้ง 8 รายการ โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3 ลำดับแรก เรียงจากสูงไปหาค่า คือ ท่านมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในการพิจารณาให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ เพียงใด ท่านมีความเข้าใจเพียงใดเกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้ตรวจการแผ่นดินรัฐสภา ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา และท่านมีความเข้าใจว่าในการแต่งตั้งตุลาการศาลปกครองตามที่กฎหมาย บัญญัติไว้ต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาก่อนแล้วจึงนำความกราบบังคมทูลเพียงใด ส่วนรายการที่มีคะแนนเฉลี่ยค่าที่ต่ำที่สุด มี 2 รายการ คือ ท่านมีความรู้ความเข้าใจว่าวุฒิสภาพ่าหน้าที่รัฐสภาเพื่อให้ความเห็นชอบการขึ้นครองราชย์ของพระมหากษัตริย์ในระหว่างสภาพผู้แทนสิ้นอายุหรือถูกยุบเพียงใด และท่านคิดว่าวุฒิสภาพนอกจากให้คำแนะนำและให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งแล้วยังมีบทบาทอื่น ๆ ที่ท่านไม่ทราบเพียงใด

2.4 ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่ ด้านหน้าที่ในการพิจารณาและมีมติให้ถอดถอนอยู่ในระดับความคิดเห็นปานกลางทั้ง 9 รายการ โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3 ลำดับแรก เรียงจากสูงไปหาค่า คือ ท่านมีความเข้าใจว่าวุฒิสภาสามารถถอดถอนประธานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้ในกรณีทุจริตต่อหน้าที่และจัดการเลือกตั้งที่ไม่เป็นธรรมต่อพรรคการเมืองเข้าข้างพรรคใดพรรคหนึ่งได้เพียงใด รองลงมาคือ ท่านมีความเข้าใจว่าในการลงคะแนนซึ่งต้องกระทำโดยวิธีลงคะแนนลับมติให้ถอดถอนให้ถือเอาผู้ใดออกจากตำแหน่งจะต้อง

มีคะแนนเสียง ไม่น้อยกว่าสามในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดที่มีอยู่ของวุฒิสภาเพียงใด และท่านมีความเข้าใจว่าวุฒิสภามีสิทธิถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีได้และมีขั้นตอนในการดำเนินการถอดถอนโดยประชาชนเข้าชื่อ 50,000 คนเพื่อนำเสนอต่อประธานวุฒิสภาเพียงใด ส่วนรายการที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านมีความเข้าบาทบาทและหน้าที่ของวุฒิสภาในเขตจังหวัดบุรีรัมย์มากน้อยเพียงใด

3. ผลการเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีความรู้ความเข้าใจต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า เพศชายและเพศหญิงมีความรู้ ความเข้าใจต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01

4. ผลการเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งจำแนกตามอายุ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีผลต่อความรู้ ความเข้าใจของประชาชนในด้านบทบาทของวุฒิสภาในการพิจารณาถ้อยแถลงของกฎหมาย ด้านบทบาทความควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านบทบาทเลือกแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งองค์กรอิสระให้ความเห็นชอบ และด้านบทบาทหน้าที่ในการพิจารณาและมีมติให้ถอดถอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

5. ผลการเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งจำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีผลต่อความรู้ ความเข้าใจของประชาชนในด้านบทบาทของวุฒิสภาในการพิจารณาถ้อยแถลงของกฎหมาย ด้านบทบาทความควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านบทบาทเลือกแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งองค์กรอิสระให้ความเห็นชอบ และ ด้านบทบาทหน้าที่ในการพิจารณาและมีมติให้ถอดถอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 จึงได้เปรียบเทียบรายคู่ต่อไป ดังแสดงในตารางที่ 16

6. ผลการเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งจำแนกตามอาชีพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ประชาชนที่มีอาชีพที่แตกต่างกัน มีผลต่อความรู้ ความเข้าใจของประชาชนในด้านบทบาทของวุฒิสภาในการพิจารณาถ้อยแถลงของกฎหมาย ด้านบทบาทความควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านบทบาทเลือกแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งองค์กรอิสระให้ความเห็นชอบ และ ด้านบทบาทหน้าที่ในการพิจารณาและมีมติให้ถอดถอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

7. ผลการเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจของประชาชนที่มีคอบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งจำแนกตามรายได้คือเดือนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ประชาชนที่มีรายได้คือเดือนที่แตกต่างกัน มีผลต่อความรู้ ความเข้าใจของประชาชนในด้านบทบาทของวุฒิสภาในการพิจารณากฎหมาย ด้านบทบาทความควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านบทบาทเลือกแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งองค์กรอิสระให้ความเห็นชอบ และ ด้านบทบาทหน้าที่ในการพิจารณาและมีมติให้ถอดถอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

8. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับลักษณะพึงประสงค์ของสมาชิกวุฒิสภาในจังหวัดบุรีรัมย์

ประชาชนคิดว่าสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดบุรีรัมย์ยังขาดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบเรื่องต่าง ๆ คือ บทบาทด้านความถูกต้องยุติธรรม การตรวจสอบฝ่ายบริหาร ความสะอาด การบริหารราชการแผ่นดิน และตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล สมาชิกวุฒิสภาขาดความเป็นกลาง เนื่องจากต้องพึ่งพิงนักการเมืองอยู่มาก หรือเกรงใจผู้มีอำนาจ สมาชิกวุฒิสภาบทบาทในการทำงานในทางปฏิบัติยังไม่ค่อยชัดเจน ไม่เป็นรูปธรรมแค่เป็นเพียงแก่นามธรรม สมาชิกวุฒิสภาไม่มีบทบาทในชุมชน ไม่มีบทบาทในวุฒิสภาเช่นการเรียกร้องสิทธิของชาวจังหวัดบุรีรัมย์ ขาดการเสนอปัญหาและแสดงความคิดเห็นในสภา ขาดการเข้าถึงประชาชนเพราะประชาชน ไม่แสดงบทบาทหน้าที่ของตนเองให้ประชาชนได้ทราบ ไม่มีบทบาทด้านสิทธิสตรีและเด็ก ขาดศักยภาพความเป็นกลาง

ลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกวุฒิสภาในความคิดเห็นของประชาชน คือ สมาชิกวุฒิสภาควรทำหน้าที่กั้นกรองกฎหมายให้มากขึ้นและมีความเที่ยงตรง กล่าวทำในสิ่งที่ถูกต้อง ควรตรวจสอบทุกองค์กรที่ทำงานเกี่ยวกับราชการแผ่นดิน อย่าให้มีการฉ้อโกงประชาชน ควรมีองค์กรที่มีหน้าที่จัดการเลือกตั้งควรมีแผ่นพับหรือหนังสือ/ประชาสัมพันธ์แจกจ่ายให้ประชาชนทุกพื้นที่/หน่วยงาน/องค์กรต่าง ๆ ทุกองค์กร ให้ได้รับทราบในบทบาทหน้าที่ของวุฒิสภา รวมถึงลักษณะที่ดีและไม่ดีของวุฒิสภา เพื่อพิจารณาตัดสินใจก่อนเลือกตั้งหนึ่งเดือน ควรมีความซื่อสัตย์ ซื่อตรง มีคุณธรรม ไม่ตั้งกัศพรกรการเมือง มีการวางตัวเป็นกลาง ไม่เอนเอียงเข้ากับพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งให้ดำรงคนให้อยู่ในบทบาทหน้าที่ของตนเองให้มาก สมาชิกวุฒิสภาต้องเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถและมากด้วยประสบการณ์ เพื่อที่จะเข้าไปกั้นกรองกฎหมายได้ และต้องคิดค้นให้ประชาชนรู้จัก ควรแสดงบทบาททางการเมืองให้ชัดเจนมากกว่าที่เป็นอยู่ และช่วยพัฒนาให้แนะนำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิทธิที่ประชาชนจะทราบให้มากกว่านี้ คนจังหวัดบุรีรัมย์ไม่รู้จักสมาชิกวุฒิสภาจังหวัด อยากให้สมาชิกได้มีบทบาทและทำอะไรที่เป็นประโยชน์ให้กับ

ประชาชนได้มากกว่านี้ ควรจะมีคุณธรรม จริยธรรมและมีความรู้ความสามารถ เข้าใจปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในจังหวัด ควรมีจิตสำนึกและอุดมการณ์เพื่อทำหน้าที่ในฐานะตำแหน่งสภาพที่เล็งที่ปรึกษาสภาผู้แทนราษฎร ได้อย่างถูกต้อง อยากให้มีการจัดอบรมเรื่องวุฒิสภา การจัดอบรมให้ความรู้โดยประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น มีการแบ่งงานกันทำที่ละเอียดกว่านี้ทำให้ประชาชนเกิดความเข้าใจ และสมาชิกวุฒิสภาควรแสดงบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มที่ ไม่เป็นญาติกับนักการเมืองและพรรคจริง ทำจริง ไม่ซื้อสิทธิ์

ความคิดเห็นอื่นของประชาชนยังมีอีกว่า สมาชิกวุฒิสภา ต้องมีจิตใจเข้มแข็ง ไม่อ่อนไหวต่อความยากลำบาก กล้าตัดสินใจ ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาควรมีการประชุมสัมพันธ์ให้คนในจังหวัดทราบและสร้างความสนใจในการประชุมและตีพิมพ์หัวข้อที่สมาชิกวุฒิสภา จังหวัดบุรีรัมย์ได้ร่วมความคิดเห็น และในการทำงานควรมีระบบมากขึ้น และควรจะมีเอกสารทางวิชาการเพื่อให้ประชาชน หรือบุคคลทั่วไปศึกษา เพื่อความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาความรู้ ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ได้นำประเด็นต่าง ๆ ที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. จากการศึกษาพบว่า ความรู้ ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา โดยภาพรวมและรายด้าน มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจจะมีสาเหตุเนื่องจากประชาชนยังมีความรู้หรือได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภายังไม่พอเพียง หน่วยงานภาครัฐและเอกชนให้ความรู้และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาและผลประโยชน์ที่ตนเองจะได้จากการมีส่วนร่วมต่าง ๆ ทางการเมือง อาจจะยังไม่เพียงพอ อีกทั้งอาจจะเกี่ยวข้องกับลักษณะของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นลูกจ้างหรือพนักงาน ซึ่งอาจจะไม่มีเวลาในการติดตามข่าวสารหรือไม่สนใจ เพราะเนื่องจากลักษณะหน้าที่การทำงานและวิถีชีวิตประจำวันที่ต้องเข้างานตอนเช้าและออกงานตอนเย็น หากเข้ากินค่ำและยังคิดว่าการเมืองเป็นเรื่องที่น่าเบื่อและไกลตัว นอกจากนั้นการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ซึ่งจากงานวิจัยต่าง ๆ พบว่าการศึกษามีส่วนในการรับรู้ มีส่วนร่วมและเข้าใจในระบอบการเมือง สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการเปรียบเทียบในส่วนของตัวแปรด้านการศึกษา ซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนว่าระดับการศึกษาที่ต่าง ๆ กัน จะมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาค่าต่ำกว่าปริญญาตรี และกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี สอดคล้องกับงานวิจัยของ จีรวัดณ์ สุคนทรทรัพย์

(2545) ซึ่งค้นพบว่า สภาพภูมิหลังที่แตกต่างกันในด้านเพศ การศึกษา การทำงาน รายได้ต่อเดือนจะมีความคิดต่อบทบาทของผู้แทนราษฎรที่แตกต่างกัน

2. จากการเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน มีความรู้ ความเข้าใจต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ได้นำมาอภิปรายแยกเป็นข้อ ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากเมื่อพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า เพศชายจะมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกวุฒิสภามากกว่าเพศหญิง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะลักษณะทางกายภาพของเพศชายที่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน คำนึงมในสังคม รวมถึงวัฒนธรรมทางการเมืองที่ยังยอมรับเพศชายในส่วนของความคิดเห็นในเรื่องสำคัญ ๆ และเห็นว่าการเมืองยังเป็นเรื่องของเพศชาย ถึงแม้ว่าจะมีการให้สิทธิและโอกาสในเรื่องของเพศเท่า ๆ กันในสังคมปัจจุบัน สอดคล้องกับการศึกษาของจารุวรรณ ปฐมธนพงศ์ (2542 : 78) กล่าวว่า ทิศนะและความคาดหวังของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อคุณสมบัติ และบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาที่เป็นนักปกครองรู้กฎหมาย และสามารถแก้ปัญหาเรื่องเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นปัญหาที่ประสบอยู่ในปัจจุบันสมาชิกวุฒิสภา พบว่าคุณสมบัติเกี่ยวกับเพศ ไม่ได้เป็นปัญหาเกี่ยวกับบทบาทในการปกครองแต่อย่างใด แสดงถึงการยอมรับความเสมอภาคของผู้หญิงและผู้ชาย แต่ถึงอย่างไรก็ตามจากปัจจัยและคุณลักษณะต่าง ๆ ที่แตกต่างกันระหว่างเพศชายและเพศหญิง พบว่าการเข้าถึงในส่วนของทางการเมืองเพศชายและเพศหญิงเริ่มมีอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกัน แต่เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านองค์ความรู้แล้ว แสดงได้ว่าทั้งเพศชายและเพศหญิงยังมีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาที่ยังไม่น่าพอใจนัก

2.2 ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาแตกต่างกัน จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ประชาชนที่มีอยู่ 62 ปีขึ้นไปจะมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทสมาชิกวุฒิสภาอยู่ในระดับน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับ อายุ 18 – 32 ปี อายุ 33 – 47 ปีและอายุ 48 – 61 ปี มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับ ปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจำนวนของกลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุ 62 ปีขึ้นไป อาจไม่ค่อยใส่ใจเกี่ยวกับการเมือง เพราะอาจคิดว่าเป็นเรื่องไกลตัว ไม่มีผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง อีกทั้งการศึกษาของประชาชนส่วนใหญ่ยังอยู่ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีอาจทำให้ไม่สนใจเกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ ที่ทางภาครัฐและเอกชนประชาสัมพันธ์ ยังยึดติดกับวัฒนธรรมเก่า ๆ เกี่ยวกับการเมือง สอดคล้องกับการศึกษาของรัฐยา อาจหาญ (2540)

กล่าวว่า สมาชิกสภาและคณะกรรมการบริหารส่วนตำบลที่มีอายุแตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ของตนเองแตกต่างกัน

2.3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาแตกต่างกัน จากผลการวิจัยจะเห็น ได้อย่างชัดเจนว่ากลุ่มประชาชนที่มีระดับ การศึกษาค่ากว่าปริญญาตรี มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาแตกต่าง กับประชาชนที่จบปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ซึ่งสอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ รัชชจร (2522) เสนีย์ กลั่นกล้า (2539) จีรวัดน์ สุคนธาพิทย์ (2545) ที่ได้ผลการวิจัยออกมาว่าการศึกษามีส่วนทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ทั้งของตนเองและการมีส่วนร่วมทางเมือง อีกทั้งยังเป็น พื้นฐานในการพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่สำคัญยิ่ง

2.4 ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิก วุฒิสภาแตกต่างกัน โดยประชาชนที่รับราชการจะมีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิก วุฒิสภา แตกต่างกับอาชีพพนักงาน/ลูกจ้าง ส่วนตัว/ค้าขายและนักเรียน/นักศึกษา ทั้งนี้เนื่องจาก ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าอาชีพอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็น การมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการ ในการจัดการเลือกตั้ง การมีส่วนทางการเมืองในท้องถิ่น ของตนเอง การเป็นที่ปรึกษาทางด้านการเมืองให้กับชุมชนหรือในท้องถิ่นของตนเอง หรือ แม้กระทั่งการเป็นผู้ลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้งในฐานะประชาชนชาวไทยคนหนึ่ง

2.5 ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกันมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของ สมาชิกวุฒิสภาแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่มียาได้สูงมักจะมีการศึกษาที่สูงหรือมีสังคมและได้ พบปะผู้คน และเกิดการแลกเปลี่ยนในวงการเมืองที่กว้างขึ้น ทำให้เกิดองค์ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเมืองมากขึ้น จึงส่งผลให้รู้ถึงบทบาทหน้าที่ของสมาชิกหรือบุคคลที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับ กิจกรรมทางการเมือง สอดคล้องกับ สุจิต บุญบงการ (2521. ; อ่างโน ปิยะนุช เงินคล้าย) กล่าวว่า ได้ศึกษาการเมืองการปกครองเปรียบเทียบ พบว่า ประชาชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี มีส่วนทำให้ ประชาชนมีความเข้าใจและมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำกว่า

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับลักษณะพึงประสงค์ของสมาชิกวุฒิสภาใน จังหวัดบุรีรัมย์

3.1 ประชาชนคิดว่าสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดบุรีรัมย์ยังขาดบทบาทหน้าที่และความ รับผิดชอบเรื่องต่างๆ ดังนี้ บทบาทด้านความถูกต้องยุติธรรม การตรวจสอบฝ่ายบริหาร ความ สื่อสัตย์ การบริหารราชการแผ่นดิน และตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล ขาดการประชาสัมพันธ์ ไม่มีการประชาสัมพันธ์ในทุกพื้นที่ ขาดความเป็นกลางเนื่องจากต้องพึ่งพิงนักการเมืองอยู่มาก หรือ เกรงใจผู้มีอำนาจ บทบาทในการทำงานในทางปฏิบัติยังไม่ค่อยชัดเจน ไม่เป็นรูปธรรมแต่เป็นเพียง

แต่นามธรรม ไม่มีบทบาทในชุมชน ไม่มีบทบาทในวุฒิสภาเช่นการเรียกร้องสิทธิของชาวจังหวัดบุรีรัมย์ ขาดการเสนอปัญหาและแสดงความคิดเห็นในสภา บทบาทด้านการให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชน ขาดการทำงานที่ชัดเจนและเป็นระบบ ขาดการประสานงานที่เป็นระบบ ทำให้การทำงานล่าช้า ขาดการเข้าถึงประชาชนเพราะประชาชน ไม่แสดงบทบาทหน้าที่ของตนเองให้ประชาชนได้ทราบ ไม่มีบทบาทด้านสิทธิสตรีและเด็ก ขาดศักยภาพ ความเป็นกลาง

3.2 ประชาชนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกวุฒิสภา ดังนี้ ควรทำหน้าที่กลั่นกรองกฎหมายให้มากขึ้น และมีความเที่ยงตรง มีความรู้ในหน้าที่ของตน และองค์กรด้วย กล่าวทำในสิ่งที่ถูกต้อง ควรตรวจสอบทุกองค์กรที่ทำงานเกี่ยวกับราชการแผ่นดินอย่าให้มีการฉ้อโกงประชาชน ควรมีองค์กรที่มีหน้าที่/จัดการเลือกตั้งควรมีแผ่นพับหรือหนังสือ/ประชาสัมพันธ์แจกจ่ายให้ประชาชนทุกพื้นที่/หน่วยงาน/องค์กรต่าง ๆ ทุกองค์กร ให้ได้รับทราบในบทบาทหน้าที่ของวุฒิสภา รวมถึงลักษณะที่ดีและไม่ดีของวุฒิสภา เพื่อพิจารณาตัดสินใจก่อนเลือกตั้งหนึ่งเดือน ควรมีความซื่อสัตย์ ซื่อตรง มีคุณธรรม ไม่สังกัดพรรคการเมือง มีการวางตัวเป็นกลาง ไม่เอนเอียงเข้ากับพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งให้ดำรงคนให้อยู่ในบทบาทหน้าที่ของตนเองให้มาก ทำการพัฒนาท้องถิ่นโดยมีการจัดงบประมาณ สมาชิกวุฒิสภาต้องเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถและมากด้วยประสบการณ์ เพื่อที่จะเข้าไปกลั่นกรองกฎหมายได้ และต้องคิดค้นให้ประชาชนรู้จัก ควรแสดงบทบาททางการเมืองให้ชัดเจนมากกว่าที่เป็นอยู่ และช่วยพัฒนาให้แนะนำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิทธิที่ประชาชนจะทราบให้มากกว่านี้ คนจังหวัดบุรีรัมย์ไม่รู้จักสมาชิกวุฒิสภาจังหวัด อยากให้สมาชิกได้มีบทบาทและทำอะไรที่เป็นประโยชน์ให้กับประชาชนได้มากกว่านี้ ควรจะมีบทบาทในการแสดงความคิดเห็นและมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายต่างๆ ควรมีคุณธรรม จริยธรรมและมีความรู้ความสามารถ เข้าใจปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในจังหวัด ควรมีจิตสำนึกและอุดมการณ์เพื่อทำหน้าที่ในฐานะตำแหน่งสภาที่เล็งที่ปรึกษาสภาผู้แทนราษฎร ได้อย่างถูกต้อง และอยากให้มีการจัดอบรมเรื่องวุฒิสภา การจัดอบรมให้ความรู้โดยประชาชนมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น มีการแบ่งงานกันทำที่ละเอียดกว่านี้ทำให้ประชาชนเกิดความเข้าใจ ควรแสดงบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มที่ไม่เป็นญาติกับนักการเมืองและทุจริต ทำจริงไม่ซื้อสิทธิ

3.3 ความคิดเห็นอื่น ๆ สมาชิกวุฒิสภา ต้องมีจิตใจเข้มแข็ง ไม่อ่อนไหวต่อความยากลำบาก กล่าวตัดสินใจการเมืองเป็นสิ่งสำคัญควรพิจารณาให้ดี และในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาควรมีการประชาสัมพันธ์ให้คนในจังหวัดทราบและสร้างความสนใจในการประชุมและตีพิมพ์หัวข้อที่สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดบุรีรัมย์ได้ร่วมความคิดเห็น ในการทำงานควรมีระบบมากขึ้น

และควรจะมีเอกสารทางวิชาการเพื่อให้ประชาชน หรือบุคคลทั่วไปศึกษา เพื่อความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 ควรทำการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนในประชาชนคอบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในประชาชนคอบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาเพิ่มมากขึ้น

1.2 ควรมีการสำรวจประชาชนด้านความรู้ความเข้าใจในบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อจะได้ทราบข้อมูลและหาแนวทางประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความรู้ความเข้าใจของประชาชนคอบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในบทบาทด้านอื่น ๆ เพื่อจะได้นำไปเป็นแนวทางในการพัฒนา ส่งเสริม ให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนมากได้ขึ้น

2.2 ควรศึกษาความรู้ความเข้าใจของประชาชนคอบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น เพื่อจะได้ข้อสรุปที่กว้างขวางและครอบคลุมเชื่อถือได้มากยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Briaram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล สุขพนิช ชันทปราบ. (2527:68). ความเข้าใจของคณาจารย์ทางการแพทย์ในมหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ต่อการทำหน้าที่ของวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ 2540. อ้างในวิทยานิพนธ์ของ
เรืองศรี ใจสมุทร. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- กมล ทองธรรมชาติและคณะ. (2531) การเลือกตั้งพรรคการเมืองและเสถียรภาพของรัฐบาล.
กรุงเทพฯ: มาสเตอร์เพรส.
- จรูญ สุภาพ. (2535) ทัศนคติของคณาจารย์: ฉบับพื้นฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- จารุวรรณ ปฐมรณหงส์. (2516). ทัศนะและความคิดเห็นของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่
ที่มีต่อคุณสมบัติและบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540 การ
ค้นคว้าแบบอิสระ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ฉลาด บุญเพียร. (2524). การศึกษาบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังในด้านความสัมพันธ์
ระหว่างโรงเรียนมัธยมกับชุมชนตามทัศนะของครูผู้ปกครองคณะกรรมการโรงเรียน.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชาญศักดิ์ ถวิล. (2534). การซื้อขายคะแนนเสียงเลือกตั้ง : ศึกษากรณีการเลือกตั้งทั่วไป วันที่ 27
กรกฎาคม พ.ศ. 2529 ในเขตตำบลหนองบาคาด อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์.
สารนิพนธ์ มหาบัณฑิตคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชัยวัฒน์ รัชชจวร. (2522). ความเข้าใจทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน
ศึกษากรณีอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิตตา สุวรรณชฎ. (2527). สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- เดโช สวานานนท์. (2526). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : โอเคียนสโตร์
- ทัศนมา บุญทอง. (2525). "ทฤษฎีบทบาท" แนวความคิดและการนำไปใช้วิชาชีพพยาบาล. 4(4)
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2542). บทบาทหน้าที่ของวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช 2540 กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- ปิยะนุช เงินคล้ายและคณะ. (2540). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : ศึกษาเปรียบเทียบ
ประชาชนในเขตเมืองกับประชาชนในเขตชนบท. คณะรัฐศาสตร์ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง

- ปีพมา สุกก่าปิง. (2543). **อำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540** ในบทบาทและอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 สถาบันพระปกเกล้า
- ประพันธ์ ตูททาวาส. (2522). **จิตวิทยาสังคม**. เชียงใหม่ : กวางเอียง
- พรศักดิ์ ห่องแก้ว และพลศักดิ์ จิรโกศิริ. (2524) **วัฒนธรรมทางการเมืองไทย**. กรุงเทพฯ : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย
- ภิญโญ สาร. (2512). **บทบาทของศึกษาธิการจังหวัด**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อาสาสมัครศึกษาดินแดน.
- ศุภฤกษ์ ชินะโชค. (2534). **ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย ของนายทหารสัญญาบัตรในกรมกิจการพลเรือนทหารบก**. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การทหาร) ส่วนบัณฑิตศึกษา โรงเรียนเสนาธิการทหารบก.
- สมควร ชันเงิน. (2534). **แรงจูงใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองและระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง** : ศึกษาเฉพาะกรณีกรมการสภาตำบล อำเภอปะเหลียว จังหวัดตรัง. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุนันท์ อังเกิด โชค. (2530). **ความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติของประชาชนที่มีต่อบทบาทและความรับผิดชอบของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร**. วิทยานิพนธ์ ปรัชญา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพงศ์ ส่งสุวรรณทรัพย์. (2538). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลเมืองอุทัยธานี**. ภาคนิพนธ์ พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุพิศรา สุภาพ. (2541). **สังคมวิทยา**. พิมพ์ครั้งที่ 20. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- เสณีย์ กลั่นกล้า. (2539). **ความมีสมรรถนะทางการเมืองของชนชั้นกลาง** : ศึกษาเฉพาะกรณีพนักงานธนาคารในเขตกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- โสภณ เคนวิเศษ. (2536). **บทบาทของวุฒิสภาในการควบคุมฝ่ายบริหาร ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย**. วิทยานิพนธ์ ปรัชญา นิติศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2542). **ประวัติรัฐธรรมนูญ**. กรุงเทพฯ : กองการพิมพ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2542) **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540**. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

- อมรรัตน์ สอนคง. (2537). บทบาทในการปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรมของศึกษาริการอำเภอและ
ศึกษาริการจังหวัดในภาคใต้. ปรินญาณัพนธ์ ศศ.ม. (ไทยคดีศึกษา). สงขลา : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒภาคใต้.
- อมร รักษาศักดิ์. (2542). รัฐธรรมนูญฉบับประชาชนพร้อมบทวิจารณ์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อานนท์ อาภาภิรม. (2525). สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- หนังสือพิมพ์มติชน. (วันอังคารที่ 18 เมษายน 2549). หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน กรุงเทพฯ : สำนัก
พิมพ์มติชน.

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Briaram Rajabhat University

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Briaram Rajabhat University

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buri Ram Rajabhat University

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๑๔๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๘ เมษายน ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณประสิทธิ์ ตั้งศรีเกียรติกุล

ด้วย นายถาวร พานิช นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา กรณีศึกษาในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี คร.จรัส สว่างทัฬห เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาเห็นแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำกรวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.นฤมล สมคุณา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๑๔๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๘ เมษายน ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณสุวิทย์ ญาคินิยม

ด้วย นายถาวร พานิช นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา กรณีศึกษาในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี คร.จรัส สว่างทัฬห เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาเห็นแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.นอมต สมकुณา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คีย์ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศร ๐๕๔๕.๑๑/ว ๑๔๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๘ เมษายน ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณสุทธิพงษ์ ประดับวิทย์

ด้วย นายถาวร พานิช นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความรู้ความเข้าใจของประชาชนค่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา กรณีศึกษาในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี คร.จรัส สว่างทัฬห เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาเห็นแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.นฤมล ตมคุณา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คีย์ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Briham Rajabhat University

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้แบบสอบถาม

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๑๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๘ พฤษภาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน นายอำเภอเมืองสุรินทร์

ด้วย นายดาว พานิช นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา กรณีศึกษาในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จรัส สว่างทัฬห เป็นประธานกรรมการควบคุมการศึกษาค้นคว้า ในการนี้นักศึกษามี ความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของ เครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นายดาว พานิช ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๙ ๖๖

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คีย์ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Briham Rajabhat University

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๑๕๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมือง
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๘ พฤษภาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์

ด้วย นายถาวร พานิช นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความรู้ความเข้าใจ ของประชาชนค่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา กรณีศึกษาในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จรัส สว่างทัฬห เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษา เข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและ
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๘ ๖๖

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Briham Rajabhat University

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง ความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา กรณีศึกษาในเขตจังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิจัยด้านรัฐประศาสนศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา กรณีศึกษาในเขตจังหวัดบุรีรัมย์

ซึ่งแบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ตอนดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) ในเขตพื้นที่ 4 ด้าน บทบาทของวุฒิสภาในการพิจารณากลับกรองกฎหมาย บทบาทด้านควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน บทบาทเลือกแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งองค์กรอิสระให้ความเห็นชอบ บทบาทหน้าที่ในการพิจารณาและมีมติให้ถอดถอน

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ขอให้ท่านตอบทุกข้อ ทุกตอน เพื่อจะได้เป็นข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ และความคิดเห็นที่ท่านตอบแบบสอบถามฉบับนี้เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของท่าน ไม่จำเป็นต้องเหมือนหรือตรงกับความเห็นเหมือนคนอื่น ๆ ขอให้ท่านตอบตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างยิ่ง ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นายถาวร พานิช

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทสมาชิก
วุฒิสภากรณศึกษาในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์

บทบาท	ระดับความรู้				
	5	4	3	2	1
บทบาทของวุฒิสภาในการพิจารณากลับกรรณกฎหมาย					
1. ท่านมีความเข้าใจว่าวุฒิสภามีอำนาจพิจารณากฎหมายที่ผ่านมาจากผู้แทนราษฎรและรัฐบาลเพียงใด	.....	.....	.....	.....	.....
2. ท่านมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในการกลับกรรณกฎหมายที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนและประเทศชาติเพียงใด	.....	.....	.....	.....	.....
3. ท่านมีความเข้าใจเพียงใดว่าวุฒิสภาคองพิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่างๆ ให้เสร็จภายในหกสัปดาห์	.....	.....	.....	.....	.....
4. ท่านมีความเข้าใจเพียงใดว่าวุฒิสภาสามารถยับยั้งร่างพระราชบัญญัตินั้นคืนแก่สภาผู้แทนราษฎรได้	.....	.....	.....	.....	.....
5. ท่านมีความเข้าใจเพียงใดในการพิจารณาอนุมัติร่างกฎหมายที่ผ่านความเห็นชอบจากวุฒิสภาแล้ว	.....	.....	.....	.....	.....
6. ท่านมีความเข้าใจขั้นตอนในการพิจารณากลับกรรณกฎหมายของวุฒิสภาเพียงใด	.....	.....	.....	.....	.....
7. ท่านมีความเข้าใจกับร่างกฎหมายที่วุฒิสภาเห็นชอบและประกาศใช้เป็นกฎหมายเพียงใด	.....	.....	.....	.....	.....
บทบาทด้านควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน					
8. ท่านมีความเข้าใจว่าวุฒิสภาได้ทำหน้าที่เป็นกลางในการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลที่เป็นผลประโยชน์ของชาติเพียงใด	.....	.....	.....	.....	.....
9. ท่านมีความรู้ความเข้าใจว่าวุฒิสภาสามารถเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อให้คณะรัฐมนตรีแถลงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินเพียงใด	.....	.....	.....	.....	.....

บทบาท	ระดับความรู้				
	5	4	3	2	1
10. ท่านมีความเข้าใจว่าวุฒิสภาสสามารถอภิปรายซักถาม คณะรัฐมนตรีในการแถลงนโยบายต่อรัฐสภาก่อนเข้ารับบริหารราชการ แผ่นดิน โดยไม่มีการลงมติแต่อย่างใดเพียงใด	.....	.....	.....	.....	.....
11. ท่านมีความเข้าใจว่าวุฒิสภาสสามารถเปิดอภิปรายทั่วไปจำนวน ไม่น้อยกว่า 3 ใน 5 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ได้เพียงใด	.....	.....	.....	.....	.....
12. ท่านมีความเข้าใจว่าวุฒิสภาสสามารถตั้งกระทู้ถามในการ บริหารงานกิจการต่างๆของรัฐบาลได้เพียงใด	.....	.....	.....	.....	.....
13. ท่านมีความเข้าใจว่าท่านสามารถตรวจสอบการทำงานของ สมาชิกวุฒิสภาได้หรือไม่เพียงใด	.....	.....	.....	.....	.....
บทบาทเลือกแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งองค์กรอิสระให้ความเห็นชอบ					
14. ท่านมีความเข้าใจว่าวุฒิสภาสสามารถเสนอชื่อผู้ได้รับเลือกจาก คณะกรรมการพิจารณาคุณสมบัติเพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อ โปรดเกล้าแต่งตั้งเป็นกรรมการการเลือกตั้งอย่างน้อยเพียงใด	.....	.....	.....	.....	.....
15. การพิจารณาเลือกแต่งตั้ง ให้คำแนะนำตามมาตรา 138 ว่าวุฒิสภา สามารถมีมติเลือกผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อดำรงตำแหน่งในองค์กร อิสระได้ท่านมีความเข้าใจเพียงใด	.....	.....	.....	.....	.....
16. ท่านมีความเข้าใจว่าวุฒิสภาสสามารถคัดเลือกประธานศาล รัฐธรรมนูญที่มาจากกรรมการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเพียงใด	.....	.....	.....	.....	.....
17. ท่านมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในการ พิจารณาให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทน พระองค์ เพียงใด	.....	.....	.....	.....	.....
18. ท่านมีความเข้าใจเพียงใดเกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้ตรวจการแผ่นดิน รัฐสภา ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา	.....	.....	.....	.....	.....
19. ท่านมีความเข้าใจว่าในการแต่งตั้งตุลาการศาลปกครองตามที่ กฎหมายบัญญัติไว้ต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาก่อนแล้วจึง นำความกราบบังคมทูล เพียงใด	.....	.....	.....	.....	.....

บทบาท	ระดับความรู้				
	5	4	3	2	1
20. ท่านมีความเข้าใจว่าวุฒิสภากำหนดหน้าที่รัฐสภาเพื่อให้ความเห็นชอบการขึ้นครองราชย์ของพระมหากษัตริย์ในระหว่างสภาผู้แทนสันอายุหรือถูกขุบ เพียงใด	.....	.....	.....	.....	.....
21. ท่านคิดว่าวุฒิสภานอกจากให้คำแนะนำและให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งแล้วยังมีบทบาทอื่น ๆ ที่ท่านไม่ทราบเพียงใด บทบาทหน้าที่ในการพิจารณาและมีมติให้ถอดถอน	.....	.....	.....	.....	.....
22. ท่านมีความเข้าใจว่าวุฒิสภามีสิทธิถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีได้และมีขั้นตอนในการดำเนินการถอดถอนโดยประชาชนเข้าชื่อ 50,000 คนเพื่อนำเสนอต่อประธานวุฒิสภาเพียงใด	.....	.....	.....	.....	.....
23. ท่านมีความเข้าใจเพียงใดว่าวุฒิสภามีสิทธิเข้าชื่อกันร้องขอให้วุฒิสภาถอดถอนสมาชิกวุฒิสภาด้วยกันได้	.....	.....	.....	.....	.....
24. ท่านมีความเข้าใจว่ามติถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร 2540 มาตรา 303 ถึง 306 วุฒิสภามีอำนาจในการวินิจฉัยชี้ขาดข้อเท็จจริงและลงมติชี้ขาดเพียงใด	.....	.....	.....	.....	.....
25. ท่านมีความเข้าใจว่าวุฒิสภาสามารถใช้อำนาจในการตรวจสอบข้าราชการที่ร้ายวผิดปกติและใช้ตำแหน่งส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ได้เพียงใด	.....	.....	.....	.....	.....
26. ท่านมีความคิดเห็นเพียงใดว่าวุฒิสภาสามารถถอดถอนประธานศาลฎีกาได้ในกรณีที่ปฏิบัติหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติต่อรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย	.....	.....	.....	.....	.....
27. ท่านมีความเข้าใจว่าวุฒิสภาสามารถถอดถอนประธานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ในกรณีที่ทุจริตต่อหน้าที่และจัดการเลือกตั้งที่ไม่เป็นธรรมต่อพรรคการเมืองเข้าข้างพรรคใดพรรคหนึ่งได้เพียงใด	.....	.....	.....	.....	.....

บทบาท	ระดับความรู้				
	5	4	3	2	1
28. ท่านมีความเข้าใจว่าในการลงคะแนนซึ่งต้องกระทำโดยวิธี ลงคะแนนลับมติให้ถอดถอนให้ถือเอาผู้ใดออกจากตำแหน่งจะต้อง มีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดที่มี อยู่ของวุฒิสภาเพียงใด	*****	*****	*****	*****	*****
29. ท่านมีความเข้าใจว่าประธานวุฒิสภาเรียกประชุมสมาชิกวุฒิสภา เพื่อเสนอถอดถอนบุคคลตามมาตรา 303 ออกจากตำแหน่งได้ เพียงใด	*****	*****	*****	*****	*****
30. ท่านมีความเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของวุฒิสภาในเขตจังหวัด บุรีรัมย์มากน้อยเพียงใด	*****	*****	*****	*****	*****

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Briham Rajabhat University

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับลักษณะพึงประสงค์ของสมาชิกวุฒิสภาในจังหวัดบุรีรัมย์

1. ท่านคิดว่าสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดบุรีรัมย์ยังขาดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

2. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกวุฒิสภาอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

3. ความคิดเห็นอื่น ๆ

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Briaram Rajabhat University

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Briham Rajabhat University

ภาคผนวก จ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Statistics for	Mean	Variance	Std Dev	N of Variables
SCALE	194.800	188.3034	13.7224	53

Reliability Coefficients

N of = 30.0 N of = 53

Alpha = 0.8942

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Rajabhat University

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Briham Rajabhat University

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นายถาวร พานิช
วันเดือนปีเกิด	12 กุมภาพันธ์ 2512
สถานที่เกิด	ตำบลหนองแคน อำเภอปทุมรัต จังหวัดร้อยเอ็ด
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 23 หมู่ 8 ตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 31000 โทร. 08-1790-9488
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ผู้รับเหมาก่อสร้าง
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานห้างหุ้นส่วนจำกัด บุรีรัมย์คาร์สิริก่อสร้าง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2531 มัธยมศึกษาตอนปลาย วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2548 ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พ.ศ. 2551 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์